

KESKI-POHJANMAAN AMMATTIOPISTO OPIKELUHUOLLON SUUNNITELMA

KESKI-POHJANMAAN KOULUTUSYHTYMÄ
Mellersta Österbottens utbildningskoncern

1.Sisällys 2019

2. Johdanto	5
3. Yhteisöllinen opiskeluhoito.....	6
3.1. Osallisuuden vahvistaminen	6
3.2. Turvallisuuden, terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen	8
3.3. Opiskelu- ja työkyvyn ylläpito	9
3.4. Koulutukseen osallistumisen seuranta, poissaolojen, opintojen keskeyttämisen ehkäiseminen ja niihin liittyvä toimenpiteet.....	9
3.5. Asuntolatoiminta	10
4. Yksilökohtaiset opiskeluhoitoon palvelut.....	15
4.1. Opettaja	15
4.2. Opinto- ja uraohjaus	17
4.3. Erityisen tuen tarpeen tunnistaminen ja järjestäminen	17
4.4. Opiskeluterveydenhoito	18
4.4.1. Ensiapu- ja sairaanhoito	18
4.4.2. Kansainvälisen toiminnan edellyttämä terveydenhoito	18
4.4.3. Oppilaitosten terveydellisten olojen valvonta	18
4.4.4. Hammashuolto	18
4.5. Opiskeluhoitoon tukitoiminta	20
4.6. Oikeus saada opiskeluhoitoon ja kuraattoripalveluja	20
4.7. Koulupsykologi.....	21
4.8. Oppilaitoskohtainen yksilöllisen opiskeluhoitoon asiantuntijaryhmä	21
4.9. Opiskeluhoitoon rekisterit ja kertomukset	22
5. Sidosryhmien kanssa tehtävä yhteistyö.....	23
5.1. Oppilaitoksen ja huoltajien välinen yhteistyö.....	23
5.2. Saattaen vaihto yhteistyö , opiskelijan, huoltaja, perusopetuksen ja työ- ja elinkeinotoimiston välillä.....	24
5.3. Yhteistyö lastensuojelulain mukaan	25
5.4. Mielenterveys ja yhteistyö toimijoiden kanssa.....	28
5.4.1. Masentuneen opiskelijan tuntemerkit:	28
5.4.2. Oireita, jotka saattavat viitata mielenterveydelliseen häiriöön.....	29
5.4.3. Itsetuhoisuus	29
5.4.4. Toiminta.....	30
5.5. Savuttomuuden edistäminen ja päihteiden käytön ennaltaehkäisy.....	31
5.5.1. Toimintaohje savuttomuuteen tukemisesta ja tupakkatuotteiden käyttöön puuttumisesta.....	32
5.5.2. Toimintaohje alkoholin käyttöön puuttumisesta.....	33
5.5.3. Huumeiden käyttöä epäiltäessä	33
5.6. Yhteistyö työ- ja elinkeinotoimiston kanssa	37
5.6.1. Uraohjaus	37
5.6.2. Työnhakijaksi ilmoittautuminen	37
5.6.3. Kuntoutusneuvonta	37
5.6.4. Maahanmuuttaja	38
5.6.5. Työvoiman palvelukeskus	38
5.6.6. Yhteystiedot.....	38
5.7. Kokkotyö-säätiö	38
5.8. Yhteistyö nuorisotoimen kanssa	39
5.9. Yhteistyö seurakunnan kanssa.....	40
5.10. Yhteistyö poliisin kanssa	40
6. Suojaaminen kiusaamiselta, syrjinnältä ja väkivallalta sekä matkojen turvallisuus.....	40

6.1. Kiusaaminen	40
6.2. Syrjintä	40
6.3. Häirintä	40
6.4. Väkivalta	40
6.5. Kiusaamisen, syrjinnän, häirinnän ja väkivallan ehkäisy sekä matkoihin liittyvä turvallisuus.....	40
6.6. Kiusaamiseen, syrjintään, häirintään ja väkivaltaan puuttuminen	41
6.6.1.Toimintaohjeet kiusaamis-, syrjintä, häirintä-, ja väkivaltilanteissa	41
6.7. Vaarallisten ja/tai laittomien esineiden kieltä	42
6.8. Toimintaohje opiskeluun liittyvien matkojen, kuljetusten ja odotusaikojen turvallisuutta koskien.....	42
7. Ohjaus ja tuki kurinpitörangaistusten ja opiskeluoikeuden peruuttamisessa.	43
7.1. Ohjaus- ja kurinpitökäytänteet	43
Opiskeluhoollon toimijoiden on tiedettävä kurinpitökäytänteet ja tarvittaessa tuettava opiskelijoita tässä prosessissa.43	
7.2. Opiskelijan poistaminen oppitunneilta	43
7.3.Opiskeluoikeuden evääminen	43
7.4. Kirjallinen varoitus	43
7.5. Määräaikainen erottaminen	44
7.6. Ohjaus ja tuki Sora ja opiskeluoikeuden peruuttaminen	44
7.7. Terveydentilan ja toimintakyvyn edellyttävät vaatimukset opiskelussa.	45
7.8.Opiskeluoikeuden peruuttaminen	46
7.9. Opiskeluoikeuden palauttaminen.....	46
7.10 Opiskeluoikeuden toimikunta ja opiskelijoiden oikeusturvalautakunta	46
8.Tavoitteet 2019.....	47
9. Opiskeluhoolltosuunnitelman toteuttaminen ja seuranta	49
9.1. Opiskeluhoollon ohjausryhmä	49
9.2.Opiskeluhoolltoryhmä	49
9.3. Hyvinvointiryhmä.....	49
9.4. Omavalvonta.....	51
9.5. Arvio opiskeluhoollon kokonaistarpeesta ja käytettävissä olevista opiskeluhoolltopalveluista.....	52
9.6. Kyselyt ja niiden tuloksien seuranta	54
10. Opiskeluhoollon vuosikello 2018-2019.....	66
11. Linkkejä	70
12.Opiskeluhoolltosuunnitelman toteutumista seurataan vuosittain asetettujen tavoitteiden ja niiden toteutumisen muodossa.	72

2. Johdanto

Opiskeluhuollolla tarkoitetaan opiskelijan hyvän oppimisen, hyvän psyykkisen ja fyysisen terveyden sekä sosiaalisen hyvinvoinnin edistämistä ja ylläpitämistä sekä niiden edellytyksiä lisäävää toimintaa oppilaitosyhteisössä. Opiskeluhoolto on myös toimintaa, jonka avulla tuetaan yhteisöllistä ja yksilöllistä hyvinvointia sekä terveellisen ja turvallisen oppimisympäristön syntymistä, edistetään mielenterveyttä ja ehkäistään syrjäytymistä sekä edistetään oppilaitosyhteisön hyvinvointia. Opiskeluhuollon avulla tuetaan myös oppimista sekä tunnistetaan, lievennetään ja ennaltaehkäistään mahdollisimman varhain oppimisen esteitä, oppimisvaikeuksia ja opiskeluun liittyviä muita ongelmia.

Opiskeluhuollon järjestämisen ohjeissa ja oppaissa käytetään myös tavoitteen mukaista käsitettä opiskeluhyvinvointi. Lisäksi yleisesti käytössä ovat termit opiskelijahuolto ja opiskelijapalvelut. Koulutuksen järjestäjä vastaa siitä, että opetussuunnitelman mukainen tai ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 99 §:n 1 momentissa tarkoitettuun koulutuksen järjestäjän päätökseen perustuva opiskeluhooltosuunnitelma toteutuu. Koulutuksen järjestäjän on järjestettävä opiskeluhoolto yhteistyössä opetustoimen ja sosiaali- ja terveystoimen opiskeluhooltopalveluista vastuussa olevien viranomaisten kanssa siten, että opiskeluhollosta muodostuu toimiva ja yhtenäinen kokonaisuus. Opiskeluhoolto kuuluu ammatillisen koulutuksen perustutkintokoulutuksessa tai valmentavassa koulutuksessa oleville opiskelijoille.

Hyvinvoiva oppimisympäristö tarkoittaa ammatillisen koulutuksen järjestämisen tarkastelua terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen näkökulmasta. Hyvinvoivan oppimisympäristön mallissa on määritelty terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen keskeiset toimenpiteet johtamisen, opetuksen järjestämisen, opetuksen sisältöjen ja opetuksen tukipalvelujen toteuttamisessa. Työkyvyn ja hyvinvoinnin ylläpitämisen osaamistavoitteiden sekä ammatillisten tutkinnon osien terveyttä, turvallisuutta ja toimintakykyä edistävien ammattitaitovaatimusten saavuttaminen edistävät osaltaan opiskeluholloille asetettujen tavoitteiden saavuttamista. Ammatillisessa koulutuksessa tulee motivoida opiskelijoita myös työkykyassain tai sen osien suorittamiseen. Opiskelun edistämiseksi tarvitaan myös joustavaa yhteistyötä työelämän kanssa, muuta monialaista asiantuntijuutta ja viranomaisyhteistyötä, erityistä tukea sekä kuntouttavia toimenpiteitä.

Yhteisöllisellä opiskeluhoollolla tarkoitetaan toimintakulttuuria ja toimia, joilla koko opiskeluyhteisössä edistetään opiskelijoiden oppimista, hyvinvointia, terveyttä, sosiaalista vastuullisuutta, vuorovaikutusta ja osallisuutta sekä opiskeluympäristön terveellisyyttä, turvallisuutta ja esteettömyyttä.

Yksilökohtaisella opiskeluhoollolla tarkoitetaan yksittäiselle opiskelijalle annettavia 1) Opiskeluterveydenhuollon palveluja, 2) opiskeluhoollon psykologi- ja kuraattoripalveluja 3) monialaista yksilökohtaista opiskeluhoiltoa. Opiskeluhoollon yksilökohtaisten palvelujen järjestämisessä tulee suosia varhaisen puuttumisen malleja ja madaltaa eri keinoin opiskelijoiden kynnystä hakea ajoissa tarvitsemaansa tukea tai palveluja. Yksilökohtaisessa opiskeluhoollossa luottamuksellisuus ja tietosuoja ovat olennaisia toiminnan onnistumien edellytyksiä ja sen eettinen perusta.

3. Yhteisöllinen opiskeluhoilto

Keski-Pohjanmaan ammattiopistossa yhteisöllisellä opiskeluhoollolla tarkoitetaan toimia, joilla edistetään opiskelijoiden ja opiskeluyhteisön oppimista, osallisuutta, terveyttä, turvallisuutta, esteettömyyttä, ja hyvinvointia. Yhteisöllisen opiskeluhoollon toimien suunnittelu ja toteuttaminen tapahtuu toimipaikkakohtaisissa opiskeluhoiltoaryhmissä opiskeluhoollon vuosikellon mukaisesti. Painopisteet määritellään opiskelijapalautteiden perusteella, joita saadaan mm. kouluterveyskyselyistä, tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuskyselyistä, tulo- olo- ja päättökyselyistä, läpäisy selvityksestä sekä opiskelijakunnalta.

3.1. Osallisuuden vahvistaminen

Keski-Pohjanmaan ammattiopistossa pyritään edistämään opiskelijoiden osallisuutta ja huolehtimaan siitä, että opiskelijoilla on mahdollisuus osallistua oppilaitoksen toimintaan ja sen kehittämiseen sekä ilmaista mielipiteensä opiskelijoiden asemaan liittyvissä asioissa. Opiskelijoilla on mahdollisuus osallistua opetussuunnitelman ja siihen liittyvien suunnitelmien sekä järjestyssääntöjen valmisteluun.

Oppilaitoksella on opiskelijoista muodostuva opiskelijakunta. Opiskelijakunnan tehtävänä on edistää opiskelijoiden yhteistoimintaa, vaikutusmahdollisuuksia ja osallistumista sekä kehittää opiskelijoiden ja koulutuksen järjestäjän välistä yhteistyötä. Opiskelijakunnat myös osaltaan valmistavat opiskelijoita aktiiviseen ja kriittiseen kansalaisuuteen. Keski-Pohjanmaan ammattiopistolla tehdään myös useita kyselyitä opiskelijoille, jotta saadaan selville heidän näkemyksiään toiminnan kehittämiseksi.

Keski-Pohjanmaan koulutusyhtymän opiskelijoille tarkoitettu opiskelijayhdistys Keko luo ja kehittää opiskelijoille vapaa-ajan toimintaa ja valvoo opiskelijoiden etuja opiskelun ajan. Opiskelijayhdistyksen hallitukseen valitaan joka vuosi uusia jäseniä sekä varajäseniä opiskelijoistamme. Opiskelijoita on edustettuna eri tiimeissä. Opiskelijoiden hyvinvointia ja sitoutumista opintoihin edistetään myös luomalla edellytyksiä opiskelijoiden omaan osallisuuteen perustuvaan toimintaan.

Osallisuuden tikapuut

8. Nuoretideoivat ja aloittavat toteutuksen. Aikuiset tulevat mukaan päätösten toimeenpanossa ja jatkotoimenpiteissä.
7. Nuoret tekevät aloitteen ja toteuttavat omaa toimintaa. Aikuiset ovat taustalla apuna.
6. Aikuislähtöistä, mutta nuoret ja heidän mielipiteensä otetaan huomioon päätöksenteon joka vaiheessa.
5. Aikuiset suunnittelevat ja johtavat, mutta nuoria konsultoidaan ja heidän näkemyksensä otetaan huomioon.
4. Aikuiset päättävät. Nuoria kuunnellaan aikuisten ehdolla.
3. Osallisuus on näennäistä, muodon vuoksi. Nuorten mielipiteitä kysytään, mutta heillä on joko vähän tai ei lainkaan keinoja ilmaista niitä.
2. Koristaminen. Aikuiset käyttävät nuoria aikuisten toiminnan tukena epäsuorasti.
1. Manipulointi. Nuorten tietoinen harhaanjohtaminen.

Osallisuuden tasot

Osallisuus ei toteudu

Keski-Pohjanmaan ammattiopistossa on useita erilaisia yhteistyötapoja ja toimenpiteitä opiskelijoiden ja heidän huoltajiensa osallisuuden vahvistamiseksi mm:

- Kotiväen illat
- Wilma tiedottamisen välineenä
- Avointen ovien päivät
- Ryhmytymispäivät
- Yhteistyöpäivät
- Yläkoulujen vanhempain illat
- Opiskelijakunta
- Tutor-toiminta (asuntolatutor, liikuntatutor, harrastetutor)
- Liikuntapäivät
- Hyvinvointipäivät
- Liikennevalistus
- Saku Stars, Saku Sports
- Vuosisuunnitelman mukaiset teemapäivät
- Keke ja savuttomuusryhmän teemat

- Verso, sovittelutoiminta
- Moniammatillinen yhteistyö oppimisympäristöjen terveellisuuden, turvallisuuden sekä oppilaitosyhteisön hyvinvoinnin tarkastamiskäytäntöjä varten

TUKIMATERIAALIA OPISKELIJOIDEN OSALLISUUDEN EDISTÄMISEEN	
Tuunaa tapahtuma opas	https://issuu.com/ammattilainen/docs/tuunaatapahtuma
Arjen arkki hyviä käytänteitä	http://arjenarkki.fi/search/node/osallisuus
Vertaissovittelu	http://www.ssf-ffm.com/vertaissovittelu
Saku ry	http://www.sakury.net/
Opiskelijajärjestöt	https://sakkiry.fi http://osku.info/
Osallisuus ja vaikuttaminen	http://www.koordinaatti.fi/fi/materiaalipankki/julkaisut/osallisuus-ja-vaikuttaminen

3.2. Turvallisuuden, terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen

Keski-Pohjanmaan ammattiopistossa on useita toimenpiteitä ja moniammatillista yhteistyötä oppimisympäristöjen terveellisuuden, turvallisuuden sekä oppilaitosyhteisön hyvinvoinnin edistämiseksi. Näitä ovat mm:

- Toimipaikkakohtaiset terveydellisten olojen tarkastuskertomukset
- Turvallisuuskävelyt
- Poistumisharjoitukset ja vaarallisten tilanteen hallinta toimipaikkojen sisällä
- Työsuojelutarkastukset
- Kriisiryhmien kokoontumiset ja toimintasuunnitelmat

Verkostojen kanssa tehdään myös laajasti yhteistyötä. Esimerkkejä yhteistyöstä ovat mm. kuraattoripalveluiden, opiskeluterveydenhoidon ja psykologipalveluiden järjestäminen, yhteistyö etsivän nuorisotyön, seurakunnan ja poliisin kanssa. Yhteistyössä järjestetään myös hyvinvointimessut. Työkykypassi, asuntolapassi sekä kulttuuri- ja harrastepassi ovat osoituksena yhteistyöstä, jota tehdään opiskelu- ja työkyvyn ylläpitämisen, liikunnan ja terveystiedon opetuksen sekä ammatillisten tutkinnon osien opetuksen välillä. Erityisesti uudisrakentamisen yhteydessä otetaan huomioon esteettömän oppimisympäristön turvaaminen ja tapaturmien ehkäiseminen, samoin perehdytään myös esteettömyys oppilaitoksissa oppaisiin.

3.3. Opiskelu- ja työkyvyn ylläpito

Liikunnan ja terveystiedon opetus antavat tietoa opiskelu- ja työkyvyn ylläpitoon. Lisäksi ammattiosaajan työkykypassi tarjoaa ammattiin opiskeleville mahdollisuuden saada tietoa, taitoa ja motivaatiota oman työkyvyn ja hyvinvoinnin edistämiseen. Tutkimusten mukaan ammattiin opiskelevien liikunta on vähäistä ja tupakointi ja alkoholin käyttö runsasta, eikä muukaan terveyskäyttäytyminen tue työkykyä. Työnhaussa opiskelija voi hyödyntää työkykypassia osoittamalla tulevalle työnantajalleen olevansa toiminta- ja työkyvystään huolehtiva ammattiosaaja.

Työkykypassin avulla

- motivoidaan ja ohjataan opiskelija säännölliseen terveysliikuntaan sekä omaehtoiseen toiminta- ja työkyvyn ylläpitoon ja terveyden hoitamiseen
- tuetaan ammatillista kasvua ja kehittymistä sekä vastataan alan työkykyhaasteisiin, esim. työturvallisuuden ja ergonomian osalta
- aktivoidaan opiskelijoita osallistumaan sekä tuetaan vastuullista itsenäisesti ja ryhmässä toimimista
- ammattiosaajan työkykypassi koostuu viidestä osa-alueesta, joiden vaatavuus on yhteensä 9 osaamispistettä:
  - ammatin työkykyvalmiudet (2 osp)
  - toiminta- ja työkykyä edistävä liikunta (2 osp)
  - terveysosaaminen (2 osp)
  - harrastuneisuus ja yhteistyötaidot (1 osp)
  - työkykyvalmiuksien vahvistaminen (2 osp)

http://sakury.fi/tiedostopankki/08-Tyokykypassi/Tyokykypassi_kasikirja.pdf

3.4. Koulutukseen osallistumisen seuranta, poissaolojen, opintojen keskeyttämisen ehkäiseminen ja niihin liittyvä toimenpiteet

Keski-Pohjanmaan ammattiopistossa on käytössä useita toimenpiteitä, joilla voidaan tukea opiskelijaa ja puuttua poissaoloihin varhaisessa vaiheessa sekä ehkäistä keskeyttämistä:

- Yhteistyö perusopetuksen kanssa erityistä tukea tarvitsevien nuorten ja heidän vanhempien illat
- Saattaen vaihto
- Kodin ja oppilaitoksen yhteistyö
- Osallisuutta lisäävät toimenpiteet ja käytännöt
- Opiskelijahuolto- ja erityisopetuksen käytänteet ja riittävät palvelut
- Wilma avulla poissaolot näkyvillä ja toimenpiteet niihin puuttumiseen
- Etsivänuorisotyö toimenpiteet
- Varoituskäytänteet
- Yhteistyö toimipaikkojen ja asuntoloiden välillä

- Vastuuohjaajan ja opettajan toiminta ovat varhaisen puuttumisen kannalta keskeisiä toimijoita
- Lisäopetus ja tukiopeetus ja Helppi-pajat
- Ryhmänohjaus
- Vertaissovittelu
- Tutor- ja opiskelijakuntatoiminta
- Vaihtoehtoiset opintopolut 2+1, tuotantokoulu, työvalta, omapolku, T1 tason itse tehtävät kurssit, valintatarjotin, avoin ammattiopisto tyyppinen toiminta sekä projektit, joilla kehitetään uusia toimintatapoja.

3.5. Asuntolatoiminta

Asuntolatoiminta on osa opiskelijahuoltoa, sen tavoitteena on luoda turvallinen ja terveellinen opiskelu/asuinympäristö. Asuntola- ja vapaa-aikatoiminta edistävät opiskelijan hyvinvointia, kasvua ja kehitystä.

Asuntola- ja vapaa-ajantoiminnoissa painottuvat opiskelijan kasvatuksellinen ohjaus:

- Hyvät ja säännölliset elämäntavat
- Hyödyllinen vapaa-ajan käyttö
- Tarkoituksen mukainen ajan käyttö lepo/harrastukset.
- Henkilökohtaista ohjausta nuoren eri elämäntilanteissa asumisessa, huoneen ja solun puhtaanapidossa sekä viihtyvyydessä.
- Ohjausta opiskelijaa vastuulliseen käyttäytymiseen asuntolassa ja sen ulkopuolella sekä tuntemaan vastuuta itsestä ja muista.
- Ohjata opiskelijaa tuntemaan oma vastuunsa asuntolayhteisön jäsenenä.

Tehtävien vastuun- ja työnjako

- Asuntolanohjaaja vastaa kokonaisvaltaisesti asuntolatoiminnasta.
- Asuntolanohjaaja vastaavat yleisen järjestyksen, turvallisuuden ja valvonnan ylläpidosta sekä vapaa-ajan ohjauksesta.

Ohjaus nivelvaiheessa

- Asuntolaohjaaja ovat olleet konsultoimassa saattaen vaihtaen palaverissa tarpeen mukaan (kunnat joista useimmiten opiskelijat tulevat asuntolaan asumaan).

Moniammatillinen yhteistyö

Oppilaitoksen sisäinen yhteistyö:

- Asuntolanohjaaja tekee yhteistyötä perheiden, opinto-ohjaajien, kuraattorien, terveydenhoitajien, opettajien ja rehtorin kanssa sekä viranomaisten kanssa.
- Toimii opiskeluhooltoryhmän jäsenenä

Asuntola-asumisen onnistumisen edellytys

- Varhainen puuttuminen
- Asuntolatoiminnassa painottuu opiskelijan kasvatuksellinen ohjaus

Tilanteet joihin puututaan

- Vapaa-ajan käyttö
- Ravintotottumukset
- Poissaolot koulusta
- Häiriökäyttäytyminen
- Epäsäännöllisyys opiskelussa

Henkilökohtaista ohjausta nuorten eri elämäntilanteissa

Lukuvuoden aikana toimipaikkojen asuntolanohjaajat kokoontuvat yhteisiin palavereihin, joissa kehitetään asuntolatoimintaa ja yhtenäistetään käytänteitä, hankkeita hyödynnetään toiminnan kehittämisen tukena. Opiskelijat osallistuvat Asuntola-tutor koulutuksiin yhteistyössä Saku ry:n kanssa.

Keski-Pohjanmaan ammattiopisto, ammattikampus

Asuntola on tarkoitettu alle 18-vuotiaille opiskelijoille. Majoituspaikkoja on yhteensä 70. Asuntolassa on solutyypinen asumismuoto. Solussa on 5-6 huonetta jotka ovat joko yhden tai kahden hengen huoneita. Soluun kuuluu yhteinen oleskelutila, jossa on TV, omat keittiöt, wc:t ja suihkutilat. Kaikki solut ja huoneet ovat kalustettuja. Pohjakerroksessa on henkilökunnan työtila, kerhohuone, sauna sekä pyykinhuoltotila.

Asuntola tarjoaa viihtyisän, turvallisen ja kodinomaisen asumisen. Asuntolaohjaajat ovat läsnä opiskelijoiden arjessa asumisessa ja opiskelussa. He tukevat, kasvattavat sekä ohjaavat nuoria henkilökohtaisissa ja opiskeluun liittyvissä asioissa.

Asuntolakurssia on järjestetty aiemmin ja mikäli se pidettäisiin tarjoaa se nuorille tietoa ja taitoa elämänhallintaan ja asuntola-asumiseen. Asuntolassa asuminen on maksutonta opiskelijalle. Asukkaaksi tulevalta peritään 100,00€ suuruinen takuumaksu, joka palautetaan opiskelijalle kun opiskelu päättyy tai muuttaa pois asuntolasta. Takuumaksun palautuksen edellytyksenä on, että asuminen on sujunut sääntöjen ja ohjeiden mukaisesti ja esim. kalusteet ym. ovat kunnossa. Asuntolatoiminnasta ja vapaa-ajan ohjauksesta vastaavat asuntolaohjaajat. Vapaa-ajan ohjauksessa ovat mukana myös asuntolatutorit joita vuosittain koulutetaan Saku ry:n toimesta. Asuntolatutor-toiminta on käynnissä.

Vapaa-ajan toimintaa asuntolassa

- Asuntolan kerhohuone avoinna ma – to klo 16- 22
- jossa on taulutelevisio, biljardipöytä
- Säkkinyrkkeilyn harrastustila alakerrassa
- Bingispöytä
- Teemaillat esim. karaoke-, elokuva-, peli-, askartelu- ja leivontaillat

- Lajikokeilut liikunta- ja harrastepaikoissa, retket ym. hankkeiden tukemana Useita erilaisia seurapelejä vapaa-ajan viettoon. [Paint Ball on ollut suosittua.](#)
- Asuntolakurssin runko on olemassa (elämönhallinta, vapaa-ajantoiminta ja asuntola-asuminen)
- Sakun harrastetutor koulutus ja toiminta
- Ammattiopiston liikuntakerhot toimivat kampushallissa tiistaisin ja torstaisin, joissa pelataan sählyä, koripalloa, lento- ja sulkapalloa
- Tanssisali, tatami ja kuntosali ovat käytössä liikuntakerhon aikana

Asuntolaohjaajina toimivat Hilikka Viitala ja Kristiina Salo.

Kannuksen toimipaikka

Toimipaikan alueella on viisi erillistä opiskelijoiden asumiseen tarkoitettua asuntolaa; Ollikkala, Peltola, lisakkila, Keittiösiipi ja Koivukartano. Lisäksi koulun alueen ulkopuolella kaupungilla on 18 huoneistoa opiskelijoiden asumiskäytössä sekä 3 isompaa asuntolaa. Asuntolat ovat soluasuntoja, joissa on yhteiset suihkut, keittiöt, wc:t, ja 1-3 hengen huoneet, huoneita soluissa saattaa olla 2-7. Kennellinjan opiskelijat asuvat yhden hengen huoneissa, koska heillä on koirat. Huoneet ovat peruskalustettuja. Asunnon koosta ja asukasmäärästä riippuu, mitä muita tarvikkeita niistä löytyy. Asuminen on maksutonta. Opiskelijat saavat asuntolapaikan maksamalla 100€ vakuusrahan ja tekemällä asumissopimuksen, jossa sitoudutaan asuntolan järjestyssääntöihin, tämän allekirjoittaa myös huoltaja. Vakuusraha palautetaan oppilaalle takaisin opintojen päättyessä. Asuntolan toiminnasta huolehtivat asuntolanohjaajat.

Toimipaikka järjestää opiskelijoille vapaa-aika ja harrastustoimintaa:

- Salivuoro 1 kertaa viikossa (sähly, lentopallo) vakiovuorona vapaa-aikakeskuksella.
- Vapaa-aikakeskuksen muut palvelut; uimahalli, kuntosali jne. myös käytössä. Oppilaitos tukee maksamalla puolet hinnasta.
- Pehtoori nimisessä rakennuksessa koulun alueella on yhteiset vapaa-ajan tilat, joissa yms. voi katsella tv:tä, laulaa karaoke, pelata lautapelejä, Wiitä sekä biljardia.
- Oppilaskunta ja tutorit suunnittelevat ja järjestävät omaa toimintaa lukuvuoden aikana ja osallistuvat toimipaikan teemapäivien toteuttamiseen. Laskettelureissu ja liikuntapäivät ovat myös jokavuotista toimintaa.
- Atk-luokka auki iltaisin.
- Oppilaitos tukee harrastustoimintaa tarpeen mukaan järjestämällä mm. kuljetuksia eri harrastuspaikoille.
- Kunnan kirjastopalvelut ja kansalaisopiston ohjelma ovat myös opiskelijoille tarjolla.
- Vapaa-ajantoiminnan suunnittelusta ja ohjauksesta huolehtii pääsääntöisesti asuntolaohjaaja.

Kaustisen toimipaikka

Opiskelija-asuntolat ovat Raviradantien kaksikerroksiset rivitaloasunnot A-C. Asuntolapaikkoja on 48. Opiskelija maksaa avainpanttirahan 100 euroa. Asunnot ovat neljälle hengelle kalustettuja soluasuntoja, joissa on kaksi makuuhuonetta, keittiö, wc- ja suihkutilat. Opiskelijoille on yhteisissä tiloissa sauna pyykinhuoltotilat, toimintatila ja kuntosali.

Asuntolatoiminnasta ja valvonnasta vastaa asuntolaohjaaja. viikonloppuisin tallimestari ja vartiointiliike.

- Vapaa-ajan toiminta
- Sählyä pelataan kerran viikossa
- Vetelissä on uimahalli ja kuntosali, jonne järjestetään kyyditys tarvittaessa
- Kokkolassa käydään keilaamassa.
- Kaustisen kansantaiteen keskuksessa käydään elokuvissa
- Kaustisen hiihtokeskuksessa voi käydä laskettelemassa ja hiihtämässä.

Opiskelijakunta järjestää ja ideoi erilaista toimintaa opiskelijoille

Perjantai-iltaisin puuhailta asuntolaan jääneille. (Katsotaan leffaa tai askarrellaan ym.)

Perhon Toimipaikka

Perhon toimipaikassa on kaksi opiskelija-asuntolaa. Kaunotar ja Kulkuri. Kaunottaressa on neljä solua nimeltään Lystikäs, Vilkas, Unelias ja Viisas. Kulkurissa on myös neljä solua Aku, Tupu, Hupu ja Lupu. Jokaisessa solussa on neljä kahden hengen huonetta, kaksi wc- ja suihkutilaa ja yhteinen tupakeittiö. Yhteensä majoituspaikkoja on 68. Asuminen oppilasasuntolassa on maksutonta. Tulevalta asukkaalta peritään 100€ suuruinen takuumaksu, mikä palautetaan oppilaalle takaisin opintojen päättyessä. Takuumaksun summa kattaa soluun/ huoneeseen mahdollisesti kohdistuneet vahingot. Asuntolapaikka myönnetään ensisijaisesti alle 18v. opiskelijoille. Asuntolatoiminnasta ja järjestyksestä vastaa asuntolaohjaaja.

Vapaa-aika ja harrastustoiminta:

- Vapaa-ajan vietto tila ” Villa de Moli” avoinna ma-pe iltaisin, jossa pingis, biljardi, ilmakiikko peli mahdollisuudet + elokuvan katselmustila.
- Opiskelijakunnat suunnittelevat ja järjestävät toimintaa lukuvuoden aikana ja osallistuvat toimipaikan teemapäivien toteuttamiseen.
- Atk- luokan käyttö iltaisin
- Perhon keskuskoulun liikuntasalivuorot kaksi kertaa viikossa (välineitä: lento/ koripallo, sähly ja sulka-pallo)
- Talvella jääkiekkovuoro kaukalossa
- Keilahalli Karstulassa minne kyyditys koulun autoilla
- Elokuviin esim. Vimpeliin tai Alajärvelle minne kyyditys koulun autoilla

- Perhon kunnan tarjoamat harrastemahdollisuudet: kuntosali, valaistu pururata/ hiihtolatu, kansalaisopiston kurssit, ampumarata, yleisurheilu, pesäpallo ja suunnistus, ainutkertaiset ulkoilureitit Humalajoen ulkoilukeskuksella ja Salamajärven kansallispuistossa erämaamaisemissa, kirjaston palvelut

Oppilaitos tukee myös muuta harrastetoimintaa ja järjestää tarvittaessa kyydityksiä eri harrastuspaikoille. Vapaa-ajan suunnittelusta ja ohjauksesta huolehtii asuntolaohjaaja.

Kälviän toimipaikka

Kälviän toimipaikassa on opiskelija-asuntoaikoja ammatillisten ja kansanopistonlinjojen opiskelijoille 58. Huoneet ovat kahdenhengen huoneita. Osassa huoneista on oma wc ja suihkutila. Kaikkien huoneiden yhteydessä on keittomahdollisuus. Opistossa toimii päätoiminen asuntola-/vapaa-aikaohjaaja Satu Mäkinen. Vapaa-ajan toiminta

- 2 kertaa viikossa; liikuntasalin käyttö; kiipeilyä, sählyä, koripalloa, jousiammuntaa, sisäcurling. ym. pelejä
- Ilmainen kuntosalivuorovaraus Kälviän vapaa-aikakeskuksesta tai oman kuntosalin käyttö
- Tehty retkiä melomaan, sisäammuntaradalle, frisbeegolfiin, keilaamaan, golfin harjoitusradalle, paintball-pelejä, geo-catchingiä, rantalentopalloa, uintia.
- Tutustumisretkiä muihin yhtymän asuntoloihin. Järjestetty yhdessä päihdeinfoiltoja, laulu- ja askarteluiltoja
- Kälviän kunnan ylläpitämät liikuntamahdollisuudet mm. vapaa-aikakeskus ja urheilukenttä sekä pyöräily reitit ovat opiston vieressä.
- Askarreltu sesonkiaskartelua. Tehty kierrätyskoruja ja sisustustauluja
- Leivottu ja valmistettu yhdessä iltapaloja
- Järjestetty elokuvailtoja n. 2 krt kuukaudessa
- Pelattu yhdessä seura- ja korttipelejä viikoittain

Vapaa-aikanaankin opiskelijat voivat käyttää:

- beachvolleykenttää
- bänditilaa
- pianoja
- atk-tiloja
- taidetiloja, valokuvauspimiötä
- tv-huonetta, missä Pleikkarit, Singstar, elokuvia
- biljardipöytää
- lainata pelejä, pyöriä
- tanssisalia
- kerhuhuone ”perunakellaria”

4. Yksilökohtaiset opiskeluhuollon palvelut

Opiskeluhoiltoa toteutetaan yhteistyössä opiskelijan ja alaikäisten huoltajiensa kanssa. Opiskelijan omat toivomukset ja mielipiteet on otettava huomioon häntä koskevissa toimenpiteissä ja ratkaisuisa hänen ikänsä, kehitystasonsa ja muiden henkilökohtaisten edellytystensä mukaisesti. Alaikäinen voi kieltää huoltajaansa osallistumasta itseään koskevan opiskeluhoiltoasian käsittelyyn sekä antamasta itseään koskevia salassa pidettäviä opiskeluhoiltoa tietoja, jollei se ole selvästi hänen etunsa vastaista. Arvion vajaavaltaisen edun toteutumisesta tekee opiskeluhoiltoa henkilöstöön kuuluva sosiaali- tai terveydenhuollon ammattihenkilö. Huoltajalla ei ole oikeutta kieltää alaikäistä käyttämästä opiskeluhoiltoa palveluja.

Mitä yksilökohtainen opiskeluhoilto ei ole?

- opetusta tai oppilaanohjausta
- erityisopetusta
- opiskelijan arviointia
- yleistä moniammatillista yhteistyötä: "tiimityö", "verkostopalaveri", "moniammatillinen yhteistyö"
- kurinpitoa
- lastensuojelua

4.1.Opettaja

Opiskelijan tukena on useita eri ammattiryhmiä, joilla kaikilla on tärkeä rooli opiskelijoiden tukemisessa.

- suunnittelee tutkinnon osan/osa-alueen toteutussuunnitelman yhdessä alan opettajien kanssa
- osallistuu opiskelijan HOKS:n päivittämiseen vastuulla olevan tutkinnon osaan/osaalueeseen
- selvittää opiskelijan oppimisen lähtökohdat ja osaamisen sekä ohjaa häntä asettamaan omat tavoitteensa tutkinnon osittain tai osa-alueittain tutkinnon perusteiden mukaisesti
- valmistele oppimistilanteet yhteistyössä opiskelijan, muun opetushenkilöstön sekä oppimisympäristöissä työskentelevien muiden henkilöiden kanssa
- ohjaa yksilöllistä oppimisprosessia ja opettaa erilaisissa oppimisympäristöissä opiskelijan vuorovaikutustaitoja kehittää
- laatii ja allekirjoittaa koulutusoppimukseen ja osallistuu oppisopimukseen laadintaan yhdessä oppisopimussuunnittelijan ja työpaikan edustajan kanssa.

- antaa palautetta opiskelijan edistymisestä ja tavoitteiden mukaisen osaamisen saavuttamisesta opiskelijan itsetuntoa kehittämällä
- arvioi ja dokumentoi Wilmaan omalta osaltaan opiskelijan osaamisen (näytöt ja muu osaamisen arviointi)
- huolehtii yhteistyössä muun henkilöstön kanssa opiskelijoiden hyvinvoinnista - seuraa opiskelijan läsnäoloa ja ilmoittaa vastuuhjaajalle opiskelijan toistuvista poissaoloista
- tiedottaa oppimisvaikeuksista vastuuhjaajalle ja/tai toimialan erityisopettajalle
  - toteuttaa opetuksessa ja ohjauksessa opiskelijan erityisen tuen suunnitelman mukaisia toimenpiteitä
- huolehtii oppimisympäristön ja toiminnan turvallisuudesta sekä järjestyksestä ohjeistuksen mukaisesti sekä käy opiskelijoiden kanssa turvakävelyn
- puuttuu havaittuun kiusaamiseen ja tekee tarvittaessa yhteistyössä opiskelijahuollon ja vastuuhjaajan kanssa
- kehittää oppilaitoksen toimintaa ja oppimisympäristöjä yhteistyössä eri sidosryhmien kanssa sekä toimii pedagogista osaamista edellyttävissä asiantuntijatehtävissä
- ylläpitää ja kehittää ammattitaitoaan siten, että se vastaa opetusalan ja työelämän kehitystä ottaen huomioon myös saadun palautteen
- tekee aktiivisesti yhteistyötä työelämän kanssa - suorittaa muut esimiehen kanssa sovitut tehtävät

VASTUUHJAAJAN TEHTÄVÄT

- suunnittelee opiskelijoiden perehdyttämiskokouksen yhteistyössä muun henkilöstön kanssa. - huolehtii opiskelijan perehdyttämisestä Kpeduun, oppimisympäristöihin, henkilöstöön ja opintohallinnon ja muihin järjestelmiin (Wilma, O365, Moodle).
- käy läpi pelastussuunnitelman opiskelijoiden kanssa
- laatii ja päivittää tutkinnon osittain yhdessä opiskelijan kanssa henkilökohtaisen osaamisen kehittämisen suunnitelman ohjeistuksen mukaisesti yhteistyössä tarvittavien tahojen kanssa sekä allekirjoittaa HOKS:n.
- tekee yhteistyössä opiskelijan kanssa urasuunnitelmaa osana HOKS-prosessia - tukee opiskelijoiden vastuullisuuden ja yhteisöllisyyden edistämistä. Vie opiskelijat yhteisiin tilaisuuksiin – seuraa läsnäoloa ja opintojen edistymistä ja puuttuu poikkeamiin laadittujen ohjeiden mukaan
- tekee yhteistyötä opiskelijoidensa opettajien, opiskelijahuollon ja huoltajien kanssa
- osallistuu kotiväen iltaan
- edistää opintojen loppuunsaattamista ja työllistymistä sekä ehkäisee opintojen keskeyttämistä ja eroja
- kerää sovitut palautteet opiskelijoilta
- käynnistää ja toteuttaa osaltaan kurinpitomenettelyn ohjeistusten mukaisesti

Opiskeluhouoltopolku

Opettaja voi

- ohjata opiskelijan yksilökohtaisen opiskeluhoollon palvelun käyttäjäksi (terveydenhoitaja, kuraattori, psykologi)
- mikäli opettajalla herää opiskeluhoollollinen huoli opiskelijasta hän ottaa asian puheeksi opiskelijan kanssa ja on yhteydessä huoltajaan tarvittaessa.
- voi ottaa yhdessä opiskelijan kanssa yhteyttä (terveydenhoitaja, kuraattori, psykologi)
- voi tehdä yhteydenoton (terveydenhoitaja, kuraattori, psykologi) ilman opiskelijaa ja ilmoittaa asiasta opiskelijalle ja huoltajalle

Opiskeluhoollon prosessin lisäksi tai sen kanssa voi olla myös **opetukseen, erityisopetukseen ja oppilaanohjaukseen liittyvä polku.**

Erityisiin opetusjärjestelyihin liittyvä polku

- laissa perusteet
- tehdään valituskelpoinen hallintopäätös
- edellyttää yhteistyötä, mutta ei suostumusta muutoksenhakukelpoisuus

Kurinpitoon liittyvä polku

- tosiasialliset toimet
- hallintopäätökset
- kurinpidollisista toimista voi aiheutua opiskeluhoollon tarvetta

4.2. Opinto- ja uraohjaus

Oikea-aikaisella opinto- ja uraohjauksella edistetään opiskelijoiden elinikäisen oppimisen avaintaitoja, henkilökohtaisesti sopivalle alalle hakeutumista sekä opintojen läpäisyä ja työuralle kiinnittymistä sekä ammattitaidon kehittymistä. Uraohjausta tarvitaan erityisesti nivelvaiheissa perusopetuksesta toiselle asteelle sekä toiselta asteelta työelämään tai jatkokoulutukseen. Opinto-ohjauksen rooli opiskeluhoollollisena toimintana korostuu erityistä tukea tarvitsevien opiskelijoiden ohjauksessa ja tuessa sekä poissaoloihin tai muihin opiskelua haittaaviin ongelmiin liittyvissä kysymyksissä. Opinto-ohjaus on koko oppilaitoksen tehtävä. Päävastuu suunnittelusta ja toteutuksesta on opinto-ohjaajilla. Ammatillisten oppilaitosten ohjauspalvelujen tulee edistää myös perusopetuksessa olevien tietoa ja kokemuksia ammatillisesta koulutuksesta

4.3. Erityisen tuen tarpeen tunnistaminen ja järjestäminen

Erityistä tukea tarvitsevien opiskelijoiden kartoitus toteutetaan mahdollisimman varhaisessa vaiheessa opintojen alkaessa hoksin tekemisen yhteydessä. Erityistä tukea tarvitsevan opiskelijan tunnistaminen perustuu aikaisempaan koulumenestykseen, peruskoulusta saatuun niveltietoon, harkinnan varaisen

haun tietoihin, oppimisen lähtötasokartoitusten tuloksiin, vastuuhjaajan tekemään tulohaastatteluun, opettajien tai opiskelijahuollon henkilöstön tekemiin havaintoihin ja terveydenhoitajan huomioihin. Vastuuhjaajat tekevät tarvittaessa yhteistyötä opiskelijahuollon palveluiden kanssa henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman (HOKS) laadinnassa. HOKS:issa määritellään opiskelijan tarvitsemat yksilölliset tukitoimet.

4.4. Opiskeluterveydenhoito

Terveydenhuoltolain mukaisilla opiskeluterveydenhuollon palveluilla:

- edistetään ja seurataan oppilaitosyhteisön hyvinvointia sekä opiskeluympäristön terveellisyyttä ja turvallisuutta;
- edistetään ja seurataan opiskelijoiden tervettä kasvua ja kehitystä, hyvinvointia ja opiskelukykyä;
- tunnistetaan opiskelijoiden varhaisen tuen tarpeet ja järjestetään tarvittava tuki sekä ohjataan hoitoon ja tutkimuksiin.

Opiskeluterveydenhuolto sisältää opiskelijan terveyden- ja sairaanhoitopalvelut, jotka on järjestettävä yhtenäisenä kokonaisuutena. Uudet opiskelijat pyydetään terveystarkastuksiin opiskeluiden alkaessa. Tarkistetaan, että opiskelijalla on mahdolliseen pitkäaikaissairauteen liittyvät hoitokontaktit kunnossa. Keväisin opiskeluterveydenhuollossa tehdään Soiten alueen nuorten miesten pakolliset kutsuntoihin liittyvät tarkastukset. Alkusuksystä pyritään löytämään ne opiskelijat joilla on jotakin terveydellistä estettä valittuun ammattiin nähden, ja ohjataan heidät mahdollisiin lisätutkimuksiin ja koulun kanssa yhteistyössä miettimään sopivampaa opiskelulinjaa. Opiskeluterveydenhuolto on osa perusterveydenhuoltoa, tarvittaessa opiskelijat ohjataan eteenpäin. Opiskeluterveydenhoidossa tarjotaan päivittäin vastaanottoa myös ilman ajanvarausta klo 8– 11.

4.4.1. Ensiapu- ja sairaanhoito

Terveydenhoitajan tehtäviin kuuluu erinäisten sairaanhoidollisten toimenpiteiden lisäksi tapaturmien hoito, pitkäaikaissairaiden ja vammaisten hyvinvoinnin ja hoidon seuranta ja tarvittava yhteydenpito hoitaviin tahoihin.

4.4.2 Kansainvälisen toiminnan edellyttämä terveydenhuolto

Terveydenhoitaja suunnittelee ja toteuttaa kansainväliseen opiskelijavaihtoon lähtevien ja ulkomaalaisten opiskelijoiden rokotusohjelmat ja kartoittaa riskitekijät kulloisenkin tartuntatautilanteen mukaan. Opiskeluterveydenhuollossa tehdään myös tarvittavat kansainväliset rokotuskortit. Maahanmuuttajaopiskelijoiden terveystarkastuksissa käytetään tarvittaessa tulkkipalvelua.

4.4.3 Oppilaitosten terveydellisten olojen valvonta

Opiskeluterveydenhuollon tehtävänä on oppilaitosympäristön terveellisyyden ja turvallisuuden sekä oppilaitosyhteisön hyvinvoinnin edistäminen ja seuranta, jota toteutetaan tarkastuksin **kolmen vuoden välein** (terveydenhuoltolaki 1326/2010). Muilla viranomaisilla on velvollisuus osallistua tarkastuksen yhteistyöhön.

4.4.4. Hammashuolto

Opiskelijoilla on kotikunnasta riippumatta oikeus käyttää terveyskeskuksen hammashuollon palveluita tarvittaessa (äkillisissä hammassäryissä ja -tapaturmissa). Hammashuolto toimii

ajanvarauksella. Hammashuolto on alle 18-vuotiaille ilmaista, ja muut maksavat normaalit asiakasmaksut. Linkejä: http://www.soite.fi/sivu/suun_terveydenhuolto

<http://www.soite.fi/sivu/kouluterveydenhuolto>

OPISKELUTERVEYDENHOIDON LAATUKRITEERIT	
MÄÄRÄLLISET KRITEERIT	LAADULLISET KRITEERIT
<p>Terveydenhoitajan laskennallisen mitoituksen lähtökohtana on toisella asteella 600–800 ja korkeasteella 800–1000 opiskelijaa /kokopäiväistä terveydenhoitajaa kohti, kun sijaista ei vuosiloman ajaksi ole.</p> <p>Lääkärin mitoituksen lähtökohtana on 2500–3000 opiskelijaa/ kokopäiväinen lääkäri.</p> <p>Opiskeluterveydenhuollossa tulee olla nimetty lääkäri, joka on myös terveydenhoitajan konsultoitavissa työpäivän aikana.</p> <p>Opiskeluterveydenhuollon toimipisteissä tulisi olla myös mahdollisuus vähintään konsultoida psykologia tarvittaessa.</p> <p>Opiskeluterveydenhuollon tilat tulee olla sijoitettuna oppilaitokseen tai välittömään läheisyyteen. Tilojen tulee olla asianmukaisesti varustetut ja sinne tulee olla esteetön pääsy.</p> <p>Opiskeluterveydenhuollon henkilökunnalla tulee olla yhteydet tietoverkkoihin ja sähköisiin potilasjärjestelmiin, esim. potilastietojen tallentamista ja tarkastelua varten.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Yksilöllinen terveyden edistäminen: terveystarkastukset, yksilöllinen terveysneuvonta ja ryhmätoiminta • Opiskeluympäristön terveellisyys ja turvallisuus: terveydellisten olojen tarkastuksia tulisi tehdä kolmen vuoden välein yhteistyössä opiskeluterveydenhuollon, työterveyshuollon, terveystarkastajan, opiskelijajärjestöjen edustajan ja tarvittaessa myös työsuojelupiirin tai muiden viranomaistahojen yhteistyönä. • Terveys- ja sairaanhoitopalvelujen järjestäminen: opiskelijalle annettavat perusterveyden-huollon sairaanhoitopalvelut sisältävät kaikki tarpeen mukaiset terveyskeskuksen puitteissa annetut palvelut ja ne on annettava tasavertaisesti muiden asukkaiden kanssa. • Mielenterveyspalvelut: mielenterveyspalvelut tulee taata opiskelijoille (myös yli 18v.) ja sen lisäksi opiskeluterveydenhuollon toimijoille tulee antaa asiantuntija-apua ja tukea tarvittaessa. • Suun terveydenhuolto: suun terveydenhuollon palvelut tulee järjestää opiskelijoille tarpeen mukaan kotikunnasta riippumatta. • Tilastointi: tilastointitiedon avulla tulee voida suoritteiden lisäksi seurata myös toiminnan sisältöä. • Koulutus: Opiskeluterveydenhuollon toimijat osallistuvat vuosittain täydennyskoulutukseen. • Yhteisöllinen työote: Yhteistyö ja yhteisöllinen työskentely opiskeluyhteisössä on keskeinen opiskeluterveydenhuollon toimijoiden työmuoto johon on varattava riittävä osa työajasta (1/3)

4.5. Opiskeluhuollon tukitoiminta

Etsivän nuorisotyön tehtävä on täydentää olemassa olevia palveluja, ei korvata niitä. Etsivän nuorisotyön keskeisin tehtävä on tavoittaa nuoria, jotka ovat joko palveluiden ulkopuolella tai tarvitsevat tukipalveluista huolimatta rinnalla kulkemista ja ohjausta. Tavoitteena on lisätä heidän valmiuksiaan koulutukseen tai työelämään kiinnittymiseen elämäntaitojen vahvistamisen ja yksilöllisten haasteiden ratkaisemisen kautta. Yksittäisten nuorten ja nuorten ryhmien tukemisen lisäksi etsivällä nuorisotyöllä on myös muu yhteiskunnallinen tehtävä – tuoda palveluiden ulkopuolella olevien nuorten ääni kuuluviin, tehdä näkyväksi palveluvajeita ja niitä yhteiskunnan tukiverkon rakoja, joista nuoret voivat pudota. Etsivät nuorisotyöntekijät ovat yhdyshenkilönä erilaisten tukitoimien toteuttamisessa, opiskelijoiden, kodin, opettajien ja eri moniammatillisten toimijoiden välissä. Akuutissa ongelmatilanteessa tukihenkilö voi toimia sekä opettajien ja opiskeluhoitohenkilöiden tukena. Tehtävinä ovat mm. kadonneiden opiskelijoiden etsintä, aktivointi opiskeluun ja motivaation ylläpito.

<https://drive.google.com/file/d/1RbVzgOPJPqDq6fvuD4SNc6gyXwbKZOiY/view>

Koulunkäynninohjaajat toimivat Valmassa avustajina, ovat mukana oppitunneilla ja auttavat tehtävien tekemisessä, tarpeen mukaan tukena ensitapaamisella ja verkostopalavereissa. Valmassa keskeistä on olla puuttuva, kuunteleva ja välittävä aikuinen nuoren elämässä.

Helpin koulunkäynninohjaaja suunnittelee yhdessä opiskelijan, opettajan, erityisopettajan, opon tai kuraattorin kanssa opiskelijan HOKS:n toteutumista. Kirjaa kävijät ja HOJKS-toteuman Wilmaan. Lähettää päivänpäätteeksi opettajille / vastuunohjaajalle/ yhdyshenkilöille /opiskeluhoitoryhmälle tietoa niistä opiskelijoista, jotka ovat olleet Helpissä. Ohjaa ja auttaa opiskelijoita erilaisissa tehtävissä. Osallistuu opiskeluhoollon palavereihin tarvittaessa. Ohjaa tarvittaessa esim. kuraattorille ja terveydenhoitajalle. Helpin opiskelijoista suurin osa on sellaisia jotka tarvitsevat paljon apua. On oppimisvaikeuksia, käyttäytymishäiriöitä, elämänhallin vaikeuksia, päihdeongelmia ja mielenterveysongelmia jne. Jokainen opiskelija on yksilöllinen ja jokaisen kanssa täytyy osata toimia eri tilanteissa

4.6. Oikeus saada opiskeluhoollon ja kuraattoripalveluja

Opiskelijalle on järjestettävä mahdollisuus keskustella henkilökohtaisesti opiskeluhoollon kuraattorin kanssa viimeistään seitsemäntenä oppilaitoksen työpäivänä sen jälkeen kun opiskelija on tätä pyytänyt. Kiireellisessä tapauksessa mahdollisuus keskusteluun on järjestettävä samana tai seuraavana työpäivänä. Mahdollisuus henkilökohtaiseen keskusteluun on järjestettävä opiskelijalle myös opiskelijan huoltajan tai muun henkilön yhteydenoton perusteella. Myös henkilö, joka ammatissaan on saanut tietää opiskelijan tuen tarpeesta, voi salassapitosäännösten estämättä ottaa yhteyttä opiskeluhoollon kuraattoriin. Opiskelijalle on annettava tieto tästä yhteydenotosta.

Kuraattori työskentelee opistossa sosiaalialan asiantuntijana - opastaa ja neuvoo opiskelijoita opintososiaalisissa asioissa, asumiseen ja taloudellisiin asioihin liittyvissä kysymyksissä, mielenterveys- ja päihdeongelmissa sekä elämänhallinnan arkipäiväisissä asioissa. Kuraattori tekee yhteistyötä opiskelijan ja hänen lähiverkostonsa sekä asuntola- ja opetushenkilöstön kanssa selvittäen asioiden nykytilan ja pyrkien löytämään ratkaisuja opiskelijan tueksi ja koulutuspolun turvaamiseksi. Opistossa pyritään

opiskelijoiden vaikeuksien varhaiseen tunnistamiseen ja niihin puuttumiseen Kuraattori osallistuu oppilaitosyhteisön kehittämiseen sekä opiskeluhuollon työryhmiin.

4.7. Koulupsykologi

Koulupsykologi työskentelee ammattiopistossa psykologian alan asiantuntijana. Työssä painottuu hyvinvointia edistävä, ongelmia ennaltaehkäisevä ja konsultatiivinen työote. Koulupsykologin työn keskeisenä tavoitteena on iänmukaisen kehityksen, psyykkisen toimintakyvyn sekä oppimisen ja koulunkäynnin tukeminen. Yhteydenotto koulupsykologisiin tapahtuu yleensä opiskelijan omasta aloitteesta tai opiskelijan luvalla hänen huoltajiensa, opettajien tai muiden oppilaitoksen toimijoiden toimesta. Psykologin työ perustuu luottamuksellisuuteen ja vaitiolovelvollisuuteen.

Tavallisimpia tulosityitä koulupsykologin luo ovat mielialaan, väsymykseen, stressiin ja muihin haitallisiksi koettuihin tunteisiin liittyvät asiat sekä opiskeluihin ja oppimiseen liittyvät haasteet. Myös ihmissuhteisiin, elämänhallintaan, tulevaisuudensuunnitelmiin sekä erilaisiin akuutteihin elämänkriiseihin liittyvät huolet voivat johtaa yhteistyön käynnistämiseen koulupsykologin kanssa. Tyypillisesti yhteistyö koostuu kahdenkeskisistä tukikeskusteluista. Tarvittaessa yhteistyötä tehdään myös huoltajien sekä oppilaitoksen eri toimijoiden kanssa. Yksilötyön lisäksi koulupsykologi pyrkii osallistumaan mahdollisuuksien mukaan yhteisöllisen opiskeluhoitotyön toteuttamiseen ja kehittämiseen.

4.8. Oppilaitoskohtainen yksilöllisen opiskeluhoitotyön asiantuntijaryhmä

on tilannekohtainen asiantuntijaryhmä, johon voi kuulua lääkäri, terveydenhoitaja, psykologi, kuraattori, opinto-ohjaaja, vastuunohjaaja, asuntolanohjaaja tai muu opiskelijan kannalta keskeinen opettaja tai opiskelijan nimeämä henkilö. Ryhmän kokoaa se opiskeluhoitotyön tai oppilaitoksen henkilökunnan edustaja, jolle asian selvittäminen työtehtävien perusteella kuuluu. Asiantuntijaryhmään voidaan nimetä asiantuntijoita jäseneksi vain opiskelijan tai, ellei hänellä ole edellytyksiä arvioida annettavan suostumuksen merkitystä, hänen huoltajansa suostumuksella. Ryhmälle tulee määritellä käyttöoikeus opiskeluhoitotyön kertomukseen ja ryhmän valitsemaa vastuuhenkilöä koskee kirjaamisvelvoite. Asiantuntijaryhmän jäsen ei saa käyttää asiantuntijaryhmän jäsenenä saamiaan salassa pidettäviä tietoja muuhun kuin opiskeluhoitotyöhön liittyvään tehtävään. Opiskelijalta ja alaikäisen huoltajalta pyydetään suostumus.

OPPIlaitoskohtainen yksilöllisen opiskeluhoitotyön asiantuntijaryhmä

Tilannekohtaisesti koottu asiantuntijaryhmä, johon voi kuulua lääkäri, terveydenhoitaja, psykologi, kuraattori, opinto-ohjaaja, ryhmänohjaaja tai muu opiskelijan kannalta keskeinen opettaja tai opiskelijan nimeämä henkilö.

Ryhmän kokoaa se opiskeluhoitotyön tai oppilaitoksen henkilökunnan edustaja, jolle asian selvittäminen työtehtävien perusteella kuuluu.

Asiantuntijaryhmään voidaan nimetä asiantuntijoita jäseneksi vain opiskelijan tai hänen huoltajansa suostumuksella. (Ryhmälle tulee määritellä käyttöoikeus opiskeluhoitotyön kertomukseen ja ryhmän valitsemaa vastuuhenkilöä koskee kirjaamisvelvoite.

4.9. Opiskeluhuollon rekisterit ja kertomukset

Yksilöllisen opiskeluhuollon järjestämiseen liittyvistä henkilörekistereistä ja opiskeluhuollon kertomuksista säädetään oppilas- ja opiskelijahuoltolain 21. pykälässä. Koulutuksen järjestäjän vastuulla olevien opiskeluhuoltorekisterin ja opiskeluhuollon kertomusten lisäksi yksilöllisen opiskeluhuollon toteutuksessa käytetään myös terveydenhuollon ja sosiaalitoimen rekistereitä ja asiakirjoja. Sähköisten rekistereiden ja kertomusten on oltava teknisesti sellaisia, että tietojen kirjaamisesta ja lukemisesta jää lokimerkintä. Opiskelijalla ja alaikäisen opiskelijan huoltajalla on oikeus saada tietää mitä tietoja hänestä on rekistereihin ja kertomuksiin merkitty ja ketkä ovat hänen tietojaan käyneet lukemassa. Tietojen luovuttajan on varmistuttava siitä, että tietojen suojauksesta huolehditaan asianmukaisesti.

OPISKELUHUOLTOREKISTERI

Koulutuksen järjestäjä ylläpitää rekisterinpitäjänä monialaisen yksilökohtaisen opiskeluhuollon rekisteriä.

Rekisteriin tallennetaan oppilaitoksen toteuttamassa monialaisessa yksilökohtaisessa opiskeluhuollossa laadittavat opiskeluhuoltokertomukset sekä muut siihen liittyvissä tehtävissä laaditut tai saadut yksittäistä opiskelijaa koskevat asiakirjat.

Rekisterinpitäjän on nimettävä rekisterille vastuuhenkilö, joka määrittelee tapauskohtaisesti käyttöoikeudet rekisteriin.

OPISKELUHUOLLON KERTOMUKSET

Yksilökohtaisen opiskeluhuollon järjestämiseksi ja toteuttamiseksi tarpeelliset tiedot kirjataan opiskeluhuollon kertomuksiin seuraavasti:

Opiskeluterveydenhuollon henkilöstö sekä muut opiskeluhoitoa toteuttavat terveydenhuollon ammattihenkilöt kirjaavat opiskelijan yksilötapaamiset potilaskertomukseen ja muihin tarpeellisiin terveydenhuollon potilasasiakirjoihin.

Kuraattorit kirjaavat yksilötapaamisissa kertyvät asiakastiedot opiskeluhuollon kuraattorin asiakaskertomukseen.

Opiskeluhuollon monialaisessa asiantuntijaryhmässä selvitetään yksittäisen opiskelijan opiskeluhuollon tarvetta. Ryhmän jäsenten toteuttaessa jo suunniteltuja ja sovittuja yksilöllisiä opiskeluhuollon

tukitoimia, asiantuntijaryhmän vastuuhenkilön on kirjattava ryhmän toimintatavoitteiden kannalta välttämättömät opiskelijaa koskevat tiedot opiskeluhuoltokertomukseen.

Opiskeluhuoltokertomus laaditaan jatkuvaan muotoon aikajärjestyksessä eteneväksi ja siihen kirjataan seuraavat opiskelijaa koskevat tiedot:

nimi, henkilötunnus, kotikunta ja yhteystiedot sekä alaikäisen tai muutoin vajaavaltaisen opiskelijan huoltajan tai muun laillisen edustajan nimi ja yhteystiedot

Asian aihe ja vireille panija

Opiskelijan tilanteen selvittämisen aikana toteutetut toimenpiteet

Tiedot asian käsittelystä opiskeluhuoltoryhmän kokouksessa, kokoukseen osallistuneet henkilöt ja heidän asemansa, kokouksessa tehdyt päätökset, päätösten toteuttamissuunnitelma sekä toteuttamisesta ja seurannasta vastaavat tahot

Toteutetut toimenpiteet

Kirjauksen päivämäärä sekä kirjauksen tekijä ja hänen ammatti- tai virka-asemansa.

Mikäli sivulliselle annetaan opiskeluhuoltokertomukseen sisältyviä tietoja, asiakirjaan on lisäksi merkittävä, mitä tietoja, kenelle sivulliselle ja millä perusteella tietoja on luovutettu

5. Sidosryhmien kanssa tehtävä yhteistyö

Opiskelijahuoltopalveluiden tuottaminen edellyttää eri viranomaisten ja toimijoiden välistä yhteistyötä. Koska opiskelijahuollon järjestäminen on koulutuksen järjestäjän vastuulla, sen on oltava yhteistyössä aloitteellinen. Erityisesti hallinnon rajoja ylittävien palvelujen toteuttaminen siten, että niitä voidaan tarjota opiskelijoille helposti saavutettavina matalan kynnyksen palveluina edellyttää hyvää suunnittelua ja tarkkaa sopimista.

5.1 Oppilaitoksen ja huoltajien välinen yhteistyö

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) 124 §:n 2 momentin mukaan alle 18-vuotiaille opiskelijoille järjestettävässä koulutuksessa tulee olla yhteistyössä huoltajien kanssa. Tavoitteiden saavuttamista tukee ammattiopiston velvoite tiedottaa alaikäisen opiskelijan huoltajille ammatillisesta koulutuksesta ja opiskelijan opintojen etenemisestä.

Opintojen etenemisestä tiedottaminen tapahtuu vastuuhjaajan ja huoltajan välisen yhteydenpidon kautta. Vanhemmat saavat käyttäjätunnukset **Wilma**-järjestelmään, jolloin he pystyvät seuraamaan alaikäisen opiskelijan opintojen etenemistä. Opintojen alkuvaiheessa opiskelijalle ja huoltajille tiedotetaan oppilaitosten opiskelijahuolto ja erityisopetuspalveluista. Tiedottaminen tapahtuu opiskeluhuolto- ja erityisopetushenkilöstön henkilökohtaisen esittelyn kautta sekä koteihin jaettavien opiskelijan oppaiden ja oppilaitosten www-sivujen kautta. Näin opiskelijan opiskeluun ja elämäntilanteisiinsa mahdollisesti liittyvien ongelmien tunnistaminen helpottuu ja opiskelija osaa hakea niihin tukea. Opiskelijaa ohjataan myös käyttämään yhteiskunnan tarjoamia opiskeluhuollon ja muita ohjaus-, neuvonta- ja tietopalveluja.

Opiskelijan omat toivomukset ja mielipiteet otetaan huomioon häntä koskevissa toimenpiteissä ja ratkaisuisissa hänen ikänsä, kehitystasonsa ja muiden henkilökohtaisten edellytystensä mukaisesti. Alaikäinen opiskelija voi painavasta syystä kieltää huoltajaansa osallistumasta itseään koskevan opiskeluhuoltoasian käsittelyyn tai antamasta itseään koskevia salassa pidettäviä opiskeluhuollon tietoja huoltajalleen, jollei se ole selvästi hänen etunsa vastaista. Huoltajalla ei ole oikeutta kieltää alaikäistä käyttämästä opiskeluhuollon palveluja.

5.2 Saattaen vaihto yhteistyö , opiskelijan, huoltaja, perusopetuksen ja työ- ja elinkeinotoimiston välillä

Jos alle 18-vuotias oppilas siirtyy toisen opetuksen tai koulutuksen järjestäjän tämän lain, lukiolain ([629/1998](#)) tai ammatillisesta koulutuksesta annetun lain ([531/2017](#)) mukaisesti järjestämään opetukseen, toimintaan tai koulutukseen, aikaisemman opetuksen järjestäjän on salassapitosäännösten estämättä viipymättä toimitettava oppilaan opetuksen tai koulutuksen järjestämisen kannalta välttämättömät tiedot uudelle opetuksen tai koulutuksen järjestäjälle. Vastaavat tiedot voidaan antaa myös uuden opetuksen tai koulutuksen järjestäjän pyynnöstä. ([11.8.2017/533](#)). Mikäli opiskeluhuollosta on perusopetuslain 40 §:n 2 momentin nojalla aikaisemmin annettu perusopetukselle tietoja opetuksen järjestämistä varten, niitä käsitellään samalla tavalla kuin muita opetukseen liittyviä asiakirjoja. Jos opiskelija siirtyy toisen koulutuksen järjestäjän koulutukseen, aikaisemman koulutuksen järjestäjän on pyydettävä opiskelijan taikka, jollei hänellä ole edellytyksiä arvioida annettavan suostumuksen merkitystä, hänen huoltajansa tai muun laillisen edustajansa suostumus siihen, että uudelle koulutuksen järjestäjälle voidaan siirtää opiskeluhuollon asiakasrekisteristä sellaiset salassa pidettävät tiedot, jotka ovat tarpeellisia opiskeluhuollon jatkuvuuden kannalta. Oppilas- ja opiskeluhuoltolaki 2013, 23 §

Pyydämme luvan opiskelijalta ja hänen lailliselta edustajalta, jotta voimme pitää nivelvaihepalaverin toukokuussa. Perusopetuksen puolelta tiedonsiirtopalaverissa on mukana ko. peruskoulun oppilashuoltoryhmän nimeämät edustajat. Ammattiopiston puolelta kaikkiin palavereihin osallistuu opiskeluhuollon koordinaattori ja joko yksi- kaksi seuraavista erityisopettaja/kuraattori/asuntolanohjaaja tai terveydenhoitaja.

Palaveri on pedagoginen ja tiedot, joita siirretään koskevat oppilaita, jotka ovat tarvinneet tukea koulukäynnissään.

Siirrettävät tiedot:

- Erityinen tuki
- Asiakkuudet

Tiedot, jotka ovat välttämättömiä opetuksen järjestämistä varten kirjataan Kpedussa Wilmaan opettajavälilehdelle. Asiakkuudet ja poissaolot kirjataan erilliselle välilehdelle, jonka näkee kuraattori, erityisopettaja ja terveydenhoitaja. Harkintaan perustuvan haun liiteluettelo kirjataan Wilmaan - mikä lausuntoja on ja ne löytyvät jatkossa harkinnanvaraisen haun kansioista. Kun ammattihenkilöt lisäksi mahdollisesti siirtävät yksilökohtaista tietoa toisilleen opiskelupaikan varmistettua kirjaa erityisopettaja tuen tarpeen pääpiirteissään Wilmaan opettajavälilehdelle, jotta tieto on opettajien ja muun opiskelijoiden asiaa hoitavien henkilöiden tiedossa ja nähtävissä tarvittaessa.

Mikäli opiskelija ei tule valituksi opiskeluhuollon koordinaattori laittaa opinto-ohjaajalle viestin, että koulutusyhtymän listoilta ei löydy ko. henkilöä.

Lisäksi opiskelijalta ja hänen lailliselta edustajalta kerätään siirtymätiedot lomakkeella. Lomakkeen täyttäminen on vapaaehtoista ja sen tavoitteena on tukea opintojen sujuvaa alkamista uudessa oppilaitoksessa. Siirtymätiedot ovat luottamuksellisia Tiedot kirjataan Wilmaan. Tiedot näkee vain opettaja, joka opettaa kyseistä opiskelijaa. Mikäli on toivottu erityisopettajan ja opiskeluhoitohenkilön saavan jotain tietoa myös se tieto voidaan ilmoittaa. Tieto kirjataan välilehteen, jonka vain he näkevät. Opiskelijalla on oikeus kirjallisesti pyytää nähtäväksi nämä tiedot samoin oikeus pyytää tiedot poistettavaksi. Tiedon keräämisen tarkoitus on auttaa HOKSin laadinnassa ja mahdollisten tukitarpeiden kartoittamisessa. Tietojen käsittelyssä ja käytössä noudatetaan salassapitosäädöksiä sekä Eu:n tietoturva-asetuksia. Pedagogisen tiedon siirrosta on tehty oma rekisteriseloste.

Tuen tarpeessa oleville opiskelijoille pyritään turvaamaan saattaen vaihto myös työssäoppimiseen, työvoimatoimistoon tai työelämään Reimari-hankkeen avulla luodun mallin mukaisesti. Yhteistyö tehdään lisäksi valmentavien koulutusten, työpajatoiminnan, sairaalaopetuksen sekä jatko-opintojen suunnittelussa.

5.3 Yhteistyö lastensuojelulain mukaan

Lastensuojelulain tarkoituksena on turvata lapsen oikeus turvalliseen kasvuympäristöön, tasapainoiseen ja monipuoliseen kehitykseen sekä erityiseen suojeluun. Lasten ja perheiden kanssa toimivien viranomaisten on tuettava vanhempia ja huoltajia heidän kasvatustehtävässään ja pyrittävä tarjoamaan perheelle tarpeellista apua riittävän varhain sekä ohjattava lapsi ja perhe tarvittaessa lastensuojelun piiriin. Lastensuojelun on tuettava vanhempia, huoltajia ja muita lapsen hoidosta ja kasvatuksesta vastaavia henkilöitä lapsen kasvatuksessa ja huolenpidossa järjestämällä tarvittavia palveluja ja tukitoimia. Lapsi- ja perhekohtaista lastensuojelua ovat lastensuojelutarpeen selvitys, avohuollon tukitoimet, lapsen kiireellinen sijoitus ja huostaanotto sekä niihin liittyvä sijaishuolto ja jälkihuolto. Ehkäisevällä lastensuojelulla edistetään ja turvataan lasten kasvua, kehitystä ja hyvinvointia sekä tuetaan vanhemmuutta.

Lapsen etua arvioitaessa on kiinnitettävä huomiota siihen, miten eri toimenpidevaihtoehdot ja ratkaisut turvaavat lapselle:

- 1) tasapainoisen kehityksen ja hyvinvoinnin sekä läheiset ja jatkuvat ihmissuhteet;
- 2) mahdollisuuden saada ymmärtämystä ja hellyyttä sekä iän ja kehitystason mukaisen valvonnan ja huolenpidon;
- 3) taipumuksia ja toivomuksia vastaavan koulutuksen;
- 4) turvallisen kasvuympäristön ja ruumiillisen sekä henkisen koskemattomuuden;
- 5) itsenäistymisen ja kasvamisen vastuullisuuteen;

6) mahdollisuuden osallistumiseen ja vaikuttamiseen omissa asioissaan; sekä

7) kielellisen, kulttuurisen ja uskonnollisen taustan huomioimisen.

Lastensuojelussa on toimittava mahdollisimman hienovaraisesti ja käytettävä ensisijaisesti avohuollon tukitoimia, jollei lapsen etu muuta vaadi. Kun sijaishuolto on lapsen edun kannalta tarpeen, se on järjestettävä viivytyksettä. Sijaishuoltoa toteutettaessa on otettava lapsen edun mukaisella tavalla huomioon tavoite perheen jälleen yhdistämisestä.

Sosiaali- ja terveydenhuollon, opetustoimen, nuorisotoimen, poliisitoimen ja seurakunnan tai muun uskonnollisen yhdyskunnan palveluksessa tai luottamustoimessa olevat henkilöt sekä muun sosiaalipalvelujen tai terveydenhuollon palvelujen tuottajan, opetuksen tai koulutuksen järjestäjän tai turvapaikan hakijoiden vastaanottoa tai hätäkeskustoimintaa taikka koululaisten aamu- ja iltapäivätoimintaa harjoittavan yksikön palveluksessa olevat henkilöt ja terveydenhuollon ammattihenkilöt **ovat velvollisia viipymättä ilmoittamaan salassapitosäännösten estämättä kunnan sosiaalihuollosta vastaavalle toimielimelle, jos he tehtävässään ovat saaneet tietää lapsesta, jonka hoidon ja huolenpidon tarve, kehitystä vaarantavat olosuhteet tai oma käyttäytyminen edellyttää lastensuojelun tarpeen selvittämistä.**

Sosiaalihuoltolain tuomat keskeiset muutokset

Sosiaalihuoltolaki (1301/2014) vahvistaa peruspalveluja ja vähentää sitä kautta korjaavien toimenpiteiden tarvetta. Tavoitteena on madaltaa tuen hakemisen kynnystä järjestämällä sosiaalipalveluja muiden peruspalvelujen yhteydessä

Lapsiperheille on järjestettävä välttämätön kotipalvelu

Uuden sosiaalihuoltolain mukaan kotipalvelua annetaan toimintakykyä alentavan syyn tai erityisen perhe- tai elämäntilanteen perusteella. Toimintakykyä alentavia syitä ovat sairaus, synnytys, vamma tai muu vastaavanlainen syy kuten uupumus. Erityisellä perhetilanteella tarkoitetaan esimerkiksi vanhempien erotilannetta tai tilannetta, jossa toinen vanhemmista on vankilassa tai perheenjäsenen kuolemaa. Elämäntilanne voi aiheuttaa tuen tarvetta myös muun omaisen tai läheisen vaikean sairauden tai poismenon johdosta.

Erityistä tukea tarvitsevilla henkilöillä sosiaalihuoltolaissa tarkoitetaan henkilöä, jolla on erityisiä vaikeuksia hakea ja saada tarvitsemiaan sosiaali- ja terveystalveluja. Tarkoituksena on turvata kaikkein vaikeimmassa asemassa oleville henkilöille heidän tarvitsemansa apu ja tuki. Säännökset on tarkoitettu sovellettaviksi tilanteissa, joissa henkilö ei itse kykene hakemaan tarvitsemaansa apua tai henkilön avun saaminen on vaarassa estyä sen vuoksi, ettei hän kykene riittävässä määrin vastaanottamaan tai antamaan avun saamiseksi tarvittavaa tietoa. Syynä voi olla kognitiivinen tai psyykinen vamma tai sairaus, päihteiden ongelmakäyttö, usean yhtäaikaisen tuen tarve tai muu vastaava syy. Muu vastaava syy voi olla esimerkiksi puutteellinen kielitaito yhdistettynä traumaattisiin kokemuksiin. Lapsi voi tarvita erityistä tukea edellä mainituista syistä tai sen vuoksi, että lapsen kasvuolosuhteet vaarantavat tai eivät turvaa lapsen terveyttä tai kehitystä tai lapsi itse käyttäytymisellään vaarantaa terveyttään tai kehitystään.

Yhteydenotto sosiaalihuoltoon tuen tarpeen arvioimiseksi

Jos henkilön sosiaalihuollon tarve on ilmeinen, on laissa säädetyillä tahoilla (mm. opetustoimi) velvollisuus ohjata henkilö hakemaan sosiaalipalveluja tai henkilön antaessa suostumuksensa otettava yhteys kunnallisesta sosiaalihuollosta vastaavaan viranomaiseen Jos henkilön suostumusta ei voida saada, laki velvoittaa kuitenkin olemaan yhteydessä sosiaalihuollosta vastaavaan viranomaiseen

salassapitosäännösten estämättä, jos henkilö on ilmeisen kykenemätön vastaamaan omasta huolenpidostaan, terveydestään tai turvallisuudestaan, tai lapsen etu sitä välttämättä vaatii

Palvelutarpeen arviointi

Kun kunnan sosiaalihuoltoon tulee tieto sosiaalihuollon tarpeessa olevasta henkilöstä, kiireellisen avun tarve on arvioitava välittömästi. Lisäksi henkilöllä on oikeus saada palvelutarpeen arviointi. Tässä keskeistä kokonaistilanteen arviointi ja koordinointi.

Läheisverkoston kartoittaminen

Palvelutarpeen arvioinnin yhteydessä tai myöhemmin asiakkuuden aikana voidaan selvittää, miten asiakkaan omaiset tai muut läheiset henkilöt osallistuvat asiakkaan tukemiseen. Omaisiin ollaan yhteydessä asiakkaan suostumuksella, eikä laissa veloiteta omaisia auttamaan. Ilman asiakkaan suostumusta omaisia kuullaan vain, jos tietoa tarvitaan lapsen edun vuoksi tai tieto on välttämätön palvelutarpeen selvittämiseksi silloin, kun asiakas ei kykene vastaamaan omasta huolenpidostaan, terveydestään tai turvallisuudestaan. Kartoittamisen yhteydessä selvitetään tarvittaessa omaisten ja läheisten tuen tarve.

Omatyöntekijä

Asiakkaalla on oikeus saada omatyöntekijä koko sosiaalihuollon asiakkuuden ajaksi. Asiakkuuden aikana omatyöntekijä voidaan vaihtaa, jos siihen on pakottava syy tai vaihtaminen on asiakkaan edun mukaista. Omatyöntekijä on nimettävä viimeistään palvelutarpeen arvioinnin yhteydessä. Luontevinta on nimetä työntekijä, jonka kanssa asiakas olisi muutoinkin yhteydessä. Erityistä tukea tarvitsevan lapsen tai muun erityistä tukea tarvitsevan asiakkaan omatyöntekijän on oltava sosiaalityöntekijä. Vähän palveluja tarvitsevalle asiakkaalle voi riittää tieto siitä, kehen voi tarvittaessa olla yhteydessä. Useita palveluja tarvitseva nuori voi puolestaan tarvita omatyöntekijää, joka seuraa aktiivisesti tavoitteiden toteutumista ja tarvittaessa vie nuoren palveluihin.

Nuorisopalvelutakuu

Sosiaalihuoltolaki täydentää nuorisopalvelutakuuta, joka on suunnattu alle 25-vuotiaille nuorille. Nuorisopalvelutakuuseen sisältyy moniammatillinen palvelutarpeen arviointi, omatyöntekijä, kohdennettu sosiaalinen kuntoutus sekä muut tarvittavat palvelut yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Jos nuoren taustalla on työ- ja toimintakykyyn, terveyteen ja sosiaalisiin taitoihin liittyviä ongelmia, omatyöntekijä suunnittelee yhdessä nuoren kanssa sosiaalisen kuntoutuksen kokonaisuuden nuoren tarpeiden mukaisesti. Nuoren tarvitsema sosiaalinen kuntoutus voi olla arkielämän taitojen oppimista, koulutukseen tai työhön tarvittavien asioiden harjoittelua ennen niissä aloittamista tai aloittamisen jälkeen. Kokonaisuuteen yhdistetään tarvittaessa päihde- ja/tai mielenterveyshoito. Sosiaalisella kuntoutuksella tuetaan nuorten sijoittumista työ-, työkokeilu-, opiskelu- tai kuntoutus paikkaan tai työpajaan. Omatyöntekijä pyrkii työskentelemään siten, ettei työhön tai koulutukseen liittyviä keskeyttämisistä tule. Tavoitteena on vahvistaa onnistumisen kokemuksia.

Nuorisopalvelutakuu takaa nuorille palvelutarpeen arvioinnin ja omatyöntekijän lisäksi kohdennetun sosiaalisen kuntoutuksen sekä muut tarvittavat palvelut.

Kotipalvelun vahvistamisen lisäksi **perhetyöt, tukihenkilöitä ja -perheitä sekä vertaisryhmätoimintaa** on annettava yleisinä perhepalveluina myös ilman lastensuojelun asiakkuutta. Päihdehuollossa on siis noudatettava hoitotakuuta tai vastaavasti järjestettävä tuen tarpeita vastaavat sosiaalihuollon palvelut silloin, kun ne parhaiten soveltuvat asiakkaan auttamiseen. Kasvatus- ja perheneuvontaa voidaan

toteuttaa kasvatus- ja perheneuvolassa. Myös perheneuvolan asiakkailta on oikeus omatyöntekijään ja oikeus saada palvelutarpeensa arvioiduksi. **Terveydenhuollon palvelut lastensuojelun asiakkaille.**

Terveydenhuoltolaissa säädetään lisäksi, että lapselle ja hänen perheelleen on järjestettävä viipymättä lapsen terveyden ja kehityksen kannalta välttämättömät terveydenhuollon palvelut, jos lastensuojelun tarve johtuu riittämättömistä terveydenhuollon palveluista. Näissä tilanteissa tarvittava hoito on järjestettävä tarvittaessa nopeamminkin kuin hoitotakuu edellyttäisi. Säännös koskee esimerkiksi lapsen tai hänen vanhempiansa tarvitsemia mielenterveyspalveluja tai päihdehoitoa.

Subjektiiivinen oikeus päihdeettömyyttä tukeviin palveluihin

Raskaana olevalla henkilöllä on oikeus saada välittömästi riittävät päihdeettömyyttä tukevat sosiaalipalvelut. Kyseessä on niin sanottu subjektiiivinen oikeus. Se velvoittaa kuntaa toimimaan heti kun se saa tiedon raskaana olevasta henkilöstä, joka on huolissaan omasta päihdeidenkäytöstään. Vastaava sääntely sisältyy terveydenhuoltolakiin. Sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstö arvioi, mikä on palvelujen riittävä taso. Palvelut on järjestettävä välittömästi, jotta voitaisiin turvata tulevan lapsen terveys ja kehitys.

Lisäksi kaikki ne tahot, jotka ovat velvollisia tekemään lastensuojeluilmoituksen, ovat velvollisia tekemään ilmoituksen myös poliisille, kun on syytä epäillä lapsen joutuneen henkeen tai terveyteen kohdistuneen rikoksen uhriksi.

Lastensuojelun kiireellistä sijoitusta koskevat muutokset

Kiireellisen sijoituksen tiukennettu. Lapsi voidaan jatkossa sijoittaa kiireellisesti vain, jos lapsi on välittömässä vaarassa, koska puutteet lapsen huolenpidossa tai muut kasvuolosuhteet vaarantavat vakavasti lapsen terveyttä tai kehitystä taikka lapsi itse vaarantaa vakavasti terveyttään tai kehitystään käyttämällä päihdeitä, tekemällä muun kuin vähäisen rikoksen tai muulla rinnasteisella tavalla.

5.4 Mielenterveys ja yhteistyö toimijoiden kanssa

5.4.1 Masentuneen opiskelijan tuntomerkit:

- Opiskelija on jatkuvasti väsynyt. Hänellä on univaikeuksia, hän ei nuku tarpeeksi tai ei tunnu saava pitkästäkään unesta riittävästi voimia seuraavan päivän työhön.
- Opiskelija on voimaton. Hän ei tunnu jaksavan oikein mitään.
- Opiskelija on apaattinen ja vetäytyy ystävien parista ja harrastuksista.
- Opiskelijalla on syömisvaikeuksia. Hän syö liikaa tai liian vähän.
- Opiskelija on vihamielinen, kiukuttelee ja ärsyyntyy syyttä suotta.
- Opiskelijalla on keskittymisvaikeuksia.
- Opiskelija on ylivilkas. Hän touhuaa siellä ja täällä sekä heittelee huomautuksia, jotka häiritsevät muun-luokan työskentelyä.
- Opiskelija ilmaisee inhoavansa itseään. Hän pitää itseään rumana ja on varma, ettei kukaan pidä hänestä.
  - Opiskelija on itkuinen. Vanhemmat opiskelijat yleensä kätkevät itkunsa, mutta surullisuus näkyy hallitsevana olotilana. Elämänilo puuttuu.
- Opiskelija kokee tulevaisuuden synkkänä. Kuoleman pohdiskelua esiintyy puheissa ja kirjoituksissa.

- https://www.mielenterveystalo.fi/nuoret/itsearviointi_omaapu/itsearviointi/Pages/beckin_depressoasteikko_bdi21_masennusoireet.aspx

5.4.2 Oireita, jotka saattavat viitata mielenterveydelliseen häiriöön

- Opiskelija vetäytyy yksinäisyyteen.
- Hän on sekava, hänen puheensa ovat epärealistisia.
- Hänellä esiintyy pakkotoimintoja. Hän toistaa rituaalinomaisesti joitain liikkeitä. Hän toimii lapsellisesti tai tavalla, joka on poikkeava ja jota hän ei itse osaa tai halua selittää.
- Koulutyön suorittaminen vääristyy joko voimiin ja kykyihin nähden liialliseksi yrittämiseksi tai suhtautuminen muuttuu välinpitämättömäksi.
- Opiskelija antaa suullisia, kirjallisia tai kuvallisia vihjeitä avuntarpeestaan.
- Ulkoinen olemus muuttuu äkkiä: opiskelija on hoitamaton tai äärimmäisen tarkka ulkonäöstään.
- Hänellä esiintyy äkillisiä selittämättömiä naurun- tai itkunpuuskia.
- Myös harhoja ja harhaluuloja voi esiintyä.

https://www.mielenterveystalo.fi/nuoret/tietoa_mielenterveydesta/nuorten_mielenterveysongelmat/Pages/ahdistuneisuushairiot.aspx

https://www.mielenterveystalo.fi/nuoret/tietoa_mielenterveydesta/nuorten_mielenterveysongelmat/Pages/Oudot-kokemukset.aspx

5.4.3 Itsetuhoisuus

- opiskelijalla on takana aiempi itsemurhayritys
- hän on puhunut itsemurhasta tai uhannut sillä
- hänellä on suunnitelma itsemurhan varalle: hän esimerkiksi alkaa lahjoitella tavaroitaan
- kuolema esiintyy hänen puheissaan, kirjoituksissaan ja piirroksissaan
- hän tuntee jonkun, joka on tehnyt itsemurhan, tai häneltä on äskettäin kuollut väkivaltaisesti joku sukulainen
- hän on kokenut suuren menetyksen, läheisen kuoleman, eron, epäonnistumisen
- hän samaistuu johonkukaan itsemurhan tehneeseen henkilöön
- hän on impulsiivinen ja/tai väkivaltainen
- hän käyttää päihteitä
- hän ei näe ulospäisyä ongelmistaan ja torjuu ongelmanratkaisutilaisuudet
- hän vaatii itseltään liikaa, on liian kriittinen itseään kohtaan. (Leinonen, P., 1996)

5.4.4 Toiminta

Opiskelija ohjataan opiskeluterveydenhoitajan, psykologin tai kuraattorin luokse keskustelemaan ja he suorittavat jatko-ohjauksen tarpeen vaatiessa.

Ohjaus palveluiden piiriin. Paikallisia mielenterveyspalveluita tarjoavat yksiköt löytyvät:

www.mielenterveystalo.fi

Mielenterveystiimi

Mielenterveystiimi on asiantuntijaryhmä, johon kuuluu terveydenhoitaja, lääkäri, kuraattori, psykiatrinen sairaanhoitaja ja psykologi. Tiimiin voidaan tarpeen mukaan kutsua myös muita osallistujia ja huoltajat ovat tervetulleita. Moniammatillisen tiimin kokoonpano mietitään aina nuoren tarpeiden mukaisesti. Työryhmässä voidaan samassa tapaamisessa tavata monta eri toimijaa, jotka voivat yhdessä suunnitella elämäntilanteeseesi sopivaa apua. Kaikki tapaamiset ovat luottamuksellisia ja työryhmän työntekijät ovat sitoutuneet vaitiolovelvollisuuteen. Tiimin tavoitteena on auttaa sinua saamaan apua tutussa oppilaitoksessa ja yhdestä paikasta.

Tiimi voi olla hyödyksi niissä tilanteissa, joissa opiskelu ja arjen sujuminen on vaikeaa omaan jaksamiseen ja mielen hyvinvointiin liittyvissä kysymyksissä. Tässä joitakin esimerkkejä tilanteista, ahdistuneisuus, masentuneisuus, sosiaalisten tilanteiden pelko ja tilanteet, joissa arki tuntuu liian haastavalta.

Ryhmä kokoontuu kahden viikon välein kampushallilla. Ajan voi varata terveydenhoitajalta. Opiskelija voi ottaa yhteyttä tiimiin työntekijöihin.

Kokkotyö-säätiöllä järjestetään **Varkku**-toimintaa sairauslomalla oleville opiskelijoille. Varkku-ryhmä on tarkoitettu alle 29-vuotiaille nuorille, jotka ovat ryhmätoiminnan aikana sairauslomalla tai kuntoutustuella. Sosiaalisen kuntoutuksen avulla on tarkoitus herättää ja ylläpitää motivaatiota arjen- ja elämäntilanteista. Ryhmässä käytetään työvalmennusmenetelmiä sosiaalisen kuntoutuksen tukena. Varkku-ryhmä vierailee eri työpajoilla harjoitellen ja kokeillen. Tarkoituksena on löytää nuorelle omia vahvuusalueita, mielenkiinnon kohteita sekä onnistumisen tunnetta kuntoutumisen tueksi. Ryhmämuotoinen toiminta haastaa kehittämään sosiaalisia taitoja sekä yhteisöllisyyttä. Ryhmän ohjaajana toimiva yksilövalmentaja työskentelee ammatillisesti nuoren tuki- ja hoitoverkoston kanssa.

Jokaisen ryhmässä aloittavan nuoren kanssa tehdään Varkku-sopimus jaksosta sekä tavoitteista. Ryhmään osallistutaan kahtena päivänä viikossa ja päivän kesto on klo. 9.30-13.00. Päiviä voidaan lisätä toiminnan edetessä aina tarpeen mukaan. Oma haastetta tuovat myös mahdolliset kokeilut työpajoilla missä nuori toimii itsenäisemmin. Varhaiskuntoutuksen ryhmässä edetään nuoren oman valmiustason mukaisesti. Tärkeää on ryhmän sisällä vallitseva luottavainen ilmapiiri, minkä ympärille on hyvä lähteä rakentamaan innokkuutta sekä kipinöitä tulevaisuuteen.

Kokkotyö-säätiöllä järjestetään myös **OPI-kurssi**, joka on Kelan tarjoamaa palvelua nuorille opiskelijoille. Kurssin tarkoitus on tukea nuorta opintojen aikana. Yksilö- ja ryhmäkäynnit ovat osa opiskelijan opintoja.

Kurssi on suunnattu ammatillista perustutkintoa suorittaville 16 – 25-vuotiaille, joiden opinnot uhkaavat pitkittyä tai keskeytyä, joilla on masennus- tai ahdistusoireita ja joilla on hankaluuksia sosiaalisissa ja/tai oppimistilanteissa.

Kurssi tukee opiskelusta selviytymistä, rohkaisee ja tukee huolehtimaan omasta arjesta ja elämästä, vahvistaa toimintakykyä, hyvinvointia ja elämänhallintaa, rohkaisee ja tukee käyttämään hoito- ja tukipalveluja.

Kurssilla lisätään arkielämän taitoja ja osallisuutta, tutustutaan erilaisiin liikuntalajeihin, kehitetään opiskelutaitoja, tuetaan ja parannetaan vuorovaikutustaitoja ryhmässä jne.

Kursseja järjestetään vuosittain kaksi. B-todistus pitää olla hakulomakkeen mukana. Kurssipäiviin kuuluu lämmin ruoka tai välipala. Kelan toimistosta saa lisätietoja kurssin aikaisista etuuksista.

<https://www.kokkotyo.fi/coaching/student/opi/>

5.5. Savuttomuuden edistäminen ja päihteiden käytön ennaltaehkäisy

Savuttomuuden edistämisen ja päihteidenkäytön ehkäisyn keskeisenä tarkoituksena on antaa tietoa savuttomuudesta, päihdeaineista ja niiden käytön aiheuttamista riskeistä sekä lainsäädännöstä. Nuorilla tulee olla oikeus saada asiallista tietoa, jonka perusteella he kykenevät harkitsemaan omia valintojaan. Terveystieteiden lisäksi siihen tulisi kuulua pohdintaa myös tupakoinnin ja päihteiden aiheuttamista vaikeuksista kaverisuhteissa, koulunkäynnissä ja perhe- elämässä. Asioiden käsittelytavoissa, näkökulmissa ja esimerkeissä tulisi lähteä läheltä nuorten kokemusmaailmaa.

Opiskelijoiden yhteisiin tutkinnonosiin kuuluu terveystiedon ja liikunnan opintojakso, jossa käydään läpi tupakointia ja päihteitä ja niiden haittavaikutuksia. Terveystiedon näkökulma tupakointiin ja päihteisiin on ehkäisevä. Kaikille opiskelijoille tehdään terveystarkastus ensimmäisen opiskeluvuoden aikana. Tarkistuksissa kohdistetaan huomio nuorten tupakointiin ja päihteiden käyttöön sekä niiden ennaltaehkäisyyn. Ennaltaehkäisevän päihdetyön keinoja ovat myös päihteiden ongelmakäyttäytymiseen puuttuminen ja asioiden esille nostaminen riittävän varhaisessa vaiheessa. Tupakoinnin ja päihteiden käytön ennaltaehkäisemiseksi järjestetään tapahtumia, teemapäiviä ja kampanjoita päihteiden käytön vaaroista ja päihteettömyyden eduista. Toiminnassa hyödynnetään alan opiskelijoiden osaamista.

Tupakoinnin, nuuskaamisen ja päihteiden käytön ennaltaehkäisyä tukevat mm.

- viihtyisä ympäristö,
- mahdollisuus tulla kuulluksi
- hyvä ryhmä
- kiusaamiseen puuttuminen
- toimiva opiskelijahuolto ja erityisopetus
- vapaa-ajan toiminta
- luottamukselliset suhteet lähiyhteisössä
- mahdollisuus vaikuttaa omaan asemaan ja tulevaisuuteen
- hyvä itsetunto ja itsetuntemus
- tietoisuus päihteiden riskeistä

- lähiyhteisön vastuullinen suhtautuminen päihteiden käyttöön
- savukkeiden ja päihteiden vaikea saatavuus ja kontrolli.

Kouluterveyskyselyn kautta saadaan tärkeää tietoa, jota voidaan käyttää ennaltaehkäisevän työn suuntaamisen apuna. Valtakunnallista päihdeviikkoa ja hyvinvointimessuja voidaan hyödyntää ennaltaehkäisevässä työssä. Erityisen tärkeää on opiskelijoiden itsensä osallistaminen sekä tutor ja opiskelijakunnan hyödyntäminen toiminnan kehittämisessä.

Opiskeluterveydenhoito vastaa omalta osaltaan tupakoinnin ja päihdeongelmien varhaisesta toteamisesta ja mahdollisesta hoitoonohjauksesta. Opiskeluterveydenhoitajien tekemät terveystarkastukset ja niiden ohessa tehtävät mini-interventiot ovat hyviä seuloja, joiden pohjalta voidaan poimia ne opiskelijat, jotka tarvitsevat ohjausta ja neuvontaa. Ennaltaehkäiseviä keinoja ovat myös yleiset ja kohdennetut vapaa-ajan aktiviteetit. Myös terveystiedon opetus, säännölliseen elämän rytmiin kannustaminen, oppimisvaikeuksien varhainen tunnistaminen ja tuki sekä hyvin toimiva viranomaisyhteistyö tukevat ennaltaehkäisevän päihdetyön ja savuttomuuden toteutumista. Ensiarvoisen tärkeää on toimiva yhteistyö paikallisten järjestöjen ja päihdepalveluja tuottavien organisaatioiden kanssa.

Päihteiden riskiehkäisyllä tarkoitetaan toimia, joita kohdennetaan tiettyyn ryhmään tai yksilöön. Keski-Pohjanmaan ammattiopistossa opiskeluterveydenhoitajat tekevät terveystarkastuksen ja sen liitteenä Audit-testin 1. vuosikurssin opiskelijoille. Audit-testi uusitaan kutsuntatarkastuksen yhteydessä. Ongelmakäyttäytymisen tunnistamisen jälkeen puututaan tilanteeseen ja seurataan sitä. Oleellisen tärkeää on, että opiskeluhuollon henkilöstöllä on riittävästi resursseja ja osaamista puuttua ongelmakäyttäytymiseen, tehdä tarvittaessa hoitoonohjausta ja seurata tätä prosessia.

5.5.1. Toimintaohje savuttomuuteen tukemisesta ja tupakkatuotteiden käyttöön puuttumisesta

Tupakoiminen ja muiden tupakkatuotteiden käyttö on kielletty oppilaitoksessa ja sen alueella.

Tupakoiminen ja muiden tupakkatuotteiden käyttö on kielletty oppilaitoksessa ja sen alueella. Tupakkatuotteiden hallussapito on lainsäädännön mukaan kielletty alle 18-vuotiailta. Päihteiden ja huumeiden hallussapito, käyttäminen ja niiden vaikutuksen alaisena esiintyminen oppilaitoksessa ja sen alueella on kielletty. Erillisiin tilaisuuksiin, joissa tarjoillaan alkoholia, voidaan myöntää luvan erikseen anniskeluoikeuksien puitteissa.

Kurinpito oppilaitoksen alueella tupakoimisesta Työntekijän havaittua opiskelijan tupakoivan oppilaitoksen alueella hän pyytää opiskelijan henkilötiedot, jotka opiskelija on velvollinen antamaan. Tiedot toimitetaan vastuuhjaajalle. Vastuuhjaaja puhuttelee opiskelijan ja antaa suullisen huomautuksen, joka kirjataan Wilmaan. Tieto tupakointirikkeestä lähetetään alaikäisen opiskelijan kotiin tiedoksi. Jos tupakointi jatkuu, opiskelijaa ja hänen huoltajaansa kuullaan kirjallista varoitusta varten. Kuulemisen jälkeen voidaan antaa kirjallinen varoitus. Jos opiskelija havaitaan tupakoimassa kirjallisen varoituksen jälkeen, toimialapäällikkö tai toimipaikkapäällikkö on yhteydessä poliisiin rikesakon määräämiseksi. Jos tupakointi jatkuu vielä tämän jälkeen, myös määräaikainen erottaminen voi tulla kyseeseen. Jos tupakointi on tapahtunut selkeästi yleistä turvallisuutta vaarantavalla tavalla aiheuttaen esim. paloturvallisuusriskin, sanktiona on suoraan kirjallinen varoitus tai poliisin kautta rikesakon määrääminen. Henkilökunnan edustajan tupakointirikkomuksesta ovat seurauksena henkilöstöä koskevat kurinpidolliset menettelyt: suullinen huomautus ja kirjallinen varoitus.

5.5.2. Toimintaohje alkoholin käyttöön puuttumisesta

Opetusta häiritsevän, päihtyneen, väkivaltaisesti tai uhkaavasti käyttäytyvän tai toisen henkeä tai terveyttä vaarantavan opiskelijan voi opettaja määrätä poistumaan oppimisympäristöstä omien jäljellä olevien oppituntien ajaksi tai koko loppupäiväksi. Opettaja kirjaa poistamisen Wilmaan ja ilmoittaa asiasta alaikäisen opiskelijan huoltajalle ja tarvittaessa opiskeluhuoltohenkilöstölle. Opiskelijan opiskeluoikeus voidaan evätä seuraavissa tapauksissa enintään kolmen päivän ajaksi mikäli opiskelija on päihtyneenä. Toimialapäällikkö päättää opiskeluoikeuden eväämisestä. Työssäoppimisen suorittaminen voidaan evätä edellä mainituista syistä. Päätöksen asiasta tekevät toimialapäällikkö sekä työpaikkaohjaaja yhdessä.

Kirjallinen varoitus voidaan antaa opiskelijalle, joka rikkoo järjestyssääntöjä tai vaarantaa muiden opiskelijoiden tai henkilökunnan turvallisuuden olemalla päihtyneenä. Opiskelijaa ja alaikäisen huoltajaa kuullaan ennen kirjallisen varoituksen antamista. Opiskelija kutsutaan kuulemiseen kirjallisesti ja kuulemisesta laaditaan asianmukainen pöytäkirja. Kirjallinen varoitus voidaan antaa kuulemistilaisuuden jälkeen. Päätöksen tekee rehtori tai kansanopiston rehtori ja antaa viranhaltijapäätöksen tiedoksi opiskelijalle ja alaikäisen kohdalla huoltajalle.

Opiskelija voidaan erottaa määräaikaaisesti (enintään yhdeksi vuodeksi) seuraavissa tapauksissa: jos teko tai laiminlyönti on vakava tai jos opiskelija jatkaa epäasiallista käyttäytymistä kirjallisen varoituksen saatuaan

5.5.3. Huumeiden käyttöä epäiltäessä

Jos opettaja, vastuunohjaaja tai työpaikalla tapahtuvan oppimisen ohjaaja tai muu oppilaitoksen henkilö epäilee opiskelijan huumausaineiden käyttöä, hän ottaa yhteyttä opiskeluhuollon henkilöön.

Opiskeluhuoltohenkilön kanssa mietitään yhdessä, kuka keskustelee opiskelijan kanssa ja millä tavalla asiasta on hyvä keskustella. Tämän jälkeen tarkastellaan yhdessä, täyttyvätkö opiskelijan toiminnassa kaikki huumausainetestausta koskevan todistuksen esittämiseen velvoittavat edellytykset. Jos kyseessä on usean opiskelijan ryhmä, tilanne ja testaus on käsiteltävä yksilökohtaisesti ja luottamuksellisesti.

5.5.3.1. Edellytykset huumausainetestiin lähettämiseksi:

- opiskelija on huumausaineiden vaikutuksen alaisena opintojen aikana tai koulutus sopimuksen aikana.
- opiskelija on riippuvainen huumeista
- testaaminen on välttämätöntä toimintakyvyn selvittämiseksi
- opiskelija toimii sellaisissa tehtävissä, jotka edellyttävät erityistä tarkkuutta, luotettavuutta, itsenäistä harkintakykyä tai hyvää reagointikykyä
- opiskelija toimii sellaisissa tehtävissä, joissa huumeiden vaikutuksen alaisena toimiminen tai huumeista riippuvaisena toimiminen voi vakavasti vaarantaa opiskelijan itsensä tai toisen hengen tai terveyden
- vakavasti vaarantaa liikenteen turvallisuutta
- vakavasti vaarantaa salassapitosäädöksiin suojattujen tietojen suojaa tai eheyttä
- merkittävästi lisätä koulutuksen järjestäjän, työssäoppimispaikan tai työnantajan hallussa olevien huumaus- tai lääkeaineiden laittoman kaupan leviämistä

5.5.3.2. Vapaaehtoinen huumausainetestausta opiskelijan suostumuksella

Mikäli huumausainetestin edellytykset eivät täyty opiskelijan tilanteessa, opiskelijalle voi esittää vapaaehtoista huumausainetestiin menemistä hänen omalla suostumuksellaan. (OPH Oppaat ja käsikirjat 2013:1). Opiskelija antaa suostumuksensa kirjallisesti tuloksen esittämisestä oppilaitokselle. Mikäli tulos on positiivinen tai opiskelija ei toimita huumausainetestausta tulosta oppilaitokselle, toimitaan kurinpitosäädösten mukaisesti.

5.5.3.3. Opiskelijan huumetestaus opiskeluterveydenhuollossa

Terveydenhoitaja tekee viivytyksettä laboratoriolähetteen huumeiden käytön selvittämiseksi. Koulutuksen järjestäjällä on oikeus evätä opiskeluoikeus sekä asuntolassa asuminen siihen saakka, kunnes hän toimittaa testituloksen koulutuksen järjestäjälle. Terveydenhoitaja selvittää testattavalle

- huumausainetestin tarkoituksen ja
- sisällön (näytteenotto, huumausainetestiä koskevan todistuksen laatiminen, mahdollisuus
- selvittää mahdollinen positiivinen testitulos ja mahdollisuus riitauttaa positiivinen testitulos). Potilastietoihin kirjataan myös esitiedot, havainnot opiskelijan mahdollisesta päihtymyksestä,
- testattavan ilmoittama lääkitys ja käytetyt luontaistuotteet 14 vrk:n ajalta ja tieto, että opiskelijaa on informoitu.

Kokkolassa testi voidaan tehdä myös Nuotassa terveydenhoitajan läheteellä, etsivä vie ja sopii asiasta.

5.5.3.4. Testituloksen tulkinta ja testituloksesta ilmoittaminen

Testitulos toimitetaan kirjallisena lähetteen tehneelle terveydenhoitajalle. Positiivinen testitulos lähetetään Helsinkiin akkreditoituun laboratorioon vahvistettavaksi. Terveydenhoitaja ilmoittaa opiskelijalle testituloksen.

Opiskelija toimittaa testivastauksen koulutuksen järjestäjälle.

Jos varmistettu tulos on positiivinen, terveydenhoitaja tekee hoitoonohjauksen Päihdekeskus Portin avokuntoutukseen.

Jos kyseessä on positiivinen tulos, opiskelijalle annetaan mahdollisuus esittää käsityksensä tuloksen syystä. Testituloksen perusteella lääkäri laatii huumausainetestiä koskevan todistuksen, jonka opiskelija toimittaa oppilaitokseen koulutuksen järjestäjän määräämässä ajassa. Mikäli opiskelija ei toimita todistusta oppilaitokselle sen määräämässä ajassa, voidaan opiskeluoikeus sekä asuntolassa asuminen evätä (rehtorin toimesta), kunnes opiskelija toimittaa todistuksen. Mikäli huumausainetestin tulos on positiivinen, käynnistyvät hoitoonohjaus ja mahdolliset kurinpitotoimet.

Jos kyseessä on alaikäinen opiskelija, koulutuksen järjestäjä ilmoittaa huoltajalle huumausainetestiä koskevan todistuksen vaatimisesta, eikä opiskelija voi estää ilmoitusta. Ilmoitus tehdään myös lastensuojeluviranomaiselle.

5.5.3.5. Lääkärin lausunto opiskelukyvyistä

Koulutuksen järjestäjä voi määrätä opiskelijan terveydenhuollon ammattihenkilön tarkastukseen ja tutkimukseen, jos epäillään opiskelijalla olevan terveydentilaan tai toimintakykyyn liittyvä este.

Lääkäri toimittaa Todistuksen 2. sivun, josta ilmenee, pitääkö lääkäri opiskelijaa sopivana, rajoituksin sopivana vai ei sopivana jatkamaan tutkintoa.

Koulutuksen järjestäjä vastaa tutkimuksista aiheutuneista kustannuksista.

Terveystoimittaja pyytää opiskelijalta suostumuksen testituloksesta kertomiseen Päihdekeskus Porttiin ja koulutuksen järjestäjälle. Opiskelija allekirjoittaa suostumuksen.

Jos opiskelija ei allekirjoita suostumusta, tietoja ei voida luovuttaa, ellei tiedon jättämättä kertominen aiheuta turvallisuuden vaarantumista. Silloin terveydentilaa ja toimintakykyä koskevia tietoja voidaan välittää seuraaville henkilöille:

- oppilaitoksen rehtorille tai johtajalle ja oppilaitoksen turvallisuusvastaavalle tai muulle henkilölle, jotta voidaan varmistaa opiskelun turvallisuus, sekä
- työssäoppimisesta vastaaville henkilöille, jotta voidaan varmistaa opiskelijoiden ja työssäoppimispaikan henkilöstön ja asiakkaiden turvallisuus.

Todistus on esitettävä koulutuksen järjestäjän määräämässä kohtuullisessa ajassa. Huumausainetestiä koskevan todistuksen vaatimisesta on ilmoitettava opiskelijan huoltajalle.

Oppilaitoksissa tulee kiinnittää erityistä huomiota hoitoonohjaukseen ja huumausaineiden käyttöä koskevien tietojen luottamukselliseen käsittelyyn sekä testaamista koskevien todistusten huolelliseen hävittämiseen heti, kun se käsittelyn tarkoituksen kannalta on mahdollista.

Perusteltu epäily voi perustua esim. opettajan tai työpaikkaohjaajan havaintoihin opiskelijan käyttäytymisestä tai muilta saatuun palautteeseen, jota voidaan pitää luotettavana. Henki tai terveys voi vaarantua esim. sellaisissa opinnoissa, joissa opiskelija käyttää vaarallisia koneita, laitteita tai työkaluja tai vastaa esim. lääkkeiden annostelusta tai potilaiden hoidosta. Liikenteen turvallisuus voi vaarantua, jos opiskelija opintoihin liittyen ohjaa kulkuneuvoa. Salassapitosäännöksiin suojattujen tietojen suoja ja eheys voi vaarantua esim. potilastietojen tai pankkitilitietojen osalta. Säännös vastaa yksityisyyden suojasta työelämässä annetun lain vastaavia säännöksiä. Oppilaitos määrää huumausainetestiä koskevan todistuksen esittämisvelvollisuudesta myös opintoihin kuuluvan työssäoppimisen aikana.

5.5.3.6. Opiskelijan hoitoonohjaus ja seuranta

Opiskelija ohjataan päihdehuollon palveluihin. Yhdessä oppilaitoksen opiskeluhoitoon toimijoiden ja mahdollisesti huoltajien ja /tai lastensuojelutoimijoiden kanssa laaditaan suunnitelma, miten toimitaan. Arviointijakso kestää noin kolme kuukautta. Oppilaitos voi edellyttää huumausainetestiä arviointijakson aikana, mikäli opinnot ja asuminen asuntolassa jatkuvat tuona aikana. Opintoihin ja asuntolaan palaaminen edellyttää aina negatiivisen testituloksen. Arviointijakson päättyessä järjestetään opiskelijan asioissa neuvottelu, jossa arvioidaan opiskelukykyä ja tuen tarvetta.

5.5.3.7. Huumausainekäyttöepäily ja ilmoitukset poliisille ja lastensuojeluun

Henkilö, joka laittomasti valmistaa huumausainetta, pitää niitä hallussaan tai käyttää niitä, syyllistyy huumausainerikokseen tai huumausainekäyttöririkokseen.

Törkeä huumausainerikos on sellainen, jossa huumausainerikoksen kohteena on vaarallinen tai suuri määrä huumausainetta tai siinä tavoitellaan huomattavaa taloudellista hyötyä tai aiheutetaan usealle henkilölle hengen tai terveyden vaaraa tai levitetään huumausainetta alaikäiselle. Huumausaineen käyttörikos on sellainen, jossa laittomasti käytetään tai pidetään hallussa tai yritetään hankkia huumausainetta.

Huumausaineen käytöstä ja huumausaineen käyttöön liittyvästä muusta rikoksesta voidaan jättää syyte nostamatta tai rangaistus tuomitsematta tietyissä tilanteissa. Syyte voidaan myös jättää nostamatta tai rangaistus tuomitsematta, jos rikoksesta epäilty tai tekijä on hakeutunut sosiaali- ja terveysministeriön hyväksymään hoitoon. Mikäli kyseessä on huumausainerikosepäily, otetaan yhteyttä oppilaitospoliisiin.

Alle 18-vuotiaiden päihdeiden käytön yhteydessä tehdään lastensuojeluilmoitus.

Lastensuojeluilmoituksen tekijänä voi olla kuka tahansa, mutta erällä ammattikunnilla ja luottamustoimessa toimivilla tahoilla on siihen lakisääteinen velvollisuus. Ilmoituksen voi tehdä silloin, kun havaitsee tai saa tietää sellaisia seikkoja, joiden vuoksi lapsen lastensuojelun tarve on syytä selvittää. Ilmoitus tehdään kunnan sosiaalitoimistoon. Ilmoituksen voi tehdä puhelimitse, kirjallisesti tai käymällä virastossa henkilökohtaisesti. Tietojen arkaluontoisuuden vuoksi ilmoitusta ei pidä tehdä sähköpostitse. Ilmoituksen tekemistä varten on olemassa valmiita lomakkeita, mutta lomakkeen käyttäminen ei ole edellytyksenä ilmoituksen tekemiselle. Esim. lastensuojeluilmoitus. **Lisätietoja:**

Kokkolan päihdehuollon palveluopas

<http://www3.kokkola.fi/perusturva/paihdehuollonpalveluketjut/pdf/palveluopas.pdf>

f Opiskelijan kotikunnan sosiaalitoimi.

<http://www.soite.fi/sivu/paihdepalvelut>

Tiedon saanti käräjäoikeudelta rikostuomion saaneista opiskelijoista.

Koulutuksen järjestäjällä on oikeus pyytää käräjäoikeudelta tietoa tuomion saaneista opiskelijoista, mikäli on syytä epäillä opiskelijan syyllistyneen rikokseen.

Pyynnön voi tehdä vastuuhjaaja, opintojen ohjaaja, terveydenhoitaja tai kuraattori.

Tietoa voidaan pyytää sora-aloilla opiskelevista opiskelijoista tai myös muilla aloilla opiskelevista, mikäli on syytä epäillä heidän syyllistyneen huumausainerikokseen.

Tieto pyydetään soittamalla numeroon 029 56 49294. Soiton yhteydessä sovitaan milloin voidaan soittaa uudestaan vai voiko tiedon mahdollista julkisesta tuomiosta laittaa sähköpostitse.

Oikeudenkäynnistä ovat aina julkisia seuraavat tiedot:

- 1) mikä tuomioistuin asiaa käsittelee
- 2) millaisesta asiasta on kysymys (asian laatu)
- 3) millaisia vaiheita asian käsittelyssä on ollut
- 4) suullisen käsittelyn ajankohta ja käsittelypaikka
- 5) asianosaisen yksilöimiseksi tarpeelliset tiedot

Tuomioistuin voi kuitenkin määrätä salassa pidettäväksi asianomistajan henkilöllisyyden rikosasiassa, joka koskee erityisen arkaluonteista hänen

5.6 Yhteistyö työ- ja elinkeinotoimiston kanssa

5.6.1 Uraohaus

Uraohjaus on TE-palvelujen valtakunnallinen puhelin- ja videopalvelu, jossa voi saada psykologin ohjausta ammatinvalintaa ja uramuutoksiin. Psykologi soittaa sovittuna puhelinohjauksena. Video-ohjaukseen tarvittavan linkin ohjeineen saa sähköpostiini 1-2 päivää ennen sovittua aikaa. Opiskelija voi keskustella luottamuksellisesti saman psykologin kanssa useampia kertoja.

Aluksi psykologi haastattelee. Sen jälkeen pohditaan erilaisia näkökulmia tilanteeseen.

Psykologi auttaa etsimään vaihtoehtoja ja vertailemaan niitä. Tarvittaessa psykologin ohjaus sisältää välitehtäviä, joiden avulla jäsennetään vahvuuksia, kiinnostuksen kohteita, tavoitteita ja persoonallisuuden piirteitä Uraohjausprosessin kesto vaihtelee tarpeen mukaan

5.6.2 Työnhakijaksi ilmoittautuminen

Jos on verkkopankkitunnukset, mobiilivarmenne tai sirullinen henkilökortti:

1. Ilmoittaudutaan työnhakijaksi Oma asiointi -palvelussa.
[Oma asiointi -palvelu](#)
Jos jäämässä työttömäksi, lomautetuksi, lyhennetylle työviikolle:
[Jos jäät työttömäksi](#)
2. Saadaan vastaanottoilmoitus, josta nähdään lähetetyt tiedot, työnhaun voimassaolon ja toimintaohjeita.
3. Jos on Suomen kansalainen eikä ole tiedossa muutoksia työnhakutilanteeseen 3 kuukauden sisällä, ohjataan verkossa palvelutarpeen arviointiin. Siihen tulee vastata heti tai viimeistään 2 arkipäivän kuluessa, jotta työnhaku ei katkea.
4. Palvelutarpeen arvioinnin perusteella tehdään yhdessä TE-toimiston kanssa työllistymissuunnitelman.
[Työllistymissuunnitelma](#)

Työnhakijaksi voivat ilmoittautua kaikki työtä hakevat. Valmistuville opiskelijoille järjestetään infoja opintojen loppuvaiheessa. Erityistä tukea tarvitsevat opintonsa keskeyttäneet tai jo ammattiin valmistuneet opiskelijat voidaan ohjata TE-toimistoon yhteistyössä etsivän nuorisotyöntekijän kanssa. Valtakunnallinen Työlinja antaa yleisneuvontaa työ- ja elinkeinopalveluista sekä opastusta verkkopalvelujen käyttöön esim. auttaa ja opastaa kuinka ilmoittautua työnhakijaksi verkkopalvelujen kautta. Työlinjan puhelinnumero henkilöasiakkaille 0295 020700.

5.6.3 Kuntoutusneuvonta

Tuetun työllistymisen palvelut auttavat, kun tarvitaan TE-palvelujen lisäksi esimerkiksi terveyspalveluja. Niistä saadaan yksilöllistä tukea työelämän vaatimusten tai pelisääntöjen hallintaan tai toimintaan työyhteisössä.

5.6.4 Maahanmuuttaja

TE-toimisto palvelee Suomessa työ- ja oleskeluluvan saaneita

- pakolaisia
- turvapaikan saaneita
- inkeriläisiä
- avioliiton perusteella oleskelu- tai työluvan saaneita
- muita oleskelu- ja työluvan saaneita (muut siteet Suomeen)

TE-toimisto ja Kokkolan ulkomaalaistoimisto tekevät yhdessä maahanmuuttajan kanssa kotoutumissuunnitelman. Suunnitelmaan kootaan ne toimenpiteet, joilla maahanmuuttajaa voidaan parhaiten auttaa kiinnittymään suomalaiseen yhteiskuntaan.

5.6.5 Työvoiman palvelukeskus

Mikäli työllistymisen edistäminen edellyttää TE-toimiston, kunnan ja Kelan järjestämisvastuulla olevien palvelujen ja palveluprosessin yhteensovittamista, ohjaa asiantuntija työnhakijan työllistymistä edistävänä monialaiseen yhteispalveluun (TYP). TYP on työ- ja elinkeinotoimiston, kuntien ja Kelan muodostama verkostoyhteistyöhön perustuva palvelumuoto. TYP tarjoaa asiakkaalle henkilökohtaista palvelua ja ohjausta sekä ratkaisun hakemista avoimille työmarkkinoille pääsemiseksi.

Oma asiointi –verkkopalvelun kautta tai voi soittaa puh. 0295 025 500 .

Vastuu työllistymistä edistävästä monialaisesta yhteispalvelusta on kaupungilla/kunnalla.

5.6.6 Yhteystiedot

Pohjanmaan Te-toimiston vaihde: 029505 6000

Kokkola, Kallentori, 67100 Kokkola

Kannus, Asematie 1 69100 Kannus

Kaustinen

Kappelintie 13 69600 Kaustinen

Työlinja henkilöasiakkaille: 0295 020700

5.7 Kokkotyö-säätiö

Kokkotyö-säätiö on asiantuntija- ja palveluorganisaatio, jonka tehtävänä on aktivoida ja auttaa kokkolalaisia vaikeassa työmarkkina-asemassa olevia henkilöitä löytämään työ-, opiskelupaikan tai muun elämänhallintaa tukevan ratkaisun. Kokkotyösäätiö tukee ja valmentaa ammatillisesti ja elämänhallinnallisesti sekä tarjoaa monialaisia ja mielekkäitä, oikeita töitä. Toimivat yhteistyössä viranomaisverkostoiden, yritysten sekä muiden sidosryhmien kanssa. Yhteistyöllä varmistuu, että asiakkaat saavat käyttöönsä parasta mahdollista osaamista ja ammattitaitoa.

Kokkotyö-säätiö voi toimia työssäoppimispaikkana erityistä tukea tarvitseville nuorille, seillä voidaan suorittaa myös laajennettua työssäoppimista. Myös Varkku ja Opi-kurssi soveltuvat opiskelijoiden tueksi.

www.kokkotyo.fi

5.8 Yhteistyö nuorisotoimen kanssa

Etsivän nuorisotyön tarkoituksena on tavoittaa tuen tarpeessa oleva nuori ja auttaa hänet sellaisten palvelujen ja muun tuen piiriin, joilla edistetään hänen kasvuun ja itsenäistymistään sekä pääsyään koulutukseen ja työmarkkinoille. Työ tehdään ensisijaisesti perustuen nuoren itsensä antamiin tietoihin ja hänen omaan arvioonsa tuen tarpeesta.

Salassapitosäännösten estämättä nuoren yhteystiedot tulee kuitenkin luovuttaa, jos kyseessä:

- peruskoulun päättävä nuori, joka ei ole saanut tai vastaanottanut opiskelupaikkaa tai aloittanut opintoja
- nuori, joka alle 25-vuotiaana keskeyttää ammatillisen tai lukiokoulutuksen,
- nuori, joka vapautetaan varusmies- tai siviilipalveluksesta palveluskelpoisuuden puuttumisen takia tai joka keskeyttää palveluksen. Kyseiset tiedot ovat jo nyt olemassa, ei edellytä uusien tietojen keräämistä,
- Tieto voidaan jättää antamatta, jos käytettävissä olevien tietojen pohjalta ja nuoren tilanne ja tuen tarve kokonaisuudessaan huomioon otettuna arvioidaan, ettei tiedon luovuttaminen nuoren auttamiseksi ole tarpeen.
- Myös muilla viranomaisilla on oikeus ilmoittaa nuoren tiedot etsivälle nuorisotyölle, jos nuori arvioidaan viranomaisena saatujen tietojen perusteella olevan viipymättä tuen tarpeessa.
- Tietojen luovuttamismahdollisuudesta ilmoitetaan sopivin tavoin etukäteen nuorelle ja kun kyseessä on alaikäinen myös huoltajalle.
- Jos tehdään lastensuojeluilmoitus, ei tehdä ilmoitusta etsivää nuorisotyötä varten.
- Opiskelijavalintarekisteristä ja ylioppilastutkintorekisteristä annetun lain 5 §, jossa säädetään rekisteristä luovutettavista tiedoista.
- Saatuaan nuoren yhteystiedot etsivä nuorisotyö ottaa yhteyttä nuoreen ja selvittää, onko nuori tuen tarpeessa (nuoren elämänsä tukeminen) – opinto-ohjaaja, koulukuraattori, koulupsykologi, työpaja, työ- ja elinkeinotoimisto, terveyskeskus, mielenterveystoimisto ym..
- Etsivä nuorisotyö auttaa nuorta hänelle sopivien palvelujen löytämisessä ja niihin kiinnittymisessä.

Mikäli tuen tarpeessa oleva nuori eroaa ammattiopistosta ollaan yhteydessä etsivään nuorisotyöntekijään. Wilman tulostevalikossa on nyt tuloste YHT: EROILMOITUS + ilmoitus etsivälle.

Kunnissa on nuorten ohjaus- ja palveluverkosto, jossa mukana, opetustoimi, sosiaali- ja terveystoimi, nuorisotoimi, työhallinto, poliisihallinto, myös muita viranomaistahoja voi olla mukana. Sen tehtävänä on toimia vuorovaikutuksessa nuorten palveluja tuottavien yhteisöjen kanssa.

5.9 Yhteistyö seurakunnan kanssa

Oppilaitos tekee yhteistyötä seurakunnan kanssa. Kokkolan toimipisteissä oppilaitospastori Reetta Mourujärvi vierailee säännöllisesti ja osallistuu myös yhteisöllisen opiskeluhuollon toteuttamiseen.

5.10 Yhteistyö poliisin kanssa

Poliisin kanssa tehdään ennaltaehkäisevää yhteistyötä myötä mm. oppilaitoksella on nimettyjä koulupoliiseja, poliisi osallistuu ennaltaehkäisevään päihdetyöhön, pelastautumisharjoituksiin ja hyvinvoinimessuihin.

6. Suojaaminen kiusaamiselta, syrjinnältä ja väkivallalta

6.1. Kiusaaminen

Kiusaamisesta on kysymys silloin, kun yksi ja sama opiskelija joutuu toistuvasti ja systemaattisesti toisten tahallisen, negatiivisen toiminnan kohteeksi. Suora kiusaaminen on toistuvaa nimittelyä, haukkumista, pilkkaamista, lyömistä, tönimistä, potkimista, tai muuta väkivaltaista käytöstä ja henkilökohtaisiin tavaroihin kajoamista. Epäsuora kiusaaminen on sitä, että joku jätetään toistuvasti ryhmän ulkopuolelle, puhutaan pahaa ilman asianomaisen tietämistä ja yritetään saada muu ryhmä asianomaista vastaan. Kiusaamiseen liittyy usein voimasuhteiden epätasapaino: kiusattu opiskelija voi olla puolustuskyvytön kiusaajaan tai kiusaajiin nähden. Kiusaamiseksi katsotaan myös somessa tapahtuva kiusaaminen.

6.2. Syrjintä

Syrjintä tarkoittaa ihmisten eriarvoista kohtelua tai erilaiseen asemaan asettamista ilman hyväksyttävää perustetta. Syrjintää on myös uhkaavan, vihamielisen, halventavan tai nöyryyttävän ilmapiirin luominen sekä käsky tai ohje syrjimiseen kannustaminen. Syrjintää tapahtuu muun muassa iän, etnisen tai kansallisen alkuperän, vammaisuuden, seksuaalisen suuntautumisen, terveydentilan, uskonnon, kielen ja sukupuolen perusteella. Jos syrjintää tapahtuu useammalla kuin yhdellä perusteella, on kyse moniperustaisesta syrjinnästä.

6.3. Häirintä

Häirintä on useimmiten järjestelmällistä ja jatkuvaa toista henkilöä alistavaa toimintaa ja käyttäytymistä, joka kohdistuu toisen persoonaan tai yksityiselämään kuten ominaisuuksiin, luonteenpiirteisiin, sukupuoleen, ulkomuotoon, harrastuksiin ja perhesuhteisiin. Häirintää on esimerkiksi toistuva uhkailu, pelottelu, ilkeät ja vihjailevat viestit sekä väheksyvät ja pilkkaavat puheet. Häirintä on epäasiallista kohtelua, joka voi aiheuttaa vaaraa tai haittaa henkilön turvallisuudelle, terveydelle tai hyvinvoinnille. Sukupuolista häirintää on ei-toivottu huomio, joka liittyy sukupuoleen esimerkiksi alentava puhe. Seksuaalinen häirintä on vihjailua, epäasiallista puhetta, ei toivottua seksuaalista ehdottelua, vaatimista ja fyysistä koskemista.

6.4. Väkivalta

Väkivalta on systemaattista, tahallista ja toistuvaa samaan henkilöön tai ryhmään kohdistuvaa sanallista tai fyysistä kielteistä toimintaa. Väkivalta on fyysisen voiman tai vallan tahallista käyttöä tai sillä uhkaamista, joka kohdistuu ihmiseen itseensä, toiseen ihmiseen, ihmisryhmään tai yhteisöön.

6.5. Kiusaamisen, syrjinnän, häirinnän ja väkivallan ehkäisy sekä matkoihin liittyvä turvallisuus

Keski-Pohjanmaan ammattiopistossa pyritään kiusaamisen, syrjintään, häirinnän ja väkivallan ehkäisyyn monilla yhteisöllisillä, opiskeluhuollollisilla ja opiskelijoita tukevilla toimilla. Kaikille aloittaville opiskelijoille lähetetään allekirjoitettavaksi lomake, jossa heitä pyydetään sitoutumaan kiusaamattomuuteen. Perusopetuksessa koulukiusaamisen kohteeksi joutuneista saadaan saattaen

vaihto tiedot. Myös opiskelijoiden ja huoltajien kautta saadaan aiemmat kiusaamistiedot. Nämä tiedot viedään Primukseen ja ne ovat Wilman kautta ryhmänohjaajien ja opiskeluhoutohenkilöstön saatavilla.

HOKSin erityisen tuen toimenpiteet tarjotaan kaikille erityisopetusta tarvitseville ja heille järjestetään tarvittavat tukitoimet. Tukitoimien tavoitteena on varmistaa ja turvata opiskelijan merkityksellinen opinpolku ja näin mahdollisesti ehkäistä turhautuminen ja epätoivottava käyttäytyminen. Opiskeluhoolto palvelut ovat kaikissa toimipisteissä opiskelijoiden käytössä ja näin mahdollistetaan varhainen puuttuminen ja ongelmiin tarttuminen kiusaamisessa, syrjinnässä, häirinnässä sekä väkivaltaan liittyvissä tilanteissa. Uudet opiskelijat ryhmätetään esim. ryhmäytymispäivissä. Huoltajien kanssa tehdään yhteistyötä kotiväeniltojen ja palaverien muodossa.

Mikäli kiusaamista esiintyy alle 18-vuotiailla opiskelijoilla, vastuunohjaaja on yhteydessä huoltajiin. Opiskelijoiden osallisuutta lisätään opiskelija- ja asuntolatutor- ja opiskelijakuntatoiminnan avulla. Opiskelijoiden edustajia kuullaan rehtorin tapaamisissa. Osa opiskelijoista ja ohjaajista on käynyt vertaissovittelijakoulutukset. Yhteisöllisen opiskeluhoollon kehittäminen on myös osa kiusaamisen, syrjinnän, häirinnän ja väkivallan ehkäisyä. Kesk-Pohjanmaan ammattiopistossa yhteisöllisellä opiskeluhoollolla tarkoitetaan toimia, joilla edistetään opiskelijoiden ja opiskeluyhteisön oppimista, osallisuutta, terveyttä, turvallisuutta, esteettömyyttä ja hyvinvointia.

Yhteisöllisen opiskeluhoollon toimien suunnittelu ja toteuttaminen tapahtuu toimipaikkakohtaisissa opiskeluhoutoryhmissä opiskeluhoollon vuosikellon mukaisesti. Painopisteet määritellään opiskelijapalautteiden perusteella, joita saadaan mm. kouluterveyskyselystä, tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuskyselystä, tulo- olo- ja päätökyskyselyistä, asuntola- ja erityisopetuskyselyistä sekä opiskelijakunnan esittämien toiveiden mukaisesti. Kyselyiden tuloksia käydään läpi eri foorumeissa ja epäkohtiin puututaan opiskeluhoollon seuraavan vuoden tavoitteita asetettaessa.

6.6. Kiusaamiseen, syrjintään, häirintään ja väkivaltaan puuttuminen

Kiusaamiseen, syrjintään, häirintään ja väkivaltaiseen käyttäytymiseen tulee puuttua välittömästi ja suhtautua vakavasti.

6.6.1. Toimintaohjeet kiusaamis-, syrjintä-, häirintä-, ja väkivaltatilanteissa

Opiskelija kiusaa/syrjii/häiritsee toista opiskelijaa

- 1.** Jokainen henkilökuntaan kuuluva on velvollinen puuttumaan kiusaamis-, syrjintä- ja häirintätilanteeseen.
- 2.** Myös opiskelijat ovat velvollisia ilmoittamaan havaitsemastaan kiusaamisesta, häirinnästä tai syrjinnästä.
- 3.** Tilanteen havainnut henkilö rauhoittaa tilanteen ja selvittää asian mahdollisuuksien mukaan ja vie asian vastuunohjaajalle. Vastuunohjaaja haastattelee opiskelijan ja ryhtyy niihin toimenpiteisiin, joihin oppilaitokselle on mahdollisuus ja lainmukainen oikeus. Kuraattori pyydetään mukaan tilanteen selvittelyyn mahdollisemman varhaisessa vaiheessa. Tärkeää on jäsentää, mitä on tapahtunut ja ketkä ovat olleet osallisena. (Haastattelu mielellään työparin kanssa) Alaikäisen huoltaja kutsutaan mukaan ja sovitaan jatkotoimenpiteistä. Myös tekoon syyllistynyt haastatellaan työparityöskentelynä. Myös kiusaaja/häiritsijä haastatellaan, mikäli nimi on tiedossa. Haastatteluun tulee saada kiusatun/häirityn suostumus. Alla 18-vuotiaan huoltajaan ollaan yhteydessä. Kiusattu ja kiusaaja voidaan haastatella myös yhdessä vastuunohjaajan ja opiskeluhoollon edustajan kanssa ja alaikäisten kohdalla vanhemmat voidaan kutsua mukaan. Mikäli tapaus on lievä ja osapuolet ovat valmiita sopimaan, siirrytään jälkiseurantaan ja sovitaan

jatkoimenpiteistä. Opettaja tai koulun muuhun henkilökuntaan kuuluva voi myös omalla toiminnallaan loukata opiskelijaa toistuvilla ivailuilla, sukupuoleen perustuvalla epätasa-arvoisella käyttäytymisellä tai muulla opiskelijaa loukkaavalla tavalla. Asia viedään toimialapäällikölle, joka selvittää tilanteen ja ottaa yhteyttä työsuojeluvaltuutettuun.

4. Tarvittaessa käydään useampia keskusteluja

5. Mikäli tilanne jatkuu. Vastuuohjaaja kirjaa 1. varoituksen kiusaajalle/häiritsijälle/syrjintään syyllistyneelle. Tästä tieto kuraattorille/opiskeluhuollolle ja ohjaus opiskeluhuollon palveluihin, tarvittaessa kutsutaan koolle moni- alainen opiskeluhuollon asiantuntijaryhmä.
6. Vastuuohjaaja/opiskeluhuollon henkilö/kuraattori ottaa yhteyttä kotiin mikäli alle 18-vuotias.
7. Kiusatun/häirityn/syrjityn kanssa käydään yhteinen seurantakeskustelu. Tarvittaessa hänet ohjataan erityispalveluiden piiriin saamaan tarvittavaa tukea tai hoitoa.
8. Mikäli tilanne jatkuu (kirjataan tapahtumien kulku ylös) vastuuohjaaja antaa kiusaajalle/häiritsijälle syrjijälle toisen varoituksen. Mikäli opiskelija on alaikäinen, kutsutaan vanhemmat tilanteen selvittämistä ja kuulemista varten paikalle.
9. Mikäli tilanne jatkuu kiusaaja/häiritsijä/syrjijä voidaan erottaa oppilaitoksesta määräaikaiseksi.

Rehtori voi erottaa kolmen kuukauden ajaksi, pidemmän erottamisen ollessa kyseessä toimialapäällikkö vie asian rehtorille ja hän kutsuu koolle opiskeluoikeuden toimikunnan, joka voi erottaa opiskelijan määräajaksi.

10. Prosessin kulku ja toimenpiteet kirjataan Wilmaan.

11. Mahdolliset oikeudelliset toimet käynnistetään toimialapäällikön toimesta.

Opiskelija loukkaa opettajaa tai muuta henkilökuntaa

Opiskelija saattaa myös käyttäytyä ylimielisesti, halveksivasti tai uhkailevasti henkilökuntaa kohtaan. Tilanne käydään läpi ja tarkoituksena on sopia kiusaamisen/syrjinnän lopettamisesta. Pyritään toimimaan niin, ettei olla uhkana opiskelijalle, jos mahdollista pyydetään opiskelijaa istumaan. Tarpeen mukaan kiusatulla/syrjityllä on mahdollisuus hakea apua

6.7. Vaarallisten ja/tai laittomien esineiden kielto

Oppilaitokseen ja oppimisympäristöihin ei saa tuoda, eikä työpäivän aikana pitää hallussa sellaista esinettä tai ainetta, jonka hallussapito on muussa laissa kielletty tai jolla voidaan vaarantaa omaa tai toisen turvallisuutta taikka joka erityisesti soveltuu omaisuuden vahingoittamiseen ja jonka hallussa pidolle ei ole hyväksyttävää syytä. (L531/2017 § 80, L1269/2013) Jokaisen henkilön, joka tekee havainnon vaarallisen esineen tai aineen säilyttämistä tai hallussapidosta oppimisympäristössä, tulee välittömästi ilmoittaa havainnostaan tai epäilystään henkilökunnalle.

6.8. Toimintaohje opiskeluun liittyvien matkojen, kuljetusten ja odotusaikojen turvallisuutta koskien

Järjestyssäännöt ulottuvat myös koulumatkoihin. Koulutukseen liittyvien matkojen osalta opistossa noudatetaan käytäntöä, jossa palkattu henkilöstö on ensisijainen taho kuljettamaan opiskelijoita.

Opiskelijat voivat kyydittää toisia opiskelijoita poikkeustapauksissa. Logistiikka- ja luonnonvara-alan opiskelijat voivat kuljettaa toisia opiskelijoita ammattitaitonsa kehittämiseksi. Luonnonvara-alan opiskelijoilta vaaditaan ajolupa toisten opiskelijoiden kuljettamiseksi.

7. Ohjaus ja tuki kurinpitörangaistusten ja opiskeluoikeuden peruuttamisessa.

Kurinpito-, ja opiskeluoikeuden peruuttamistilanteissa opiskeluhuollon toimijoiden tehtävänä on tarvittaessa opiskelijoiden tukeminen ja ohjaaminen. Opiskeluhuollon toimijoiden on myös tunnettava Sora-säädökset, jotta opiskelijaa osataan ohjata oikein esim. tilanteissa missä opiskelija hakeutuu alalle mihin hänellä on terveydellisiä tai muita rajoitteita.

7.1. Ohjaus- ja kurinpitokäytänteet

Opiskeluhuollon toimijoiden on tiedettävä kurinpitokäytänteet ja tarvittaessa tuettava opiskelijoita tässä prosessissa.

7.2. Opiskelijan poistaminen oppitunneilta

Opetusta häiritsevän, päihtyneen, väkivaltaisesti tai uhkaavasti käyttäytyvän tai toisen henkeä tai terveyttä vaarantavan opiskelijan voi opettaja määrätä poistumaan oppimisympäristöstä omien jäljellä olevien oppituntien ajaksi tai koko loppupäiväksi. Opettaja kirjaa poistamisen Wilmaan ja ilmoittaa asiasta alaikäisen opiskelijan huoltajalle ja tarvittaessa opiskeluhuoltohenkilöstölle. Jos opiskelija tekee vastarintaa tai tilanne on uhkaava toimialapäälliköllä tai opettajalla on oikeus käyttää opiskelijan poistamiseksi sellaisia voimakeinoja, jotka ovat perusteltavia, kun otetaan huomioon opiskelijan ikä, tilanteen ja vastarinnan vakavuus sekä kokonaisarvio. Tilanteessa tulee toimia määrätietoisesti ja rauhallisesti. Uhkaavissa tilanteissa oppitunneilta poistaminen on turvallisempaa ja tehokkaampaa kahden työntekijän toimesta kuin yksin. Harkinnan mukaan kutsutaan paikalle poliisi.

7.3. Opiskeluoikeuden evääminen

Opiskelijan opiskeluoikeus voidaan evätä seuraavissa tapauksissa enintään kolmen päivän ajaksi:

- opiskelija häiritsee opetusta
- käyttäytyy väkivaltaisesti tai uhkaavasti opiskeluympäristössä
- vaarantaa itsensä tai toisen terveyttä
- muut vakavat järjestyssääntörikkomukset

Toimialapäällikkö päättää opiskeluoikeuden eväämisestä. Työpaikalla järjestettävä koulutus voidaan evätä edellä mainituista syistä. Päätöksen asiasta tekevät toimialapäällikkö sekä työpaikkaohjaaja yhdessä.

7.4. Kirjallinen varoitus

Kirjallinen varoitus voidaan antaa opiskelijalle, joka rikkoo järjestyssääntöjä tai vaarantaa muiden opiskelijoiden tai henkilökunnan turvallisuuden mm. seuraavilla tavoilla:

- opetuksen häirintä
- käyttäytyminen väkivaltaisesti tai uhkaavasti

- toisen terveyden tai hengen vaarantaminen
- on päihtynyt
- menettelee vilpillisesti tai muuten rikkoo oppilaitoksen järjestystä
- kieltäytyy huumausainetestiä koskevan todistuksen antamisesta
- on selvityksen perusteella käyttänyt huumausaineita väärin

Opiskelijaa ja alaikäisen huoltajaa kuullaan ennen kirjallisen varoituksen antamista. Opiskelija kutsutaan kuulemiseen kirjallisesti ja kuulemisesta laaditaan asianmukainen pöytäkirja. Kirjallinen varoitus voidaan antaa kuulemistilaisuuden jälkeen. Päätöksen tekee rehtori tai kansanopiston rehtori, ja antaa viranhaltijapäätöksen tiedoksi opiskelijalle ja alaikäisen kohdalla huoltajalle.

7.5. Määräaikainen erottaminen

Opiskelija voidaan erottaa määräaikaisesti (enintään yhdeksi vuodeksi) seuraavissa tapauksissa:

- jos teko tai laiminlyönti on vakava
- jos opiskelija jatkaa epäasiallista käyttäytymistä kirjallisen varoituksen saatuaan Kuulemistilaisuus järjestetään aina ennen määräaikaista erottamista. Opiskelijan määräaikaisesta erottamisesta päättää koulutuksen järjestäjän monialainen opiskeluoikeuden toimikunta. Korkeintaan kolmen kuukauden määräaikaisesta erottamisesta päättää rehtori tai kansanopiston rehtori. Perusteltu päätös lähetetään valitusosoituksineen tiedoksi opiskelijalle sekä alaikäisen kohdalla huoltajalle.

7.6. Ohjaus ja tuki Sora ja opiskeluoikeuden peruuttaminen Sora-säädöksen kautta mm:

- Opiskelijaksi ottamisen edellytyksiä tarkennetaan
- Mahdollistetaan opiskeluoikeuden peruuttaminen tilanteissa, joissa se olisi turvallisuusnäkökohtien vuoksi perusteltua
- Säädetään oikeudesta turvalliseen opiskeluympäristöön
Huumausainetestauksesta säädetään ko. koulutusta koskevissa laeissa yksityisyyden suojasta työelämässä annettua lakia vastaavasti
- Kurinpitosäännöksiä täsmennetään
- Koulutuksen järjestäjien ja viranomaisten tietojensaanti varmistetaan

Tavoitteena on parantaa turvallisuutta koulutuksessa ja sen jälkeisessä työelämässä lisäämällä koulutuksen järjestäjien mahdollisuutta puuttua tilanteisiin, jotka liittyvät opiskelijoita koskeviin soveltumattomuus- ja turvallisuuskysymyksiin. Pyritään edistämään potilas- ja asiakasturvallisuutta, liikenteen turvallisuutta, alaikäisten turvallisuutta sekä opiskelijan itsensä ja opiskelu- ja työyhteisön turvallisuutta. Opiskelijan oikeusturva: menettely perustuu lainsäädäntöön (yhteiset ja ennalta määritetyt pelisäännöt), yhdenvertainen kohtelu, säännöksiin rakennetut suojaverkot, valitusmahdollisuus päätöksistä. Opiskelijaksi ottamisen edellytyksiä tarkennetaan. Mahdollistetaan opiskeluoikeuden peruuttaminen tilanteissa, joissa se olisi turvallisuusnäkökohtien vuoksi perusteltua. Hakijan tulee oppilaitoksen pyynnöstä antaa opiskelijaksi ottamisen arvioinnin edellyttämät terveydentilaansa koskevat tiedot. Koskee vain asetuksessa määritellyjä koulutusaloja.

7.7. Terveydentilan ja toimintakyvyn edellyttävät vaatimukset opiskelussa.

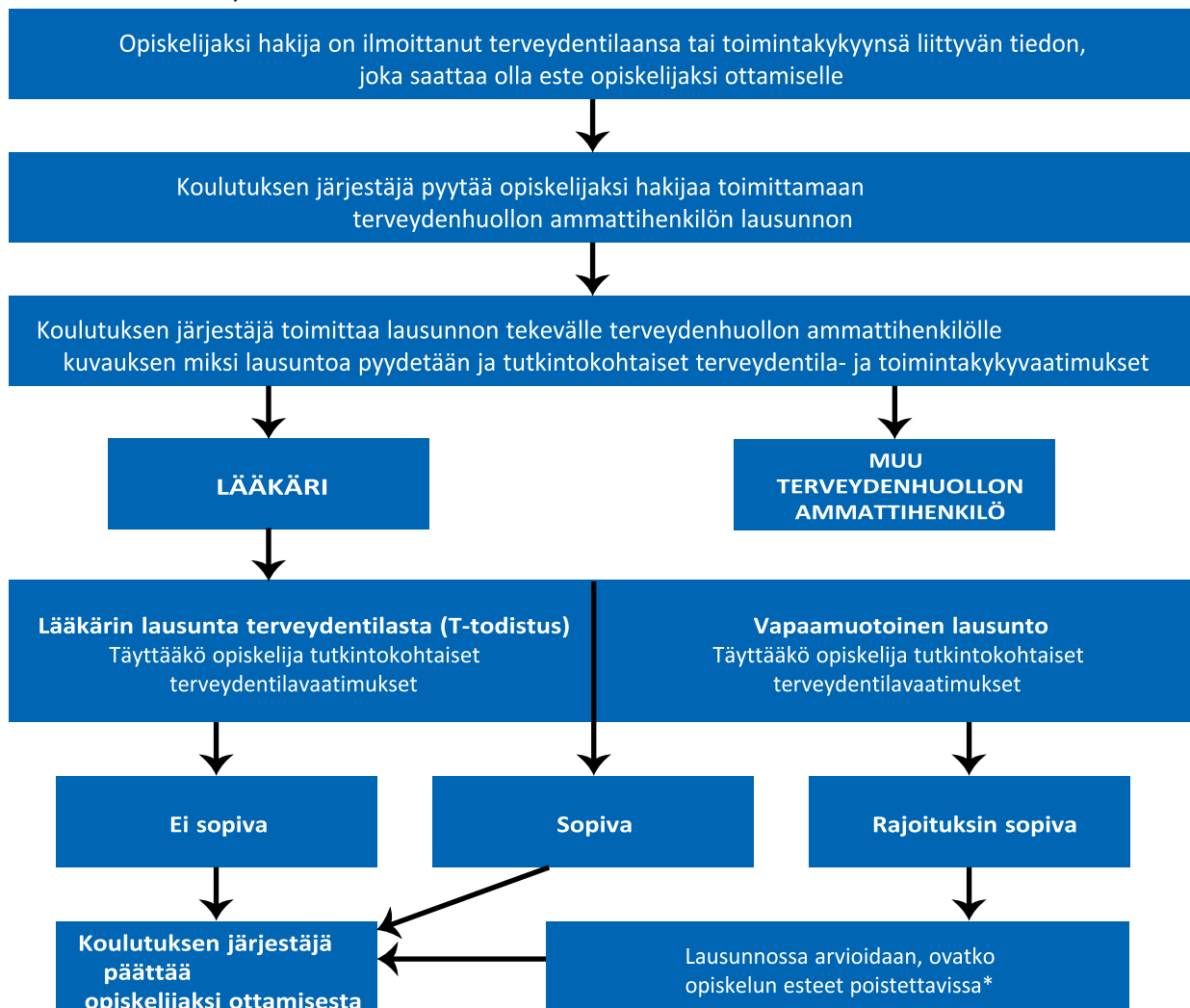
Hakijoita pyydetään ilmoittamaan, täyttävätkö he oman arvionsa mukaan terveydentilaltaan ja toimintakyvyltään opinnoissa edellyttävät vaatimukset. Jos hakijan ilmoituksen perusteella ilmenee aiheutta, oppilaitos voi edellyttää tarkempia terveydentilatietoja opiskelusta suoriutumisen ja kohtuullisten toimien arviointia.

Alakohtaiset terveydentilavaatimukset (Opintopolku)

Opiskeluun soveltumattomuuden ratkaisuja -opas (Opetushallitus)

http://www.oph.fi/download/167903_Maarays_27_011_2015.pdf

Hakuvaiheen terveydentila-arviointi

Arviointi on pääsääntöisesti hyvä tehdä opiskelijan kirjallisella luvalla yhteistyössä opiskelijahuollon kanssa

7.8. Opiskelu oikeuden peruuttaminen

Jos perusteet opiskelu oikeuden peruuttamisen ovat olemassa, niin asiassa edetään seuraavasti: 1. Kutsutaan opiskelija ja tarvittaessa hänen huoltajansa kuultavaksi laissa määritellyt seikat huomioiden. Kuulemisessa oppilaitoksen osalta on paikalla vähintään kansanopiston rehtori tai toimialapäällikkö tai nimetty varahenkilö sekä kyseessä olevan koulutusalan opettaja. 2. Valmistellaan päätösesitys laissa määriteltyjen ehtojen pohjalta. Ennen opiskelu oikeuden peruuttamista koskevan päätöksen tekemistä on hankittava asiaa koskeva tarpeellinen asiantuntija- ja muu selvitys. Toimeenpannaan päätösesitys ilman lainvoimaa. 3. Kansanopiston rehtorin tai toimialapäällikön on ilmoitettava välittömästi ammattiopiston rehtorille asian toimeenpanosta. Toimitetaan päätösesitys liitemateriaaleineen rehtorille ja opiskelu oikeuden toimikunnan käsiteltäväksi. 4. Toimikunta kokoontuu kolmen päivän sisään päätösesityksestä. Päätöksestä tiedotetaan asianosaisille. Mikäli opiskelu oikeus peruutetaan, niin siitä tiedotetaan Valviralle sosiaali- ja terveysalan pt:n ja nuoriso- ja vapaa-ajanohjauksen pt:n osalta. Edellä esitettyä menettelyä käytetään vain valtioneuvoston asetuksissa 1032/2011 ja 1033/2011 määritellyillä aloilla. 3

7.9. Opiskelu oikeuden palauttaminen

Henkilö, jolta opiskelu oikeus on peruutettu, voi hakea opiskelu oikeuden palauttamista koulutuksen järjestäjältä. Opiskelu oikeus tulee palauttaa, jos hakija osoittaa, ettei opiskelu oikeuden peruuttamisen aiheuttaneita syitä enää ole. Opiskelijan tulee toimittaa koulutuksen järjestäjälle terveydentilaansa koskevat lausunnot. Asiassa menettellään seuraavasti: 1. Opiskelija toimittaa ammattiopiston rehtorille terveydentilaansa koskevan selvityksen, jolla hän osoittaa peruuttamisesta aiheuttaneiden syiden poistuneen. 2. Opiskelu oikeuden toimikunta kuulee opiskelijaa ennen päätöksen tekoa. 3. Toimikunnan päätös tiedotetaan hakijalle. Mikäli opiskelu oikeus palautetaan, niin siitä tiedotetaan Valviralle.

7.10 Opiskelu oikeuden toimikunta ja opiskelijoiden oikeusturvalautakunta

Opiskelu oikeuteen ja yli 3 kk:n erottamiseen liittyvissä asioissa päätöksenteko tehdään monijäsenisessä toimielimessä, joka koulutusyhtymässä on nimetty opiskelu oikeuden toimikunnaksi. Laissa (951/2011 35 a §) monijäsenisestä toimielimestä määritellään seuraavasti: ”Opiskelu oikeuden peruuttamisesta ja palauttamisesta, määräaikaisesta erottamisesta, asuntolasta erottamisesta sekä opiskelusta pidättämisestä päättää koulutuksen järjestäjän asettama monijäseninen toimielin. Toimielimessä tulee olla ainakin koulutuksen järjestäjän, opiskelijahuollon, opettajien, työelämän ja opiskelijoiden edustus. Koulutuksen järjestäjä nimeää toimielimen puheenjohtajan ja muut jäsenet enintään kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Opiskelu oikeuden peruuttamista ja palauttamista koskevassa asiassa koulutuksen järjestäjä nimeää toimielimeen lisäksi opiskelijan työssäoppimispaikan edustajan. Toimielimen puheenjohtajaksi tulee nimetä muu kuin opiskelijoita edustava jäsen. Opiskelijoita edustavan jäsenen tulee olla 15 vuotta täyttänyt. Opiskelijoita edustavalla jäsenellä on läsnäolo- ja puheoikeus toimielimen kokouksessa. Toimielimen äänivaltaiset jäsenet toimivat virkavastuulla. Koulutuksen järjestäjä päättää tarkemmin toimielimen toimintatavoista ja päätöksenteosta. Toimielin voi olla myös kahden tai useamman koulutuksen järjestäjän yhteinen.”

<http://kpedu01.oncloudos.com/kokous/20183393-4-4.PDF>

Opiskeluhoito 2019

Tavoite	Toimenpide	Toteutuma
Osallisuuden kehittäminen, monimuotoryhmien yhteisöllisyyden kehittäminen	Some osallisuuden lisääminen (opettajien kannustaminen) Viihtyvyyden lisääminen, piilovaikuttaminen mm. positiivisuuden ja ammatti-identiteetin korostaminen. Yksinäisyys ongelmaan ratkaisun etsiminen erilaisten pilotoitien avulla.	Välituntitoimintaa ammattikampuksella. Opiskeluhoiton instagram -tili. Opiskelijakunnat ja päättäjät tapahtumaan osallistuminen.
Valmistuvien keskeyttämisvaarassa olevien tukeminen	Oma tiet työhön mallin laajentaminen luonnonvara-alalle. Varustamo-hankeen käynnistäminen ja toteuttaminen Etsivän nuorisotyön ja Nuotti valmennuksen hyödyntäminen. Vastuuohjaajan roolin lisääminen verkoston kanssa tehtävässä työssä. Tiedottamista ja puuttumista jos suorituksia ei kerry. Oikean alan varmistaminen ja ohjauksen tehostaminen motivaatio-ongelman ratkaisemiseksi. Kannustavat kohtaamiset hanke sai jatkoa sen hyödyntäminen.	Oma tie-työhön toimintamalli Kokkoalassa ja maakunnassa. Varustamo-hanke käynnistynyt. Nuotti-valmennusta esitelty opiskeluhoiton toimijoille.
Liikunnan lisääminen	Liikuntaa lisäävän hankkeen hakeminen.	Kpedu Moves 2 hanke-hakemus lähetetty. Opiskelijoiden ja henkilökunnan liikuntapäivä.
Jatkuvan haun prosessin kehittäminen opiskeluhoiton näkökulmasta.	Lomakkeen työstäminen. Prosessista tiedottaminen. Ohjeistusta. Työryhmä tähän. Hakijapalvelut toimialoille käymään. Opiskelijan rahoitusvaihtoehdot esitteestä tiedottaminen.	Opiskeluhoiton päivässä avattu prosessia. Hakijapalvelut käynyt toimipaikoissa. Soveltuvuuskokeet käyttöön tietyillä aloilla.
Osallisuuden ja yhteisöllisyyden kehittäminen	Jatkuvan ryhmyttämisen kehittäminen. Aloittavien jatkuvassa haussa tulevien ryhmyttämisen .	Amistamo tapahtumaa suunniteltu syyskuulle. Henkilökunnan koulutuspäivässä oli ryhmyttymisharjoituksia.

9. Opiskeluhoitosuunnitelman toteuttaminen ja seuranta

9.1. Opiskeluhoillon ohjausryhmä

Keski-Pohjanmaan ammattiopistossa on koulutuksen järjestäjä -tasoinen opiskeluhoillon ohjausryhmä, jonka jäseninä ovat alueen verkoston keskeisiä toimijoita sekä opiston edustajia. Puheenjohtajana on rehtori, sihteerinä opiskelijahuollon koordinaattori. Ryhmä kokoontuu kaksi kertaa vuodessa. Ryhmän tehtävänä on suunnittelu tavoitteen asettelu, linjanveto, kehittäminen, ohjaus ja arviointi/omavalvonta. Ryhmä voi tehdä tekee esityksiä johtotiimille ja johtoryhmälle sekä alueen verkostojen johdolle.

9.2. Opiskeluhoiltoryhmä

Toimipaikkakohtaiset opiskeluhoiltoryhmät kokoontuvat säännöllisesti. Ryhmien puheenjohtajina toimivat toimialapäälliköt, niiden on myös mahdollisuus käyttää ulkopuolisia asiantuntijoita. Ryhmiä muodostettaessa on varmistettu opetuksen, opinto-ohjauksen, erityisopetuksen, psykososiaalisten palvelujen ja terveydenhoidon ammattiryhmien edustajien sekä asuntolaohjaajien kuuluminen ryhmiin. Ryhmien tehtävänä on toimialakohtainen opiskeluhoillon suunnittelu, kehittäminen, toteuttaminen ja arviointi. Toiminnassa korostuu yhteisöllisyys. Suunnittelu- ja kehittämistyössä kuullaan opiskelijoita. Ryhmä kokoontuu yhteisesti sovitun aikataulu mukaisesti ja tekee esityksiä ohjausryhmälle.

9.3. Hyvinvointiryhmä

Lisäksi on toimipaikkakohtaiset/opintoalakohtaiset pedagogiset hyvinvointiryhmät, joiden tehtävänä turvata opiskelun ja arjen sujuvuus, osallisuus ja yhteisöllisyys. Ryhmiin kuuluvat opinto-ohjaaja (kokoaa ryhmän), vastuuoohjaaja, terveydenhoitaja, erityisopettaja, kuraattori ja tarvittaessa psykologi ja asuntolanohjaaja. Tavoitteena on käydä yhden ryhmän poissaolot ja hylätyt tutkinnon osat/tutkinnon osan osat läpi. Ryhmää voidaan perustella myös opiskeluhoiltolain säädöksillä, jotka mahdollistavat eri ammattiryhmien edustajien kahdenkeskiset konsultaatiot, myös sen, että opiskeluhoillon eri tehtäviin osallistuvat voivat yhdessä selvittää, onko heillä yhteinen huoli yksittäisestä opiskelijasta. Talloin voidaan sopia, kuka ottaa vastuun asian puheeksi ottamisesta opiskelijan kanssa ja mitä opiskelijalle voitaisiin tarjota tueksi. Kun oppilaitoksen tai opiskeluhoillon työntekijä ottaa opiskeluhoiltolain mukaisesti yhteyttä opiskeluhoillon ammattilaiseen arvioituaan opiskelijan tarvitsevan tämän palveluita, on hänen annettava tiedossaan olevat, tuen tarpeen arvioimiseen tarvittavat tiedot.

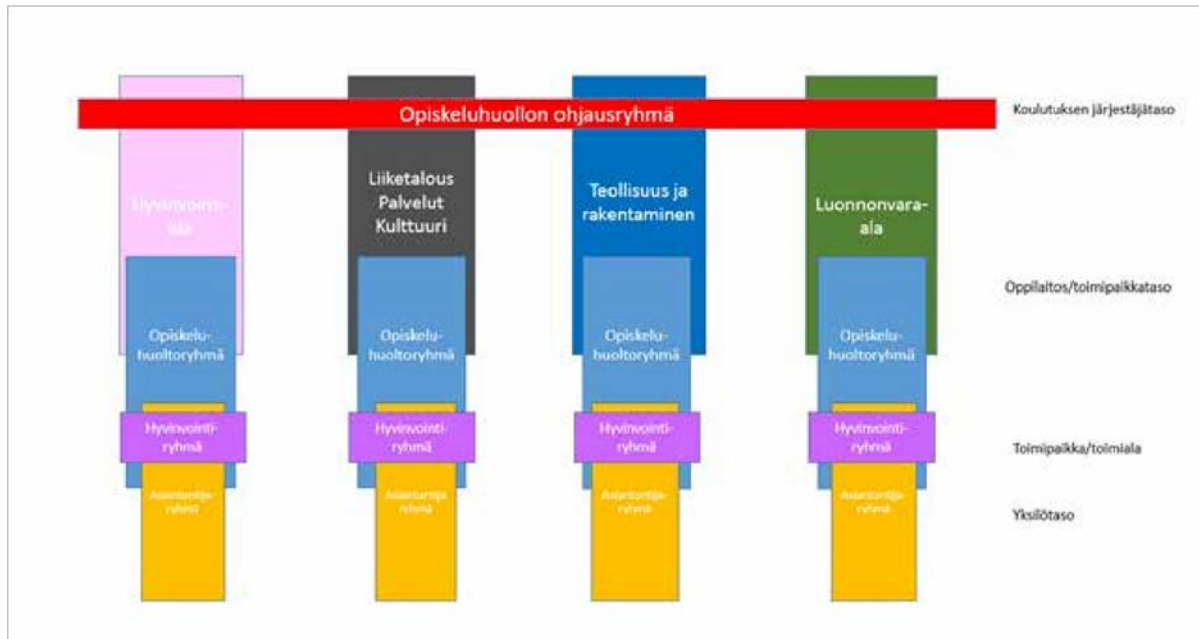
Kuraattori toimii opiskelijahuollon sosiaalityön asiantuntijana arvioiden yhdessä muiden ryhmään osallistuvien kanssa opiskelijan tilannetta. Kuraattori käsittelee yksittäistä opiskelijaa koskevia opiskeluhoillollisia tietoja luottamuksellisesti ja arvioi sekä päättää mitkä opetuksen järjestämisen kannalta välttämättömät tiedot voidaan tuoda ryhmään. Oppilashuollollisen tuen lisäksi kuraattorin

Hyvisrymän runko:

1. Ryhmän yleiskatsaus (ryhmähenki, vuorovaikutussuhteet, motivaatitotaso ym.)

2. Pedagoginen tukikeskustelu mm. poissaolot, opintosuoritukset ja opiskelijakohtaisista toimenpiteistä sopiminen

3. Muut asiat

9.4. Omavalvonta

Keski-Pohjanmaan ammattiopistolla on velvollisuus huolehtia opiskeluhuollon palveluiden järjestämisestä siten, että palvelut ovat opiskelijoille helposti saatavilla, tasa-arvoisesti ja laadukkaasti järjestettyjä. Vastamme siitä, että opiskeluhoitosuunnitelma toteutuu ja opiskeluhuollon palvelut tuotetaan yhteistyössä opetustoimen ja sosiaali- ja terveystoimen opiskeluhoitopalveluista vastuussa olevien viranomaisten kanssa siten, että opiskeluhoollosta muodostuu toimiva ja yhtenäinen kokonaisuus.

Opiskeluhuollon tavoitteiden toteutumista seurataan puolen vuoden välein. Lukuvuoden päättyessä arvioidaan opiskeluhuollon tavoitteiden toteutuminen ja suunnitellaan seuraavan vuoden tavoitteet.

9.5. Arvio opiskeluhoollon kokonaistarpeesta ja käytettävissä olevista opiskeluhooltopalveluista.

Tässä opiskeluhoollon suunnitelmassa on kuvattu käytettävissä olevat opiskeluhooltopalvelut. Arviota opiskeluhoollon kokonaistarpeesta ei ole nyt tehty, mutta on käyty läpi opiskelijoiden terveyteen ja hyvinvointiin sekä opiskeluyhteisöön ja oppimisympäristöihin liittyviä kehittämistarpeita. Resurssikysymyksiä voidaan pohtia opiskeluhoollon ohjausryhmässä.

<p>KÄYTETTÄVISSÄ OLEVAT OPISKELUHOOLTOPALVELUT</p>	<p>ARVIO OPISKELUHOOLLON KOKONAISTARPEESTA</p> <p>Tässä otetaan huomioon opiskelijoiden terveyteen ja hyvinvointiin sekä opiskeluyhteisöön ja oppimisympäristöihin liittyvät tarpeet. Arviota laadittaessa hyödynnetään monipuolisesti edellä mainittuihin liittyviä selvityksiä ja seurantatietoja, opiskeluhoollon kertynyttä tietoa ja kokemusta sekä huoltajilta ja erityisesti opiskelijoilta saatua palautetietoa</p>
<p>Keski-Pohjanmaan ammattiopisto Rehtori Sirkku Purontaus, p. 044 725 0101 Koordinoiva opinto-ohjaaja, toisen asteen koordinaattori Terhi Petäjä, p. 044 725 0721 Opiskeluhoollon koordinaattori Anne Eteläaho, p. 044 725 0106 Vastaava kuraattori p. 040 806 8213 Ammattikampus, Kokkola Toimialapäälliköt Liiketoiminnan ala, Ulla Kauppila, p. 0447250853 Rakennusalat, Tom Bjön. p.0447250102 Ruoka- ja puhtauspalveluala, Tuula Junttila, p. 0447250160 Teollisuus- ja logistiikka-ala, Sanna Tuukkainen, p. 040 8085014 Valmentavat ja ohjaavat & YTO-opinnot, Petri Saari, p. 0408085073 Opinto-ohjaajat Marjo Saarinen, p. 044 725 0183 rakennusalat Jouni Mantila, p. 044 725 0175 teollisuus ja logistiikka-ala Tapio Oinas, p. 040 808 5090 ruoka- ja puhdistuspalveluala, liiketoiminnan ala Tarja Peltoniemi, p. 0447250848, It- ja media-ala</p> <p>Kokkolan ammattilukio Rehtori Terho Taarna, p. 044 7809 620 Kuraattorit</p>	<p>Tähän voidaan kuvata mitä tarvitaan lisää</p>

Vastaava kuraattori, p. 040 806 8213
Maria Indola, p. 040 8068 212
Laura Sahlgren, p. 040 8068 211
Terveystenhoitajat
Mervi Hautamäki p. 044 730 7636
Emma Juuri-Oja, p. 0044 725 0141, Sanna Koivisto p. 040 8045 600
Psyykkari Sari Kola 040 8065 427
Psykologit
Milla Sulonen, p. 040 8065 996
Oppilaspastori
Reetta Mourujärvi, p. 050 3147 260
Asuntolanohjaaja
Kristiina Salo, p. 044 725 0127
Etsivä nuorisotyöntekijä
Mika Ylitalo, p. 040 359 6264

Valma-koulutus

Maahanmuuttajakouluttaja Ann-Louise Käsälä, p. 040 808 5534 Opettaja
Kent Rönqvist, p. 044 7250 787 Opettaja/opinto-ohjaaja/ erityisopettaja
Evelina Tyynelä 040 8073579 Koulunkäynnin ohjaajat: Janika Kupila, p.
0447250144 Maija-Liisa Jutila, p. 0403596263 Mari Puoma-Korvela, p. 040
8085077

Erityisopetus

Erityisopettaja ja Helppi, Leena Hietalahti, p. 044 725 0156, rakennusala ja
Ytot
Erityisopettaja ja Helppi, Laura Nikkanen, p. 044 725 0415. liiketoiminnan
ala
Erityisopettaja Annika Nygren, p. 0408085015, teollisuus- ja logistiikka
Erityisopettaja Tarja Peltoniemi, p. 0447250848, It- ja media-ala
Erityisopettaja Marja-Leena Stenberg, p. 0447250173, Ruoka- ja
puhdistuspalveluala
Erityisopettaja Reea Hotakainen, p. 040 808 5574, Hotra
Koulunkäynninohjaaja, Helppi, Anita Kaunisto, p. 044 725 0103

Hyvinvointikampus, Kokkola

Toimialapäällikkö Leena Sundell, p. 0447250663
Opinto-ohjaajat
Katriina Sipilä, p. 044 725 0512 Sari Haglund, p. 040 808 5153 Tarja Åvist, p.
040 808 5182
Kuraattori p. 040 806 8213 Terveystenhoitaja Carita Hilli, p. 044 730 7951
Psykologi Johanna Puumala p. 040 8065352
Erityisopettaja ja Helppi Marja Aho, p. 040 808 5098 Hyvinvointiala **Kälviän
toimipaikka**
Toimialapäällikkö Salla Lillhonga, p. 044 7250 722
Opinto-ohjaaja/erityisopetus Katriina Sipilä, p. 044 725 0512
Asuntolanohjaaja Satu Mäkinen p. 040 808 5039 Terveystenhoitaja Mervi
Hautamäki p. 40 8045600

<p>Vastaava kuraattori p. 040 806 8213</p> <p>Psykologi Johanna Puumala p. 040 8065352</p> <p>Oppilaitospastori Reetta Mourujärvi, p. 050 3147 260</p> <p>Luonnonvara-ala</p> <p>Toimialapäällikkö Hanna-Mari Laitala, p. 040 808 5525</p> <p>Kannuksen toimipaikka</p> <p>Toimipaikkapäällikkö Eija Mäki-Ullakko, p. 044 725 0637</p> <p>Opinto-ohjaajat</p> <p>Jari Orjala, p. 044 725 0630</p> <p>Pentti Roivas, p. 044 725 038</p> <p>Asuntolaohjaaja Tommi Lapinjoki, p. 044 725 0618</p> <p>Erytisopettaja ja Helppi Pertti Hanni, p. 044 725 0634</p> <p>Vastaava kuraattori, Jaana Kääntä p. 044 474 5427</p> <p>Terveystenhoitaja Johanna Autio, p.040 804 2620</p> <p>Suunnittelija Suvi Hirvikoski, p. 040 3596247</p> <p>Perhon toimipaikka</p> <p>Toimipaikkapäällikkö Matti Louhula, p. 044 725 0655</p> <p>Kuraattori Riikka Kanninen, p. 040 765 9915</p> <p>Opinto-ohjaaja ja erityisopettaja sekä Helppi Eliisa Koivukoski , p. 044 725 0666</p> <p>Asuntolanohjaaja Ninja Sironen, p. 040 743 2883</p> <p>Terveystenhoitaja Minna Humalajoki, p. 040 804 3620</p> <p>Kaustisen toimipaikka</p> <p>Toimipaikkapäällikkö Sirpa Puusaari, p. 044 725 0613</p> <p>Opinto-ohjaaja ja erityisopettaja sekä Helppi Eliisa Koivukoski p. 044 725 0666</p> <p>Kuraattori Anna Nikula p. 040 1367526</p> <p>Terveystenhoitaja Terttu Alanko, p. 040 804 5629</p> <p>Asuntolaohjaaja Hilka Heikkinen, p. 044 725 0609</p> <p>Mix hanke</p> <p>Stefan Rönkvist, p. 044 725 0181</p> <p>Mix-hanke metalliala</p> <p>Jouni Anttila, p. 040 808 5078</p> <p>Mix-paja Pietarsaari</p>	
--	--

Tärkeää olisi varmistaa, että vastuunohjaajilla on riittävästi mahdollisuuksia hoitaa perustehtäviensä. Koulutus, työnohjaus voivat toimia tässä tukena.

Kun opiskeluhuollon suunnitelmaa on laadittu on hyödynnetty monipuolisesti edellä mainittuja selvityksiä ja seurantatietoja, opiskeluhuollossa kertynyttä tietoa ja kokemusta sekä huoltajilta ja erityisesti opiskelijoilta saatua palautetietoa.

9.6. Kyselyt ja niiden tulosten seuranta

Seurantamenetelmät	Aikataulu ja vastuutaho	Hyödyntäminen opiskeluhoollon kehittämisessä Seurattavat asiat	Näistä tiedotetaan opiskelijoille ja huoltajille
Arvo	Niina Patrikainen	Nostetaan arvosta esille opiskelijahuollon kannalta tärkeät kysymykset	Keväisin
Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuskysely	Kysely s. 2018 Niina Patrikainen ja kirjottaminen Anne Eteläaho syksy 2018	Tasa-arvon, yhdenvertaisuuden toteutuminen eri toimipaikoissa.	Keväisin
Kouluterveyskysely	Tulokset tuli joulukuu 2017, tulosten läpikäynti kevät 2018 ja kesä 2018 Anne Eteläaho	Näistä poimittu seurattavat tiedot	Kevät
Taeviisari	Kevät	Voimavarat	Kevät
Läpäisyraportti	Kesä	Eronneet	Kevät
HOJKS keskeyttäneet	Tammikuu 2019	Määrät/ neg.luvut	Kevät

Opiskeluhooltosuunnitelmassa seurataan mm.

- **Vuosittain asetettujen tavoitteiden toteutumista**
  - opiskelijoiden terveyteen ja hyvinvointiin liittyviä asioita (% Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, Kohtalainen tai vaikea ahdistuneisuus, % Ei ole saanut Tukea ja apua hyvinvointiin koulukuraattorilta, opettajalta, psykologilta lukuvuoden aikana, vaikka olisi tarvinnut)
  - opiskeluyhteisöön ja (% Kokee olevansa tärkeä osa luokkayhteisöä)
  - oppimisympäristöihin liittyvät tarpeet. (% Viihtyminen koulussa)

Seuraamme myös neg. eronneiden opiskelijoiden määriä sekä

- HOJKS opiskelijoiden keskeyttämisistä
- Valmistuneiden työttömyysluku (Reimari-tilasto)
- Tea-viisarin tuloksia
- Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuskyselyn tuloksia
- Arvo-kysely

Seurantatietoja käydään läpi

- opiskeluhooltoryhmissä,
- opiskelijakunnassa ja
- opiskeluhoollon kehittämissäpäivässä

Miten keskeisistä tuloksista tiedotetaan

- opiskelijoille, Wilma
- huoltajille ja Wilma
- tarvittaville yhteistyökumppaneille. Ohjausryhmä

Nuorten koulutuksen mittarit ja tunnusluvut vuosille 2014-2017

NUORTEN KOULUTUS	Toteutunut	Toteutunut	Toteutunut	Tavoite	Toteutunut
Näkökulma/Mittari	2014	2015	2016	2017	2017
VAIKUTTAVUUS-MITTARIT					
Opiskelijamäärät kaikki (vuosiopiskelija)	2 242	2 122	1 996	2 163	1 915
Ammatillisen peruskoulutuksen tutkinnot	738	706	651	690	655
Valmistuneiden sijoittuminen työelämään (TK)	64,3 %	64,4 %	62,0 %	68,0 %	59,8 %
Valmistuneiden sijoittuminen jatko-opintoihin (TK)	12,0 %	11,4 %	10,9 %	13,0 %	11,4 %
Valmistuneiden työttömyys (Reimari)	12,4 %	15,3 %	18,1 %	14,0 %	14,9 %
HOJKS-opiskelijoiden läpäisyaste	54,5 %	71,3 %	63,1 %	73,0 %	61,4 %
Asiakaspalautte: OPIX – tulo	4,0/72%	4,0/66%	3,9/74%	4,1/75%	3,8/58%
Asiakaspalautte: OPIX – olo	3,7/59%	3,8/59%	3,7/74%	4,8/75%	3,7/72%
Asiakaspalautte: OPIX – päättö	3,8/73%	3,8/77%	3,7/71%	3,8/75%	3,8/62%
RESURSSIT JA TALOUS -MITTARIT					

HOJKS opiskelijoiden läpäisyaste on tärkeä mittari, joka kertoo myös osaltaan opiskeluhuollon tavoitteiden toteutumisesta.

Kouluterveyskyselyn kautta saadaan myös paljon arvokasta tietoa myös oppilaitoksen tuloksia voidaan verrata valtakunnallisiin tuloksiin.

1

HYVINVOINTI, OSALLISUUS JA VAPAA-AIKA	AO	Koko maa
Tuntee, että elämällä on päämäärä ja tarkoitus	74,3%	75,7%
Tuntee olevansa arvokas	67,2%	72,1%
Pystyy tekemään elämäänsä liittyviä päätöksiä	83,7%	83,8%
Pystyy toimimaan sen mukaisesti, mitä pitää tärkeänä	84,7%	85,1%
Kokee elämän olevan hyvin hallinnassa	72,4%	73,6%
Kokee pärjäävänsä elämässään	75,9%	77,4%
Keksii yleensä ratkaisun vaikeuksiin	78,5%	80,3%
Tietää kenen puoleen kääntyä vaikeuksissa	83,0%	85,2%
Erittäin tyytyväinen elämäänsä	24,7%	28,3%
Tyytyväinen elämäänsä tällä hetkellä	75,3%	76,5%
Kokee olevansa tärkeä osa perhettä	91,7%	91,3%
Kokee olevansa tärkeä osa sukua	78,4%	80,4%
Kokee olevansa tärkeä osa ystäväporukkaa	84,3%	85,8%
Kokee olevansa tärkeä osa harrastusporukkaa	63,5%	64,1%
Kokee olevansa tärkeä osa nettiyhteisöä	50,1%	55,8%
Kokee olevansa tärkeä osa luokkayhteisöä	66,5%	69,4%
Kokee olevansa tärkeä osa kouluyhteisöä	55,4%	59,5%
Ei koe olevansa tärkeä osa koulu- eikä luokkayhteisöä	9,1%	6,4%
Kokee olevansa tärkeä osa lähiyhteisöä	86,2%	85,9%
Kokee olevansa tärkeä osa suomalaista yhteiskuntaa	56,6%	57,5%
Äänestänyt luokan edustajan tai oppilaskunnan vaalissa lukuvuoden aikana	15,0%	17,3%
Osallistunut oppilaskunnan hallituksen toimintaan lukuvuoden aikana	6,7%	7,1%
Osallistunut nuorisovaltuustoon lukuvuoden aikana	3,2%	2,9%
Kokee, että asuinalueella järjestetään kiinnostavaa vapaa-ajan toimintaa nuorille	28,3%	30,3%

Kokee, että asuinalueella ei ole tarpeeksi oleskelutiloja nuorille	31,7%	29,0%
Tietää asuinalueen harrastusmahdollisuuksista	47,7%	52,7%
Kokee harrastuspaikkojen sijaitsevan liian kaukana	26,5%	24,7%
Kokee kiinnostavat harrastukset liian kalliiksi	29,6%	32,0%
Harrastaa liikuntaa omatoimisesti lähes päivittäin	30,0%	31,4%
Harrastaa ohjattua liikuntaa vähintään kuukausittain	27,0%	29,9%
Osallistuu yhdistyksen tai järjestön toimintaan vähintään kuukausittain	16,0%	15,5%
Harrastaa musiikkia tai näyttelemistä vähintään kuukausittain	25,2%	21,0%
Harrastaa kirjoittamista, kuvataidetta, video- tai valokuvaamista vähintään kuukausittain	31,6%	27,3%
Harrastaa käsitöitä tai korjaa laitteita vähintään kuukausittain	30,7%	28,6%
Seuraa uutisia lähes päivittäin	19,3%	24,2%
Hoitaa lemmikkiä tai on luonnossa lähes päivittäin	29,0%	25,5%
Lukee kirjoja omaksi ilokseen vähintään kuukausittain	23,7%	24,0%
Harrastaa jotakin vähintään kerran viikossa	80,4%	80,5%
Ei yhtään läheistä ystävää	7,4%	7,4%
Tuntee itsensä yksinäiseksi	10,5%	10,0%

TERVEYS	AO	Koko maa
Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi	24,2%	22,7%
Niska- tai hartiakipuja lähes päivittäin	13,9%	12,7%
Niska- tai hartiakipuja viikoittain	33,9%	31,6%
Päänsärkyä lähes päivittäin	9,2%	8,2%
Päänsärkyä viikoittain	34,5%	29,8%
Vatsakipuja vähintään kerran viikossa	18,0%	14,8%
Vaikeuksia päästä uneen vähintään kerran viikossa	31,8%	33,4%
Selän alaosan kipuja vähintään kerran viikossa	25,8%	23,3%
Väsymystä tai heikotusta vähintään kerran viikossa	43,7%	40,5%
Nenän tukkoisuutta tai nuhaa vähintään kerran viikossa	24,4%	21,8%
Kuiva tai kipeä kurkku vähintään kerran viikossa	11,8%	10,5%
Yskää vähintään kerran viikossa	13,1%	11,3%
Kutiavat tai vuotavat silmät vähintään kerran viikossa	19,3%	15,7%
Lääkärin toteama pitkäaikainen sairaus tai terveysongelma	25,4%	23,8%
Kohtalainen tai vaikea ahdistuneisuus	12,3%	11,0%
Tuntenut usein toiveikkuutta tulevaisuuden suhteen	40,8%	42,7%
Tuntenut itsensä usein hyödylliseksi	36,3%	42,7%
Tuntenut itsensä usein rentoutuneeksi	36,6%	42,0%
Käsitellyt usein ongelmia hyvin	39,8%	43,8%
Ajatellut usein selkeästi	51,0%	53,2%
Tuntenut usein läheisyyttä toisiin ihmisiin	52,0%	55,9%
Kyennyt usein tekemään omia päätöksiä asioista	68,8%	67,7%
Ollut huolissaan mielialastaan kuluneen 12 kuukauden aikana	31,8%	28,1%
Hampaiden harjaus harvemmin kuin kahdesti päivässä	55,6%	53,2%

ELINTAVAT	AO	Koko maa
Ei syö aamupalaa joka arkiamu	43,9%	48,1%

Ei syö koululounasta päivittäin	25,3%	26,7%
Syö kaikki kouluruoan aterianosat kaikkina koulupäivinä	20,8%	18,1%
Syö pääruokaa kouluruoalla kaikkina koulupäivinä	76,4%	76,5%
Syö salaattia tai raastetta kouluruoalla kaikkina koulupäivinä	54,6%	47,5%
Juo maitoa tai piimää kouluruoalla kaikkina koulupäivinä	53,2%	48,2%
Syö leipää kouluruoalla kaikkina koulupäivinä	40,3%	38,1%
Harvemmin kuin 6 päivänä viikossa hedelmiä tai marjoja syövät nuoret	88,1%	88,2%
Harvemmin kuin 6 päivänä viikossa kasviksia syövät nuoret	92,6%	89,3%
Karkkia, suklaata, sokeroitua limsaa tai sokeroitua mehua lähes päivittäin käyttävät	9,5%	10,3%
Syö karkkia tai suklaata lähes päivittäin	4,9%	4,9%
Juo sokeroitua limsaa tai mehua lähes päivittäin	6,4%	7,9%
Juo energiajuomaa lähes päivittäin	5,1%	5,7%
Juo light-limsaa tai light-mehua lähes päivittäin	2,8%	2,6%
Harrastaa hengästyttävää liikuntaa vapaa-ajalla korkeintaan 1 h/vko	38,8%	38,9%
Vähintään tunnin päivässä liikkuvat	11,2%	12,6%
Ylipainoisuus	24,5%	26,2%
Nukkuu arkisin alle 8 tuntia	48,5%	50,6%
Nukkuu viikonloppuisin alle 8 tuntia	6,7%	7,1%
Tupakoi päivittäin	25,5%	23,2%
Nuuskaa päivittäin	6,9%	10,3%
Raittius	33,2%	26,4%
Tosi humalassa vähintään kerran kuukaudessa	22,5%	28,1%
Käyttää alkoholia viikoittain	11,8%	15,6%
Kokeillut marihuanaa tai kannabista ainakin kerran	14,3%	20,6%
Omalla paikkakunnalla helppo hankkia huumeita	44,3%	52,8%
Hyväksyy ikäisillään tupakoinnin	61,7%	60,9%
Hyväksyy ikäisillään nuuskaamisen	54,8%	57,2%
Hyväksyy ikäisillään sähkösavukkeen käytön	61,9%	64,8%
Hyväksyy ikäisillään alkoholin juomisen vähäisessä määrin	75,1%	79,4%
Hyväksyy ikäisillään juomisen humalaan asti	49,6%	53,9%
Hyväksyy ikäisillään marihuanan (kannabiksen) polttamisen	17,8%	20,9%
Pelaa rahapelejä viikoittain	12,7%	14,1%
Yrittänyt usein viettää vähemmän aikaa netissä, mutta ei ole onnistunut	20,2%	18,9%
Kokenut usein, että pitäisi viettää aikaa muutoin kuin netissä	23,2%	20,8%
Huomannut usein olevansa netissä vaikka ei ole huvittanut	31,1%	27,7%
Tuntenut olonsa usein hermostuneeksi, kun ei ole päässyt nettiin	17,9%	15,3%
Ei ole usein syönyt tai nukkunut netin takia	11,6%	10,2%

KOULUNKÄYNTI JA OPISKELU	AO	Koko maa
Pitää koulunkäynnistä	80,0%	83,4%
Vanhemmat pitävät koulunkäyntiä tärkeänä	84,4%	87,1%
Koulu-uupumus	9,0%	6,8%
Uupumusasteinen väsymys koulutyössä	16,0%	11,9%
Opintojen merkityksen vähentyminen	12,4%	10,5%
Riittämättömyyden tunne opiskelijana	13,3%	10,8%
Vaikeuksia kirjoittamista vaativissa tehtävissä	22,7%	21,4%
Vaikeuksia lukemista vaativissa tehtävissä	22,3%	21,4%

Vaikeuksia laskemista vaativissa tehtävissä	27,8%	26,2%
Vaikeuksia kokeisiin valmistautumisessa	31,9%	28,5%
Vaikeuksia läksyjen tekemisessä	23,7%	23,0%
Vaikeuksia opetuksen seuraamisessa	15,9%	17,0%
Vaikeuksia suullisessa esiintymisessä	32,0%	29,3%
Vaikeuksia tunnilla vastaamisessa	16,7%	16,0%
Vaikeuksia opiskelussa käytettävien laitteiden käytössä	8,9%	10,0%
Myöhästymisiä vähintään kuukausittain	35,1%	36,1%
Myöhästymisiä vähintään viikoittain	19,5%	18,2%
Luvattomia poissaoloja vähintään kuukausittain	23,9%	25,0%
Luvattomia poissaoloja vähintään viikoittain	9,4%	8,7%
Poissaoloja sairauden vuoksi vähintään kuukausittain	25,5%	23,4%
Poissaoloja sairauden vuoksi vähintään viikoittain	3,5%	3,2%
Luokassa tai ryhmässä hyvä työrauha	82,6%	82,3%
Luokan tai ryhmän ilmapiiri tukee mielipiteen ilmaisua	87,5%	88,8%
Luokan tai ryhmän oppilaat viihtyvät hyvin yhdessä	85,5%	86,2%
Opettajat eivät kohtele oppilaita oikeudenmukaisesti	13,1%	13,4%
Opettajat odottavat oppilailta liikaa koulussa	33,4%	28,8%
Opettajat eivät ole kiinnostuneita oppilaan kuulumisista	28,9%	23,4%
Opettajat eivät rohkaise mielipiteen ilmaisuun oppitunnilla	20,4%	15,7%
Oppilaitoksessa on helppoa olla oma itsensä	82,0%	85,0%
Välitunnit virkistävät	82,9%	84,1%
Välitunnit pelottavat	4,1%	3,5%
On yksinäinen välitunnilla	6,7%	6,2%
Toivoo järjestettyä ohjelmaa välitunnilla	9,5%	8,9%

PERHE JA ELINOLOT	AO	Koko maa
Tekee koulutyön ohella palkallista työtä	22,9%	19,4%
Keskusteluvaikeuksia vanhempien kanssa	8,3%	7,4%
Hyvä keskusteluyhteys vanhempien kanssa	35,4%	40,5%
Perhe syö yhteisen iltaterian vähintään kolmena arkipäivänä viikossa	45,6%	46,6%
Perheellä riittävästi yhteistä aikaa	62,7%	66,1%
Vaihtanut koulua lukuvuoden aikana	9,5%	9,6%

KASVUYMPÄRISTÖN TURVALLISUUS	AO	Koko maa
Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa	2,3%	3,3%
Ei ole kiusattu koulussa lainkaan lukukauden aikana	87,7%	85,0%
Ei ole osallistunut muiden oppilaiden kiusaamiseen	89,7%	87,7%
Osallistunut koulukiusaamiseen vähintään kerran viikossa	1,9%	2,5%
Kertonut koulussa tapahtuneesta kiusaamisesta koulun aikuiselle lukukauden aikana	9,1%	18,3%
Koulukiusaamisesta kertomisen jälkeen kiusaaminen jatkunut tai pahentunut	--	22,7%
Koulukiusaamisesta kertomisen jälkeen kiusaaminen loppunut tai vähentynyt	--	55,5%
Koulukiusaamista tapahtunut nimittelemällä, tekemällä naurunalaiseksi tai kiusoittelemalla	42,4%	52,6%

Koulukiusaamista tapahtunut jättämällä huomiotta tai kaveriporukan ulkopuolelle	35,9%	36,7%
Koulukiusaamista tapahtunut lyömällä, potkimalla tai tönimällä	13,3%	15,4%
Koulukiusaamista tapahtunut viemällä rahaa tai tavaraa tai rikkomalla tavaroita	7,9%	12,0%
Koulukiusaamista tapahtunut uhkailemalla tai pakottamalla	8,9%	10,8%
Kokenut syrjivää kiusaamista koulussa tai vapaa-ajalla	12,0%	12,7%
Ulkonäön vuoksi kiusattu koulussa tai vapaa-ajalla	8,8%	9,2%
Sukupuolen vuoksi kiusattu koulussa tai vapaa-ajalla	3,7%	3,7%
Ihonvärin tai kielen vuoksi kiusattu koulussa tai vapaa-ajalla	1,8%	2,8%
Vammaisuuden vuoksi kiusattu koulussa tai vapaa-ajalla	1,6%	2,4%
Perheen vuoksi kiusattu koulussa tai vapaa-ajalla	2,5%	3,5%
Uskonnon vuoksi kiusattu koulussa tai vapaa-ajalla	2,8%	2,4%
Tapaturma koulussa tai koulumatkalla lukuvuoden aikana	11,8%	10,2%
Tapaturma välitunnilla lukuvuoden aikana	2,4%	2,5%
Tapaturma liikuntatunnilla lukuvuoden aikana	4,3%	4,3%
Tapaturma muulla tunnilla lukuvuoden aikana	5,2%	4,2%
Tapaturma koulumatkalla lukuvuoden aikana	5,0%	3,9%
Liika kuumuus sisällä oppilaitoksessa häirinnyt paljon	4,6%	5,1%
Liika kylmyys sisällä oppilaitoksessa häirinnyt paljon	14,5%	12,5%
Tunkkainen ilma oppilaitoksessa häirinnyt paljon	19,9%	17,0%
Epämiellyttävä haju oppilaitoksessa häirinnyt paljon	10,8%	9,4%
Luokkahuoneen tai opiskelutilojen ahtaus häirinnyt paljon	7,4%	6,2%
Melu oppilaitoksessa häirinnyt paljon	6,8%	8,0%
Liian kirkas tai hämärä valaistus oppilaitoksessa häirinnyt paljon	6,2%	4,9%
Epämukavat työtuolit, työpöydät tai muut kalusteet oppilaitoksessa häirinneet paljon	16,5%	15,0%
Huonot WC-, pukeutumis- ja peseytymistilat oppilaitoksessa häirinneet paljon	7,1%	10,0%

PALVELUT JA AVUNSAANTI	AO	Koko maa
Saanut tukea ja apua hyvinvointiin kouluterveydenhoitajalta lukuvuoden aikana	92,3%	90,1%
Saanut tukea ja apua hyvinvointiin koululääkäriltä lukuvuoden aikana	83,9%	84,1%
Saanut tukea ja apua hyvinvointiin koulupsykologilta lukuvuoden aikana	62,4%	71,8%
Saanut tukea ja apua hyvinvointiin koulukuraattorilta lukuvuoden aikana	76,3%	77,7%
Saanut tukea ja apua hyvinvointiin opettajalta lukuvuoden aikana	82,7%	85,5%
Ei ole saanut tukea ja apua hyvinvointiin kouluterveydenhoitajalta lukuvuoden aikana, vaikka olisi tarvinnut	7,7%	9,9%
Ei ole saanut tukea ja apua hyvinvointiin koululääkäriltä lukuvuoden aikana, vaikka olisi tarvinnut	16,1%	15,9%
Ei ole saanut tukea ja apua hyvinvointiin koulupsykologilta lukuvuoden aikana, vaikka olisi tarvinnut	37,6%	28,2%
Ei ole saanut tukea ja apua hyvinvointiin koulukuraattorilta lukuvuoden aikana, vaikka olisi tarvinnut	23,7%	22,3%

Ei ole saanut tukea ja apua hyvinvointiin opettajalta lukuvuoden aikana, vaikka olisi tarvinnut	17,3%	14,5%
Nuoren asioita käsitelty monialaisessa asiantuntijaryhmässä	13,9%	16,3%
Monialaisessa asiantuntijaryhmässä käsitelty nuoren terveysongelmia	69,6%	67,0%
Monialaisessa asiantuntijaryhmässä käsitelty nuoren elintapoja	51,1%	65,3%
Monialaisessa asiantuntijaryhmässä käsitelty nuoren kotiin liittyviä vaikeuksia	33,7%	39,9%
Monialaisessa asiantuntijaryhmässä käsitelty nuoren kaverisuhteita	40,2%	42,2%
Monialaisessa asiantuntijaryhmässä käsitelty nuoren koulupoissaoloja	27,2%	25,7%
Monialaisessa asiantuntijaryhmässä käsitelty nuoren oppimista ja oppimisvaikeuksia	28,3%	33,4%
Monialaisessa asiantuntijaryhmässä käsitelty nuoren koulun sääntöjen rikkomista	5,4%	7,1%
Monialaisessa asiantuntijaryhmässä käsitelty nuoren jatko-opintoja ja ammatin valintaa	26,1%	24,8%
Mahdollisuus keskustella jonkun kanssa mieltä painavista asioista	85,5%	85,5%
Mahdollisuus keskustella omien vanhempien kanssa mieltä painavista asioista	59,0%	64,9%
Mahdollisuus keskustella ystävän kanssa mieltä painavista asioista	89,5%	88,8%
Mahdollisuus keskustella koulun aikuisen tai muun ammattihenkilön kanssa mieltä painavista asioista	11,0%	10,0%
Ei ole päässyt kouluterveydenhoitajalle yrittämisestä huolimatta lukuvuoden aikana	3,2%	4,1%
Ei ole päässyt koululääkärille yrittämisestä huolimatta lukuvuoden aikana	5,3%	5,6%
Ei ole päässyt koulukuraattorille yrittämisestä huolimatta lukuvuoden aikana	10,5%	10,5%
Ei ole päässyt koulupsykologille yrittämisestä huolimatta lukuvuoden aikana	28,6%	16,9%

Näitä ja myös toimialakohtaisia tuloksia on käyty läpi toimialakohtaisissa opiskeluhoitoryhmissä, opiskelijakunta on myös nostanut esiin tärkeitä kehittämiskohteita. Seuraaviin kehittämiskohtiin on suunniteltu toimintaa ja lisäksi havaittuihin puutteisiin palataan seuraavan vuoden tavoitteita asetettaessa.

Opiskelijoiden mieliala

- Psykkari toiminta aloittaa ammatti- ja hyvinvointikampuksella
- Suunniteltu tekemistä tauoille
- Suunniteltu tiedottamista palveluista

Huumeet

- Hyvinvointimessuille asia esille, siellä luento opiskelijoille, joissa Päihdekeskus Portti ja kokemusasiantuntija luennaivat.

- Suunniteltu tiedottamisen lisäämistä palveluista

Tila nuorille kaupunkiin

- Kokkolaan perustettu uusi vapaa-ajan tila n. 16-26 vuotiaalle kaupunkiin. Opiskelijakunnan puheenjohtajan johdolla.

Ohjattua tekemistä tauoille

- 8.8 klo 13 ammattikampuksella suunnitteilla taukotoimintaa srk, nuorisotoimi, nuva ja mahdollisesti muita toimijoita

Pitäisi opettaa ryhmätyötaitoja/kohtaamista opettajille

- Ryhmäilmiö-koulutus järjestetty ja tilataan tarpeen vaatiessa lisäkoulutusta.
- Mitä muuta

Ergonomialuento alakohtaisesti ja toiminnallisesti suunnitellaan tätä

Hampaat

- Suuhygienistit toimipaikoille tilattu Kokkolaan

Aamupala

- Opiskelijat toivovat ilmasta puuroa, rehtori vie asiaa eteenpäin

Tupakointi

- Ryhtiliike syksyyn

Lisäksi kehittämispäivässä nostettiin seuraavia asioita esiin:

Kouluterveyskysely mitä muuta voisi huomioida

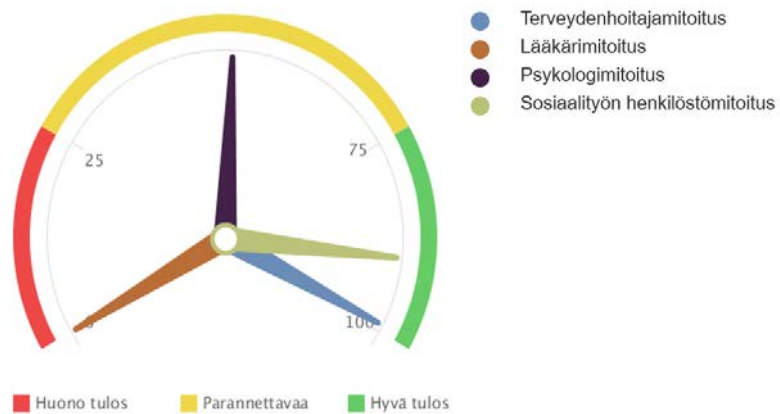
- Soten eat-opiskelijat esim. Kannukseen missä masentuneita tyttöjä
- Sote-nuva – ryhmäytyminen muille
- Autopuolen korjauspaja
- Ollaan kiinnostuneita opiskelijoista ja henkilökunnasta
- Yhteisiä tilaisuuksia
- Kysy välillä mitä kuuluu
- Liikuntatapahtuma
- Käsityö/ruokakerho
- Henkilöstön jaksamiseen huomiota
- Uupuneiden pedagogien parantola
- Kpedu Deitti-kohtaamisia
- Ryhmätoimintaa
- Hyviksissä pohditaan vapaa-aikaa ja viihtymistä

Opiskeliakunta.

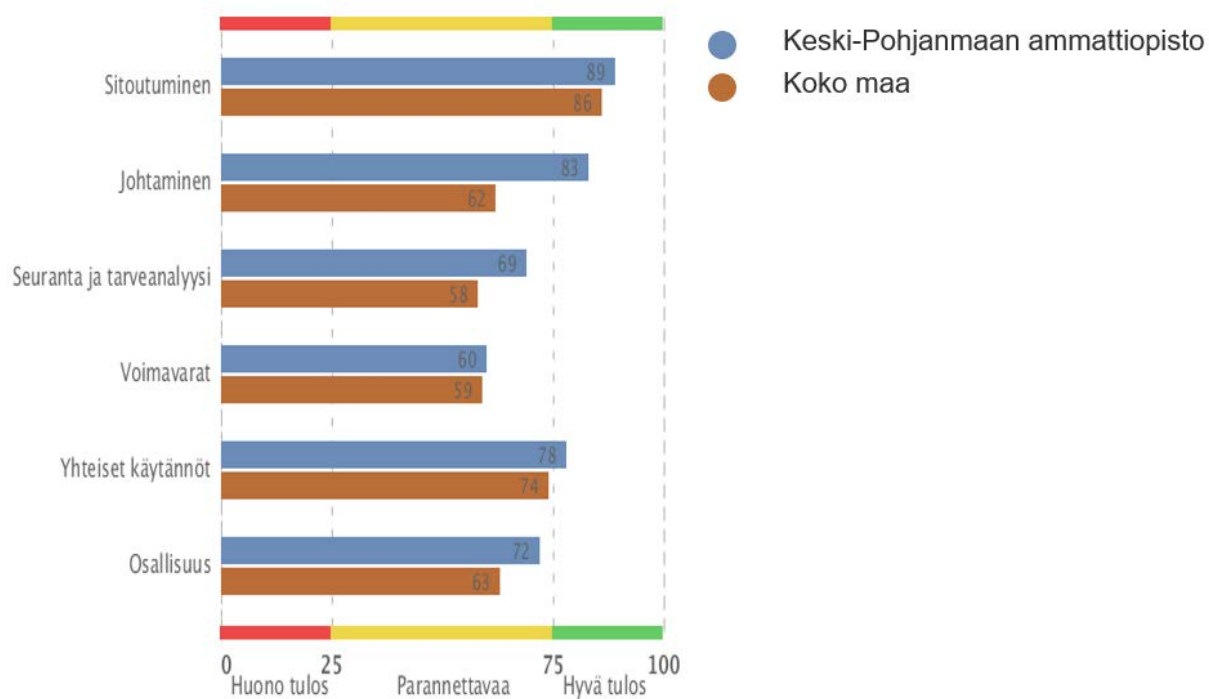
Tea-viisari kertoo myös opiskeluhuollon palveluiden toteutumisesta.

Ammatillinen koulutus > Voimavarat : Keski-Pohjanmaan ammattiopisto 2016

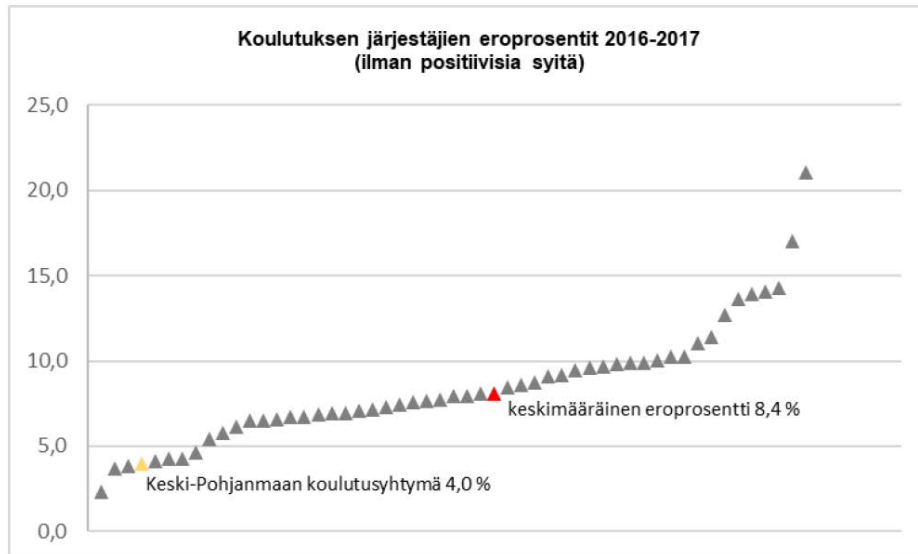

Maakuntien osalta psykologien saatavuutta tulisi parantaa. Koululääkärin tilanne on huolestuttava ja siihen tulisi saada lisäresursseja.

Ammatillinen koulutus : 2016

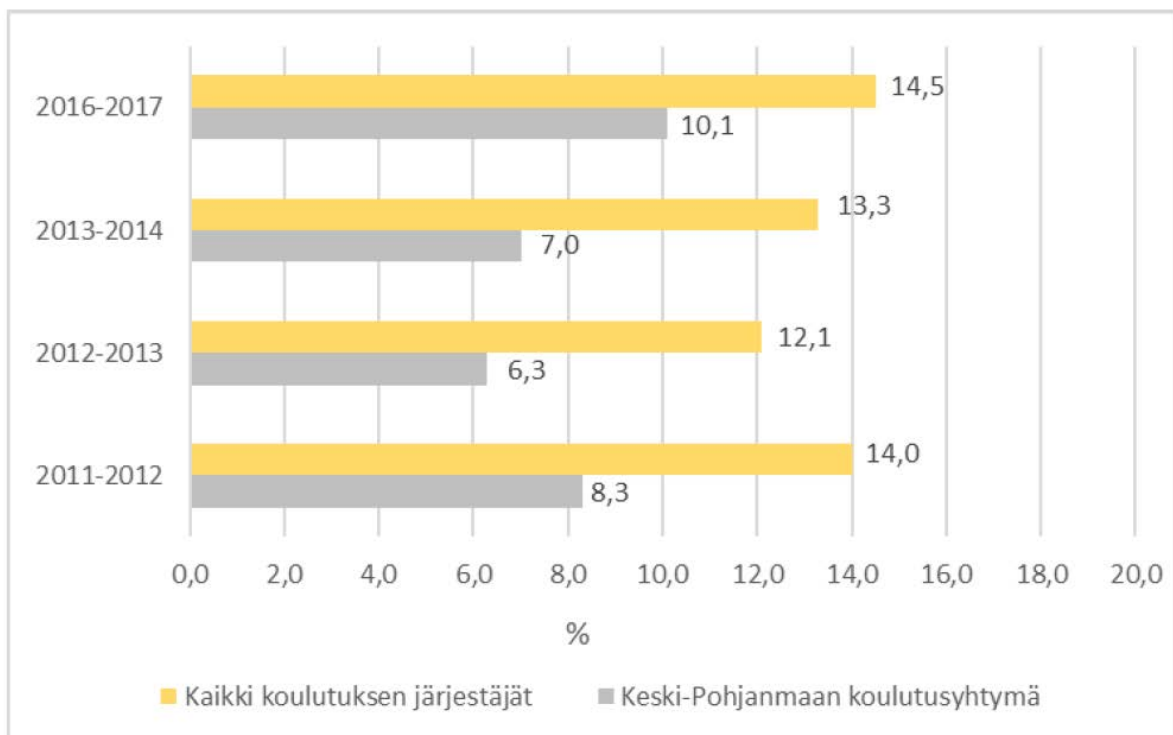
Kaikki opiskeluhuollon osa-alueet ovat keskimäärin valtakunnallista tulosta parempia lukuun ottamatta voimavaroja.

Kuvio 2. Koulutuksen järjestäjäkohtaiset eroprosentit 2016–2017 (vähennettynä positiiviset eron syyt).

Opetushallituksen selvityksen mukaan Keski-Pohjanmaan ammattiopiston opiskelijoiden negatiivisen eroamisen osalta tulos on valtakunnallisesti erittäin hyvä.

ZOOMI – sujuvien siirtymien kansallinen koordinoiti (S20306)

Kuvio 9. Erityisopiskelijoiden eroprosentit

Erityisopiskelijoiden eroprosentti on noussut, tulos on kuitenkin valtakunnallisesti hyvä.

Silti tulisi pohtia ovatko opiskelijat saaneet riittävästi tukea, onko toimijoiden toimintatavoissa ollut muutoksia? Ovatko opiskelijat olleet riittävien tukipalveluiden piirissä?

Näitä mietitään myöhemmin:

1. Toimipaikan toimenpiteet yhteisöllisen opiskeluhoollon edistämiseksi ja tarvit. tukitoimien järjestämiseksi.
- 2, Yhteistyön järjestäminen opiskelijoiden ja heidän perheidensä sekä toimipaikassa työskentelevien ja muiden opiskelijoiden hyvinvointia tukevien tahojen kanssa.
3. Kouluterveyskyselyn ja Tea-viisarin kautta esiin nousseet kehittämiskohteet:
4. Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuskyselyn kautta esiinnousseet kehittämiskohteet

10. *Opiskeluhoollon vuosikello 2019-2020*

	TAPAHTUMA	Vastuhenkilö
Kesä- ja heinäkuu	Saattaen vaihtotietojen kirjaaminen. Yhteishaun valinnan tulokset julki aik. 14.6.2018 > paikan vastaanottam. viim. 29.6.2018 Oppaiden päivittäminen	Hakijapalvelut Opiskeluhoollon koordinaattori
	Haku perusopetuksen jälk. valmistavaan (Valma, Luva + 10 lk) ○ Perustutkintoja vielä joustavassa haussa http://www.kpedu.fi/koulutukset/hakijalle/erillishaku Jälkiohjauspäivä ammattikampuksella, vapaat paikat ja paikan saaneiden listat	Hakijapalvelut ja opot.
viikot 33-42	Ryhmäytymiset ja perehdyttämiset toimipaikoilla	Vastuuohjaajat ja tutorit
	Opiskeluhoollon esittelyt	Opiskeluhooltohenkilöstö
	Opi-kurssi käynnistyy 2.10. 2019 haku päättyy 02.9.2019	kuraattorit ja terveydenhoitajat avainasemassa

	Teemapäivä ja teemakuukaudet	Työryhmä KpeduMoves
	HOKSin laatiminen opiskelijoiden ja huoltajien kanssa Erityisen tuen tarve Oppimisvalmiuksia tukevat opinnot	Vastuuohjaajat, ervat, tarvittaessa opiskeluhuollon toimijat
	Opiskeluhooltoryhmän kokousLuonnonvara-ala Kaustinen Hyvinvointiala Ammattikampus	Opiskeluhuollon koordinaattori sihteerinä kokoaa, puheenjohtajina toimialapäälliköt
	Opiskeluhuollon ohjausryhmä	Opiskeluhuollon koordinaattori sihteerinä kokoaa, puheenjohtajana rehtori
	Digitavat tutuksi, järjestelmät tutuksi	
	Toimipaikkojen oppilaskuntien hallituksen edustajien valinta ja tehtävänkuvien määrittäminen. Toiminnan aktivointi ja lukuvuoden suunnittelu (mitä hallituslaiset itse haluavat toteuttaa opiskelijoiden viihtyvyyden ja osallisuuden lisäämiseksi) Tapahtuman tai tempauksen suunnittelu ja toteutus Ajankohtaisia asioita kehittämisideoita.	Toimipaikkojen opiskelijakuntien vastuuhenkilöt sekä Laura N.
	Asuntolakurssit	Asuntolanohjaajat
	Opiskelijakunnan Tempauksen suunnittelu ja toteutus Kyselytulosten läpikäynti toimialapäällikön ja Kekon edustajan kanssa (tulokset ensin käyty läpi Kekon kokouksessa, josta edustaja tuo ne käsiteltäväksi oman toimipaikan hallitukselle. Tulokset toimitetaan Niina Patrikaiselle.) Ajankohtaisia asioita kehittämisideoita.	Toimipaikkojen opiskelijakuntien vastuuhenkilöt sekä Laura N.
LOKA- MARRASKUU Viikot 43- 51		
	Hyvinvointimessut 3.10 2019	Ohk koordinoi yhdessä opiskeluhuollon, vastuuohjaajien ja verkoston kanssa.
	Kpedu:n opiskelijakuntien hallitusten tapaaminen hauskanpidon merkeissä Terveisten kerääminen Kekon kautta johdolle Ajankohtaisia asioita kehittämisideoita.	Toimipaikkojen opiskelijakuntien vastuuhenkilöt sekä Laura N.
	Kotiväen illat viikko 36	

	Opiskeluhoitoryhmän kokous	Ohk sihteerinä kokoaa, puheenjohtajina toimialapäälliköt
	Vertaissovittelukoulutus	Oppilaitospastori, opinto-ohjaaja Marjo ja Satu S
	Kpedu moves Liikuntatutor koulutus	Satu Sundell Saki ry
	Teemapäivä ja teemakuukaudet	Työryhmä KpeduMoves
	Tuen tarpeessa olevien koulutuskokeilut ja Tuen tarpeessa olevien opiskelijoiden vanhempainillat ammattikampus yhdessä Luovin kanssa.	Opot Maakunnan osalta Leena ja Eveliina Kokkolan osalta Anne
Syysloma viikolla 42:		
JOULU-TAMMIKUU Viikot 2-11		
	Opiskelijakunnan kanssa itsenäisyyspäivän, joulujuhlan, joulutempauksen tms. suunnittelu ja toteutus	Toimipaikkojen opiskelijakuntien vastuuhenkilöt sekä Laura N.
	Opiskeluhoitoryhmän kokous	Ohk sihteerinä kokoaa, puheenjohtajina toimialapäälliköt
	Teemapäivä ja teemakuukaudet	KpeduMoves
HELMI-MAALISKUU		
	Opit Kyselytulosten käsittely, opiskelijakunta myös	
	Opiskeluhoitoryhmän kokous	Ohk sihteerinä kokoaa, puheenjohtajina toimialapäälliköt
	Opiskeluhoillon ohjausryhmä	Ohk sihteerinä kokoaa rehtorin kanssa
	Teemapäivä ja teemakuukaudet Ystävänpäivä ja positiivisuusviikko	Työryhmä KpeduMoves
Talviloma viikolla 9:		
HUHTI-TOUKOKUU viikot 12-22		
	Saattaen vaihtopalaverit ja kirjaukset	Ohk koordinoi
	Harkintaan perustuvaa hakuja koko ajan	
	Opiskeluhoitoryhmän kokous	Ohk sihteerinä kokoaa, puheenjohtajina toimialapäälliköt
	Teemapäivä ja teemakuukaudet	KpeduMoves

	Opiskelijakunnan järjestämä tapahtuma	Opiskelijakunta
	Tutorkoulutukset	Tutorvastaavat
	Elokuun opi-kurssin opiskelijoiden nimeäminen ja B-lausunnot	Ohk muistuttaa kuraattorit ja terveydenhoitajat
	Liikenneturvallisuuspäivät	Opot
	Johdon ja opiskelijaedustajien tapaaminen	Rehtori
KESÄ- HEINÄKUU		
	Saattaen vaihtotiedot Wilmaan? Siirtymätiedot Wilmaan	Ohk
	Oppaiden päivitys	Ohk
	Opiskeluhuollon arviointipäivä	ohk

Vuosikelloon lisäksi ehdotettu

- Liikunta oppimisen tukena Hannu Moilanen. Luento olisi hyvä kaikille.
- Kaveria ei jätetä teemapäivä (ahdistus- ja masennusasiaa esille)
- Suuhygienistit toimipaikoille
- Ergonomia asiantuntijat aloittain ja toiminnalliset mallit
- Turvallisuusteema (pelastumissuunnitelmat, turvallisuuskävelyt, liikenneturvallisuus)
- Video tästä teemasta
- Opiskelijoiden ideat käyttöön Idis-ryhmä kerran vuodessa tutkinnoittain
- Muuta huomioit: Harkinnanvaraisessa haussa liian kiire

Sijoitetaan myöhemmin yhdessä

11. Linkkejä

<http://arjenarkki.fi/hyvinvointia/opiskeluhoollon-kasikirja/tarkistuslista-12>

Niilo Mäki Instituutti: www.nmi.fi

www.kaapeli.fi/dysfasia

Hero - erilaiset oppijat <https://www.lukihero.fi/>

www.papunet.net

www.datero.fi

www.edu.fi/oppimateriaalit/neure/

OPISKELUTAIDOT

<https://edu.fi/perusopetus/kielet/opiskelutaidot>

YLEISTÄ

www.helppimesta.fi

TERVEYS

www.verkkoklinikka.fi/

MIELENTERVEYS

www.mielenterveystalo.fi

www.nuortennetti.fi

[apua.info tukiasema.net](http://apua.info/tukiasema.net)

[www.apua.info/mielenterveys.](http://www.apua.info/mielenterveys)

html www.nyyti.fi

www.secure-tukinet.net

SAVUTTOMUUS

www.fressis.fi www.stumppi.fi www.lopettaja.fi www.smokefree.fi
www.tyokalupakki.net www.savutonsuomi.fi www.stm.fi/julkaisut
www.eroontupakasta.fi www.tupakkaverkko.fi

PÄIHDELINKIT

A-klinikkasäätiön kotisivut

Tietoa, keskustelumahdollisuus, testejä, mistä apua www.irtihuumeista.fi
www.antidrugnet.org
www.huuko.fi http://www.paihdelinkki.fi/juomisen-hallinta
www.varjomaailma.fi www.paihdelinkki.fi/tietopankki www.ehyt.fi/

VÄKIVALTA, RIKOKSET

www.ensijaturvakotienliitto.fi www.turvakoti.net www.nettitukinainen.fi www.riku.fi
www.huoma.fi www.kuntoutussaatio.fi/tutkimustoiminta www.secure-tukinet.net

ITSELUOTTAMUS, ITSETUNTO

www.kuntoutussaatio.fi/tutkimustoiminta www.helppimesta.fi
www.mtv3.fi/helmi2005/hyvinvointi www.mll.fi www.nyyti.fi

RENTOUTUMINEN, LEPO

www.nyyti.fi www.mll.fi

LIIKUNTA

www.nyyti.fi www.tohtori.fi www.mtkl.fi www.ukkinstituutti.fi

KIUSAAMINEN

www.kuntoutussaatio.fi www.nuortenakatemia.fi

YSTÄVÄT, YKSINÄISYYS

www.nyyti.fi

www.mtkl.fi/tietopankki/arjessa_selviytyminen/yksinaisyys

JÄNNITTÄMINEN, SOSIAALISTEN TILANTEIDEN PELKO www.mll.fi/nuortennetti/asiaa

RAVINTO, SYÖMISHÄIRIÖT

www.nyyti.fi www.syomishairioliitto.fi/syomishairiot

SEKSUAALISUUS

www.vaestoliitto.fi/nuoret

SEURUSTELU

www.yths.fi www.nyyti.fi

ITSEMÄÄRÄÄMISOIKEUS, SEKSUAALIOIKEUDET

www.nettitukinainen.fi/materiaalipankki/nuorille
www.vaestoliitto.fi/nuoret/seksi/seksuaalioikeudet/ Ehkäisy, taudit:
www.vaestoliitto.fi/nuoret www.jormasanoo.fi/kumiohjeet.html
www.redcross.fi/apuajatukea www.health.fi/tartuntatautiliitto

Seksuaalinen suuntautuminen: www.vaestoliitto.fi/nuoret www.seta.fi
www.sexpo.fi

APUA

www.apua.info www.nyyti.fi
www.mielenterveysseura.fi www.mtkl.fi www.thl.fi
www.pohjanmaahanke.fi
www.mielenterveyshelmi.fi www.omaisten.org
www.kuntoutussaatio.fi

TESTEJÄ

www.paihdelinkki.fi/testaa

www.hissunkissun.net/web/hissunkissun/testaaitsesi (alkoholinkäyttötesti) www.tohtori.fi/ liikutko riittävästi www.vaestoliitto.fi/parisuhde/tietoa_parisuhhteesta/parisuhdetesteja/parisuhdetesti

www.vaestoliitto.fi/nuoret/kaverit_ja_seurustelu/minajamuut/testi (itsetuntotesti)

12. Opiskeluhooltosuunnitelman toteutumista seurataan vuosittain asetettujen tavoitteiden ja niiden toteutumisen muodossa.

Tavoitteet	Toimenpiteet
Opiskelijan vaikuttamisen vaikutusmahdollisuuksien parantaminen ja kehittäminen	<p>ja KPV on tarjonnut ammatti- ja hyvinvointikampuksella ”höntsäilyvuoroja”. Liikkuva koulu-hakemus on saanut rahoituksen ja KpeduMoves-hanke on käynnistynyt. Opiskelijakunta- ja tutortoiminnan opaat on päivitetty. Keko-toiminnan vuosikello on päivitetty. Joka toimipaikkaan on perustettu opiskelijakunta, jolla on oma ohjaaja.</p> <p>Kaikista toimipaikoista valittiin opiskelijakunnan edustajat opiskelijajyhdistys Kekoon. Opiskelijakuntatoimintaa on edistetty mm. Laatomalla opiskelijakuntien parantamiseksi johdolle ja järjestämällä hyvinvointitoimintaa. Osallistuttu Kannuksessa ja Kokkolassa järjestettyyn toisen asteen opiskelijoiden ja rehtoreiden osallisuustilaisuuteen.</p> <p>Ammattikampuksella on valittu opiskelijajäsen opiskeluhooltoryhmään. Järjestetty Tutor-koulutuksia sekä Verso-koulutus.</p> <p>Hyvinvointikampuksella on opiskelijakunnan esityksestä hankittu pelivälineitä. Opiskelijoiden edustajat nimettiin Kokkolan nuorisovaltuustoon. Opiskelijakunta osallistui SakuSports tapahtumaan muiden opiskelijoiden kanssa.</p>

	<p>Vapaa-aikaa koskevalla kyselyllä kartoitettu toiveita vapaa-aikatoiminnan kehittämiseksi. Luonnonvara-alalla Opiskelijakunnan toiminnan muistiot johtotiimille ja toisin päin. Hevoset Kaivarissa tapahtumaan opiskelijakunta keräsi omat matkarahat. Opiskelijat saivat päättää päättäjäispäivän toimipaikoittain (31.5.-2.6) Opiskelijakunta järjesti tempauksia ja yhteisiä harrastuksia. Opiskelijat tekivät videon tutor- ja opiskelijakuntatoiminnasta.</p> <p>Nuotta-valmennukseen osallistuttu Perhosta. Kannuksessa järjestetty asuntolavartteja. Opiskelijat itse vaikuttaneet Kannuksessa kouluruokailun sisältöön. Iltalakerho Kaustisella. Kaija Kähäri-Wiik ja Kekon edustaja asuntolasta opiskelija Kia Lepistö olivat Oulussa Kehto-koulutuksen päättöseminaarissa, jossa Kiällä oli puheenvuoro opiskelijan osallisuudesta ja vaikutusmahdollisuuksista. Paikalla myös OKM: ja OPH:n edustus. Opiskelijakunnan puheenjohtaja Eemeli Valli oli kutsuttuna itsenäisyyspäivän juhlaan presidentin linnaan.</p>
<p>Yhteisöllisen opiskeluhoillon toteuttaminen ja sen kehittäminen</p>	<p>Panostettu monialaisen asiantuntijaryhmän toiminnan kehittämiseen. Keski-Pohjanmaan ja Kpedun kuraattorikokous on järjestetty ammattikampuksella. On osallistuttu Lape-tilaisuuksiin. Parvessa parempi verkostokokous järjestettiin Tampereella. Toteutettu "Meillä on tapana"- teemakuukausia.</p> <p>Järjestettiin kuntavaalit Allianssin nuorisovaalien ohjeiden mukaan Ammattikampuksella. Toteutettu siivous- ja liikenneturvallisuus päivä. Osallistuttu SakuStars ja Taitajakisoihin. Istutettu Suomi100 juhlapuut Kokkolan toimipaikoissa ja Kälviällä järjestetty Suomi100 konsertti.</p> <p>Kaikki opiskeluhoitoryhmät ovat kokoontuneet säännöllisesti. Luonnonvara-alalla tehostettu yhteistyötä toisen asteen oppilaitosten ja kunnan sivistystoimen kanssa. Suunnitteilla yhteinen ryhmäytymispäivä ja opettajien yhteistyökokous. Lape-hankkeessa on mukana henkilöstön ja opiskelijoiden edustus.</p> <p>Toimipaikoittain järjestettiin ryhmäytymis-tapahtumia. Opiskeluhoillon henkilöt esittelivät toimintaansa.</p> <p>Opiskelijat esillä hyvinvointimessuilla, ammattishow:ssa ja Suomi 100-tapahtumassa sekä metsäalan tutumispäivillä alakoululaisille. Hoivamaatilatoiminta toimipaikkojen välillä ja verkostoille. Opiskelijainfo tiedottamisen hengessä (Kaustinen). Palauteisiin ratkaisuvaihtoehtoja.</p> <p>Opiskelijoiden ja toisen asteen rehtoreiden yhteinen kokoontuminen osallisuuden lisäämiseksi 17.11. Joulunavaus tilaisuus. Saku Stars valmisteluihin osallistunut opiskelijoita ja henkilökuntaa. Kampuskahvit. Opiskelijat esiintyivät puurojuhlassa.</p>

Tavoitteet	Toimenpiteet
Asuntolatutor-toiminnan käynnistäminen	<p>Asuntoloiden tutoreille on järjestetty koulutuspäiviä mm. harrastetutor- ja liikuntatutor sekä Verso sovittelijakoulutusta. Asuntoloiden opiskelijat ovat toteuttaneet omia tapahtumiaan. Kaikista toimipaikoista osallistuttu opiskelijoiden toivomaan Paint Ball tapahtumaan. Asuntolatutorit olivat järjestämässä asuntoloiden ryhmätyömissä</p> <p>Suunniteltu ja toteutettu asuntolan ohjauksen valtakunnallisia päiviä, jotka toteutuvat 15.-16.6.2017 Kokkolassa. Asuntolanohjaajien päivillä mukana oli eri kulttuurien edustajia ja luennoissa käsiteltiin monikulttuurisuutta. Osallistuttu maahanmuuttajien kanssa yhteisiin peli-iltoihin viikottain ammattikampuksella.</p>
Ymmärryksen lisääminen eri kulttuureista ja niissä ohjausosaamisen vahvistaminen	<p>Asuntolanohjaajien päivillä mukana oli eri kulttuurien edustajia ja luennoissa käsiteltiin monikulttuurisuutta.</p> <p>Osallistuttu maahanmuuttajien kanssa yhteisiin peli-iltoihin viikottain ammattikampuksella.</p>
Yhteistyön lisääminen vastuuhjaajien ja huoltajien kanssa	<p>Huoltajille tehtiin kysely, jossa kartoitetaan optimaalista yhteydenottotapaa. Huoltajalomake päivitetty Osallistuttu kotiväen iltoihin</p>

Tavoitteet	Toimenpiteet
Tämä liittyy myös osittain opiskeluhuoltoon	
HOJKS-prosessin kehittäminen	<p>HOJKS:ien toteutumien kirjaaminen on tehostunut. Erityisopettajat (ervat) ovat tehostaneet omissa toimipaikoikoissaan tiedottamista.</p> <p>Opettajien kirjaamisoikeuksia on parannettu. Digilaukka-hanke on kehittänyt top-ohjaamista. Helppi-paja toimintaa on kehitetty edelleen. Käytäntöjä on yhtenäistetty. Nuorten ja aikuisten erityisopettajat ovat osallistuneet erä-kokouksiin. Käytäntöjä on yhtenäistetty.</p>
Henkilöstön erityispedagogisen osaamisen lisääminen.	<p>Ammattikampuksella on järjestetty vastuuhjaajille HOJKS-pajoja. Helppi-pajat ovat tehostaneet toimintaansa kaikissa toimipaikoissa. Järjestetty erityisopetuskoulutusta ohjaavalle henkilöstölle Luovin ja Jamik:n kautta yhteensä kolme tilaisuutta.</p>
Erityisopiskelijoiden työssäoppimisen ja työllistymisen tukemisen kehittäminen.	<p>Ammattikampuksella on toinen etsivä nuorisotyöntekijä, jonka tehtävänä on tukea erityisopiskelijoiden työllistymistä. Osallistuttu maakunnan työllisyyden kehittämisen työryhmiin.</p>

ESR:n Mix-hanke käynnistyi hankesuunnitelman mukaisesti.

Tehty yhteistyötä työkykykoordinaattorin kanssa.

KESKI-POHJANMAAN KOULUTUSYHTYMÄ
Mellersta Österbottens utbildningskoncern

Närvilänkatu 8, 67100 Kokkola
Käyntiosoite: Peikkolinnankatu 6
Puh. (06) 825 0000 info@kpedu.fi • www.kpedu.fi